

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

310604

Vol. 9

చెన్న పట్టణము 1923 వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 22-వ తేది గురువారము No. 571

సంపుటము ౬

చింతలపాటి నామ సంవత్సరము, శాల్వాణమాస శుద్ధ పక్షి ౬

సంచిక ౨౭౦

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీ తో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోక ప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దమాదినిగల మాయముగలదై. కలుమందులవలన మోసముగలుగును. వంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన జేశమునందంతటను నెలకొని.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి, లేక నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

శ్లోమానుందరము

ఒక చక్కని నవల

గ్రంథకర్త : ఒంతలి సత్యనాథము

ఇది నలువదేండ్లకు పూర్వ మాంద్రదేశమును కలవరపఱచిన

రంపయుద్ధము

నకు సంబంధించిన నవల. కథాసందర్భములు, వర్ణనలు, రంగములు, పాత్రలు హృద్యములై చిత్రము నాకర్షించును

డిమ్మి సైజు ౧౦౦ పేజీలు : వెల రూ 1-0-0

ఒకేసారి మొత్తముగ కొనువారలకు కమీషన్ నివ్వబడును

ఆంధ్రప్రత్రికా కార్యాలయము, తపాలాపెట్టె 212, మదరాసు

లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు

పిన్నలుమొదలు వయస్సైన పెద్దవారివరకు సాధారణ వ్యాధులన్నిటికిని వాడతగినది.

250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొదలు 6 సీసాలవరకు రూ 1-4-0

505 మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు మిగుల తెలివినన్ని గుణములుగలవు. దయచేసి తక్షణం కి బుడ్లను పంపుడు.

506 మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు అందరును వ్యత్యాసములేక వాడవచ్చును. ముఖ్యముగా తాంబూలముతో వాడిన మలబద్ధకము ఎంతకాలము నుండియున్నను మాయమగును. కక్షిణమే 6 బుడ్లను పంపుడు

507 మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చును. 12 బుడ్ల శంపకలెను. వెంకటరావు దేశపాండి లైర్ కాట్ డక్కా పెన్సు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

బాల సుఖోదయ ఇది బిడ్డలకు కల్పరవు. శ్రేష్ఠమైన మూలికలనుండి కాస్త్రీకృతముగా తయారుచేయబడినది. జ్వర క్షి, ఒకరి శరీరండుట, భేదాలు, కురుపులు, లిట్, చిక్కిపోవుట, నిద్రలేమి, మలబద్ధకము మొదలగు వాటిని పోగొట్టి మంచినుకొను పుష్టినిచ్చును. 20 దినములకు సరిపోవు బొంబాయి బుడ్డి 1-కి ధర 0-12-0

507 మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలు నిజముగా అన్ని వ్యాధులకును మంచి గుణమిచ్చును. 12 బుడ్ల శంపకలెను. వెంకటరావు దేశపాండి లైర్ కాట్ డక్కా పెన్సు బ్రహ్మపూరు, గుల్బర్గా.

507 యొక్కడ నున్నట్టి జనులందరు మీ లోకమయహార కస్తూరిమాత్రలను వాడి, అందువలన కలిగిన గుణములను చూచి మిక్కిలి తృప్తి చెందిరి. ధర్మ మరల పంపరలెను ఎమ్. రాజుధర్మ బాన్సువర్తకులు గడ్డలూరుసోమ కర్నూలుజిల్లా.

రూ. 2 లు బొంబాయిబుడ్లనుకొనువారికి మా శ్రీ రాములవారి పట్టాభిషేక క్యాలండరు ఇనాం.

నెం 188 చైవాలూరులోడ్డు అనంతభవనండ్లగర్ మద్రాసు. వి. పి. అర్జున మద్రాసునండి పంపబడిత.

పాశుపు వెంకటాచల వండితులు శ్రీ శివారాధన వైద్యశాల మైసూరు. (1)

రత్నపురుష లేహ్యం

సుఖవ్యాధులవలన, అతిసంభోగమువలన ఇతర కారణములు వలన, కలిగిన శుక్లవర్ణమును పోసినచి బలముకలుగజేయును. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వాయు నవ సరము లేదు. శీ 1-కి రూ 8-4-0 లు. కొరువారికి శీట్లాగు శిచితము.

పట్టాభిరామ వైద్యశాల

రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

మలయచందనము

గనేరియా అన మోగోమహా దేవాలయ

వర్ణము లేదు. పిండానికి ఇది లేదు. ఎఱుపు, తెలుపు, పచ్చ, పసుపు, ఇతరములు నెలకొని ఉన్నాయి. ఈ మూలికామహిమ తెలియనివారుండరు. విశేషించి వాయు నవ సరము లేదు. శీ 1-కి రూ 8-4-0 లు. కొరువారికి శీట్లాగు శిచితము.

గండిర్వి ఫార్మసీ, రాయవరం, గోదావరిజిల్లా.

ముఖ్య గమనింపు (విశేష)

మోగోమహాదేవాలయము

(2) కాశీపట్టణమునం దుండు, దుర్గా మెడికల్ హాపువారి కులెమాన్ ఉప్పు ఉపయోగించుచుంటిని. మంచి ఉపకరిని కలిగించెను. సకాలమునకు ప్రవర్తించుచున్నాను.

సేపాల్ } రాజానరేంద్ర
14-5-22 } సర్ జింగ్ ఆఫ్ సేపాల్

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలులపాలిటి సుందరి:— మేహము, నిక్క, శుక్ల వర్ణము, నిస్సత్తురు, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటికి పోషించు మంచి బలమును, యవ్వనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, లోక పాప్తిని, కలిగించు వర్ణప్రసాదము. 2 డబ్బీలు చాలవు. 10 రూ డబ్బీ రూ 1-4-0. వి. పి. చార్జీ 0-8-0

లోకమయహార లేహ్యము:— ఇది మలబద్ధకము, కలె, కాల విరేచనమును చక్కగా కలిగించుటలో అమృతంజనము. 15 రూ డబ్బీ రూ 0-10-0, వి పి చార్జీ 0-7-0, వి. పి. అందుకో, ఆయుర్వేదసమాజం, వెరిశేపి, నెల్లూరుజిల్లా

హిందీ - తెలుగు

బాలశిక్ష 0-6-0

మొదటి వాచకం 0-6-0

తెలుగు తెలిసినవారికి హిందీ నేర్చుకొనుటకు
వీలయిన సులభ శయిలిన వ్రాయబడినవి.

తనాల ఖర్చు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

నెం, 7 తంబు కెట్టిపిథి మద్రాసు.

ఈ పాఠ్య పుస్తకము ముత్తరాజు సుబ్బారాయనిగారి సంకల్పము.
తనివారం 24-2-23

బందరు, బుట్టయ్యపేట హాలులో

శ్రీ ముత్తరాజు సుబ్బారాయ

మెమోరియల్ క్లబ్ బందరు

రామరాజు చరిత్ర

Fall of Vizianagar.

కటాచిరుస్తుం:- నెల్లూరు నాగరాజరావుగారు.

ఆమోది:- కె. శ్రీనివాసాచారిగారు. నెల్లూరు,

తేదీ:- రు 2-0-0, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0.

మొదలుగానే స్టిల్స్ రిజర్వేషన్ గొనబడినది.

Chitta Sambaiah Manager.

మేలయిన స్వరేఖ

“మంగలి కత్తులు”

కవుల శిష్యులు.

ఆంధ్రసాహిత్యచేత బయటపడినవి. ప్రాశస్త్యము.

వంటనీ భరణ క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

బి. వా. కేశవశర్మ అండ్ కో లిమిటెడ్

కల్లూరు అండ్ లాక్ మేకర్స్ etc.

కల్లూరు. (గోదావరికి)

తెలుగులోకి అనువాదము: “ఇంద్రప్రస్థం” కల్లూరు.

నెల్లూరుమునిసిపాలిటీవారి నోటీసు

ఇందువల్ల యీవనంబడికి తెలియజేయడ మే
మనగా నెల్లూరునందు స్థాపకము విస్తారముగా
వున్నందున, ఈ ఫిబ్రవరి నెల 27 తేది మొదలు
మార్చి 8 తేది వరకు రంగనాయకుల పేటలో
జరుగబోవు శ్రీతల్పిరి రంగనాయకుల స్వామి
తిరుణాలకు వచ్చువారికి హెచ్చరిక చేయడమైనది.

(sd) యాహియా అలీ సాహేబు

చేర్మన్, మున్సిపల్ కౌన్సిల్, నెల్లూరు

నత్య వత్సవ పాఖ్యానము

తేదీ

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్యము. ఇంద

శ్రీశైలముపరమహంస జగ్గణ వర్ణింపబడియున్నది.

కవిత్వము: కరుణనంతమై ముద్దులుమూట గట్ట

చున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము శేషటి

బాతకుల కొక కవ్యమేని వదల మది జనింపను

కృతి 1-కి ధర రు 1-0-0. పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము,

నెం, 7 తంబు కెట్టిపిథి మద్రాసు.

వ్యవసాయశాఖ ప్రచురణము

1922 వ సంవత్సరం ఆగస్టు నెలలో వ్యవసాయ
శాఖవారు చేసిన పనియొక్క సంగ్రహ నివేదికము
(నిన్నటి తరువాయ)

వ్యవసాయ స్థానములు

ఆనేక స్థానములందు యీ నెలలో కాలమానస్థితి యను
కూలముగా తేవండుటచే విత్తనములను జల్లుట యలస్యము
యొక్క. వేలు తగినంత నీరుతేవండుటచే పాడాయెను. విత్తన
ములు, యెరువులు రైతులకు పంచిపెట్టబడినవి. రైతులకు ఆనంద
కృపాపాత్ర స్థానమునందే 14 బస్తాలను, తదితర శ్రేష్ఠములనుండి
840 పానులను కంబోడియా ప్రతివిత్తనము లిచ్చబడినవి.

కోయంబత్తూరు శ్రేష్ఠములలో కూడ కాల మనకూల
ముగా తేరు- 88 సెంటు వర్షము (5 డిక్రీ) మాత్రము పడినది.
ఇది పెట్టపంటలు చాకటంబడి అపుడేసెను; కాని నల్ల రేగడభూ
ములలో విత్తనములు చల్లుటకు వీలించినది కాదు. నేలను దున్ని,
ఎరువువేసి, చోడి విత్తనములు జల్లిరి. ఈ వైద్యుడు ఖిటికీ తయ
నమిదమున (calcium cyanamida) వేసి యొక ప్రయోగ
మారంభింపబడినది.

సామర్లకోట

ఈ సంవత్సరము సామర్లకోట ఫారములో వరిచేరు
తాటకు తెగులవలన చాల నష్టము కలిగెను. ఈ తెగులు ‘వరి
హిస్సా’ అనుకొక చిన్న కీటకమువలన కలుగును. ఈ తెగులను
అభివృద్ధి జెండకుండా నిల్పుటకు ఆటల చివరలన్నియు క్రుంచి
కాల్చబడినవి. ఈ కీటకము తన కోకనడక అటలకోకలందు
గమనించుచే నీవని చాకగనగును. ఎకమునకు 18 ఆటలా
మాత్రమే అయ్యెను. ఇందువలన పురుగులు చాలవరకు చచ్చు
టచే ముందు గలగబోవు వస్త్ర ముపొయెను. ఈ సంవత్సరము
వైని చెప్పిపట్టు పురుగులు రెండుసార్లు వివరణపరచెను. ఈ ఫార
ములో చెఱువతోటలో దుబ్బులు పడిపోవడచేయు నులభో
పాయములను కనగొనటకు కొన్ని పరిశోధనలు జరుగుచున్నవి.
ఈపుల యెరువున ప్రాసించేసి తయారచేయు పద్ధతులనుగాడ
కొన్ని కొత్తగా పరిశీలించబడుచున్నవి.

నందియాల

నందియాలఫారంలో కాలమానస్థితి మామూలుగా నుండు
టచే ప్రతివిత్తనము, వరి నాటుట ఆరంభింపబడినది. నాటుగా మిగి
లిన నారు రైతులకు అమ్మగా నారు వెంచుట కయిన సామర్ల
లో సగమునచ్చెను. జూన్ 5 తేదీన జల్లినజనకచేనిని పికి నేలలో
కలియజేసిరి. ఈచేన మనిషిపాడుగుకు ఎదిగి సగమున ఎకర
మునకు 40,000 లు పానులు చొప్పున పచ్చిపొట్ట అయెను.

జల్లాలలో జరుగుచున్న పని

ఈదిగవ వివరించిన అంశములు వ్యవసాయ శాఖవారిచే
జల్లాలలో చేయబడుచున్న పనులపై దృష్టి పెట్టెను. ఒకానొక
గ్రామపు రైతులకు వారలదివరకు వాడుచుండే
గానుగిండి జొరకపోవుటచే ఈసంవత్సరము వారలను చేపల
ఎరువుకొనుటకు ప్రేరేపించి దానిని తమచెఱువతోటలకు బాగు
గా నెడుగనిపొట్ట వేయజేయుచేసిరి. ఈయెరువులను ఈవెరుబా
గుడది అది పడినపొట్ట దుబ్బులు బాగా నెడుగుటచే రిహ్వర్వ
ము వ్యవసాయశ్రు దివ్యూటీ డైరెక్టరువారు తమగ్రామమునకు
వెళ్లినప్పుడు వారియెదుటపడక తప్పించుకొన ప్రయత్నించిన
రైతులందరను వారినిపడక వారిచెఱువతోటలను చూచి ఏమే
మి చేయవలెనో తెలియపరచుగోరిరి. ఈ తరుణమున వరినారు
జుద్దునుగురించి వారికి పరిమితపాతమును నేర్పుటకు విని
యోగపరచిరి. ఈపాతముగాడ రైతులవలన ఆమోదింపబడునను
నన్యుముగలదు. ఇంకొక గ్రామములో వ్యవసాయశాఖవారి
పద్ధతేపలయెరువును కొనిన యొక భూస్వామి యెరువువేయని
తన వరిశల్లో 10 లేక 12 ఆటల పంటపండగా ఎరువువేసిన
వల్ల 16 ఆటల పంటపండిన దనిన్ని ఆయెరువే రెండవపంటకు
గాడ పనికివచ్చెననిన్ని చెప్పుచున్నారు. దీనివలన ఆయనకుచాల
లాభముకనబడుటచే ఆయనయీ సంవత్సరము రీటున్నలచేపలయె
రువు కావలెనని కోరియున్నారు.

సహకార సంఘ సమావేశము

కోయిల్ పట్టిలో సహకారసంఘములు రిజిస్ట్రేరుగాక
ఆభ్యుత్థితరీంద జరిగినసమావేశమున వ్యవసాయ శాఖోద్యో
గులుగాడ సమావేశము ప్రస్తుత ప్రతిష్ఠిని రైతులకు తెలు
పుచు కంపెనీ ప్రతిష్ఠించే పామ్యధరల లాభమును తాము
పొందుటకు “ఉప్పక” ప్రతిష్ఠానీ కంపెనీ ప్రతిని వేయలె
నని నలుపొచ్చిరి. ఈప్రతినిశాసనములవలన కలిగిడి లాభము
లను పూర్వపు సంగ్రహములలో బాగుగ స్పష్టపరచియుంటిమి.

ప్రతికేసులు చట్టము

కంబోడియా ప్రతి కేసులందు 1వ తేదీలోపుగా తీసివే
యవలెను తెగులుచట్టపు నిబంధనల నందర్పణనుకోయంబత్తూ
రులో ప్రతికేసుల వృద్ధిచేయుస్థానమున ఆగస్టు మాసమున కడ
పటిసారి ఏక ప్రతిపేతిన ప్రతికేసులను మోసముచేసి అమ్ము
కొనుటకు తక్కువరెండుకును పనికిరాని కుక్కనుకుగానుండే
నని గ్రహింపవలసి యున్నది. పిందెగానున్నప్పుడు బాగుగాకన
బడిన ప్రతికేసులలో పెక్కుకాయలు ఎండిపోయి ప్రతిని
విడువవాయెను. విడిచినచాటిలోనైనను నూటికి 80 కాయలు
జబ్బుకమయ్యెను. కాబట్టియాఅఖరువిడపు చాలా పీనమైనదని
స్పష్టపాతముచేయబడినది ప్రతిని ఆక్టోబరునెల ఆరంభమున
విల్లేట్టి కోయంబత్తూరు జిల్లాలో 1వ ఆగస్టుకు పిమ్మట ప్రతి
వీక్షమునునట్లు నిర్బంధించవలెననియు నిశ్చయముగా విశదప
గుచున్నది.

ప్రదర్శనము, ప్రచారము

గోదావరిజిల్లా నిడదవోలు గ్రామములోనున్న ఈశాఖ
వారి ఎరువుదీపోలో యొకకొట్టు చిన్నవస్త్ర ప్రదర్శనశాలగా
వాడబడుచున్నది. ఇదియొక ప్రతిభావముకలిగియున్న ప్ర
యమ చిడపురుగులయొక్కయు రైతులనాకర్షించేయితరవివిధ
ములయొక్కయు ప్రతిమలు గోడలపై ప్రదర్శింపబడియున్నవి.
ఆయాగ్రామములందలి సగములనువైచేయబడినవిధానమును తెల్పు
నట్టికరప్రతిమలు ఉచితముగా పంచిపెట్టుటకు సిద్ధముగానున్నవి.

సాకలలోనున్నట్టియు యీశాఖవారు శిఫారసుచేయున
ట్టియు ఆనేకవరికములక్కడ ప్రదర్శింపబడి యున్నవి. ఈశా
ఖవారు శిఫారసుచేయు మంచిమంచి పద్ధతులను ఆయాగ్రా
మములలోని పద్ధతులనుగల వ్యత్యాసమును మంచి: ధృతుల నక
లంబించుటచే గలగలభమును తెలియపరచుటకు రైతులనేల
లోపండిన వరిపనితోపాటు ప్రదర్శనస్థానములలో పండించిన
వరిపనికూడ వీలయినచో ప్రదర్శింపబడును. అడిపిలోవుంచబడి
న ఎరువులను తమ నేలకు వేయుటచే గలగు లాభమును విశద
పరచుటకు ఆయెరువులను వేసి వైచేయబడుట దివోకు చేరువ
నొక మదియొచ్చుది. ఇనుప నాగళ్లయొక్కయు మడిలోనే
మాపబడును. ఫాటిమన్ను లభింపకపోవుటచేతను, పశువుల యె
రువు చాలినంత చిక్కకపోవుటచేతను నెల్లూరు జిల్లా, గూడూ
రు గ్రామములో వరినేలకు ఏ యెరువును వాడనట్టిక యు
ద్యోగమును కనిపెట్టెను. పచ్చిపొట్టను ఎరువుగానుపయోగించ
దగిన సగముల వైచు చేయబడుటకు యవకాశములు రైతులకు
తెలియపరచబడినవి. తగినదోవాదమును జల నిర్మలమును లేక
పోవుటచే ప్రస్తుతపు చెఱువ పంట బహు. ఖీణదోలొనుండుటచే
చెరువును క్రమముగా పండించు సాధనము రాగల సంవత్సరము
బోధింపబడును.

ప్రొక చెట్టుకుపట్టు ‘మహాభీ’ తెగులు

దక్షిణ మలబారు జిల్లా, పొన్నాని తాలూకాలో యీ
మహాభీయను తెగులు పోకతోపులలో ప్రవరిమిరముగా వస్త్రము
గలగజేయుటచే దానిని నివారణచేయుటకై మంచులను మందు
జల్లే సాధనములను ఒక పనితెలిసిన కూలివానిని తీసికొని ఇద్దర
వ్యవసాయబోధకులు యేబదిగ్రామములకు వెళ్లిరి. పడమూడు
అంశములలో 20,000 చెట్లకువైగా మందు చల్లబడినది. వెంపలి
పొట్టును పచ్చి యెరువుగా నుపయోగపరచుట బోధచేయబడినది.
అందువలన 56 ‘మహాభీ’ పుష్కలంబలదరఖాస్తులువచ్చినవి.

సర్కిల్లో ప్రచారము

వ్యవసాయ విషయములను చర్చించుటకు రెండు రైతుల
సభలు జరిగెను. నెల్లూరుజిల్లాలో పచ్చియెరువు వైచులను
నేలలో కలియదన్ను నారు. ఎముకలపాడివేయచున్నారు. వ్యవ
సాయ ప్రచారకుల దగ్గకందు 16 టన్నుల చేపలయెరువును
56 పానుల యెముకలపాడియు రైతుల కమ్మబడినవి. 165 పా
నుల కంబోడియా ప్రతి విత్తనములు కొత్తపట్టులలో పంచి
పెట్టబడినవి. వానినిజల్లి సాగుచేయు విధానము కూడ బోధింప
బడినది. కొత్తగా చెఱువ సాగు ప్రారంభింపబడిన (బింగ్లొ
సమీపముననున్న) అల్లూరులో చుట్టుటయు, వాసము చేయుట
యు నేర్పబడినది. 4వ సర్కిలులో వ్యవసాయ ప్రచారకులు 59
గ్రామములకు వెళ్లిరి. ఇందుకొన్ని గ్రామముల కిదియే మొదటిసారి
పోవుట. కొంకణ, సోగ్గుపూర్ణానూరు, నాగళ్లను ప్రదర్శింప
బడినవి. 28 నాగళ్లు అమ్ముడు పోయెను. ఇంకను 37 నాగళ్లు
దరఖాస్తులువచ్చెను. 412 పానుల కంబోడియా ప్రతివిత్తనము పంచి
పెట్టబడినవి. సహకారసంఘ సభలకుపోయి ప్రచారకులు వ్యవసా
యాభివృద్ధి మార్గములను బోధించిరి. 5వ సర్కిలులో 36 గ్రామ
ములలో 37 గురు రైతులకు జెందిన 721 ఎకరములభూమిలో 42
ప్రదర్శనములు జరుగుచున్నవి. ఇందు ప్రదర్శింపబడుచున్న విష
యములు వరినారును బాగ్రత్తగానాటుట, ఎరువులవిశేషముల
ను స్ఫురితములను, ఎముకలపాడిని, స్ఫురితములపాడిని వాడుట
పశులయెరువు విడికొట్టపు పద్ధతిని తయారచేయుట, ‘మెప్పను’
నాగటిని ఉపయోగించుట, వరి, ప్రతినిలో కొత్తరంగడులను
వైచేయట, పచ్చిఎరువును వేయుట, చెఱువ తగినంతధారముగ
నాటుట మొదలగునవి.

వృత్తాంతలేఖలు

బెజవాడ (స్వకీయ విలేఖరినుండి)

గాంధీజీ జై నమో

ఫిబ్రవరి 19:— మా నాయకులు మున్నగువారు శ్రీకృష్ణ జన్మస్థానమునుండి కర 11 మాసములలోను ఒక గ్రామమును ఈ 18వ తేదీన జరిగియుండలేదు. వారు మరల పట్టణము ప్రవేశించిన పిమ్మట నిన్నటిదినము మైదానములో జరుగుచున్న శ్రీయుతులు ఆయ్యదేవర కాశ్యపరావుకుంతులు, కాకమాని లక్ష్మయ్యచౌదరి, కేదారం కంభ కాశ్రీ, తాడేపల్లి వేం గోపాలరావుగారు ఉపన్యాసముల నొసంగిరి. శ్రీ ఆంధ్రప్రదేశ్ గోపాలకృష్ణయ్యగారు సభకు దయచేసిరి. కాని వారిదికూ నది సరించి రు 116ల కట్టుము లేనివారలను కబోలు ఉపన్యసింపలేదు.

రామమోహన ధర్మవైద్యశాల

ఈ వైద్యశాల దాదాపు పదివందల మంది ఇతరులకు చాల ఉపయోగకరముగ నున్నది. అనేకులు దీని ఉపయోగమును పొందుచున్నందున రామరామ జనులలో ఆభిమానముగాడ హెచ్చుచున్నది. గతసంవత్సరము పరి మిక్కిలియును తగ జరిగినది. చాలమంది మారేసికాపాలకులకును విరాళములిచ్చినారు. ఆయుర్వేద పరీక్షలలో నత్తియైన శ్రీపాద కృష్ణమూర్తికాశ్రీగారు వైద్యులుగ పనిచేయుచున్నారు. వీరికి ఆయుర్వేదమునందు గల ప్రవేశమునుబట్టియు పట్టుదలతో పనిచేయుచున్న బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్యకుంతులుగారి గౌరవమునుబట్టియు వైద్యశాలయొక్క ఉపయోగము వృద్ధియైంది. దీనికి కాశ్యపభవము కట్టుటకై గట్టికడతనముజరుగుచున్నది. న్యూనిసిపాలిటీవారు స్థలమునొసంగినచో త్వరలో భవనమునిర్మించుటకై బొడ్డపాటి వెంకటప్పయ్య కుంతులుగారు నిశ్చయించుకొన్నారు. ఈ వైద్యశాలయొక్క వార్షికోత్సవము 18 వ తేదీన దానుమాధనరావుకుంతులుగారి ఆధ్వర్యమున రామమోహన లైబ్రరీలులో జరిగినది. పురప్రముఖులు చాలమంది విచ్చేరిరి. సభ జయప్రదముగ జరిగినది.

మచిలీపట్టణము

(స్వకీయ విలేఖరి)

జయలు పరిస్థితులు

జురుకువాడ వేంకట నరసింహము మంతులుగారు ఫిబ్రవరి 18:—నరసింహము మంతులుగారు జయలునుండి వచ్చిన వెంటనే కార్యరంగమునందు మరల వైద్యపాపములలో నడిచి మిక్కిలి ప్రశంసార్హమగు కృషిజరుపుచున్నారనికొండటి వారములోకాతవరంపిరాట్లలో చేసిన ప్రచారములన కాంగ్రెసుకు 1000 నుండి 1500 రూపాయలకు వాగ్దానము చేయబడినది. మూడుదినములు మాపురమున నరసింహముగారు జైలుపరీక్షలను గూర్చి మిక్కిలినిపునంతలో గంభీరపన్యాసముల నిచ్చిరి. 14-2-23 వ తేదీ సాయంకాలము మొదట డాక్టరు కట్టాభి సీతారామయ్యగారు యాయుధ్య నెన్నడును బహిరంగసభలలో మాపురమున నుపన్యసించకపోవుటచే కాంగ్రెసు వృత్తాంతమును మొదటినుండి జెప్పవలెననుటకు ఆంగ్లమున కృతజ్ఞులగు ప్రజలను జేయరలెనని కోరిరి. తరువాత పంతులుగారు జైలుపరీక్షలను గురించి గంటగూరకాలము చక్కగ నుపన్యసించిరి. జైలు నకు సహాయ నిరాకరణోద్యమముననే వెళ్లవలయును. ఇతరులకు కొందరు మహానుభావులు జయల్లోని జైలను సేకముతోని ప్రజలను ఒకే విధముగ ఇచ్చిపూచారు పాపించుచున్నారని చెప్పిరి. కాని నేను వారిమాటలను నమ్మలేదు. ఇప్పుడు ఆసంగతి పూర్తిగ నిజమని తోచుచున్నది. ఇంగ్లీషువారికి ప్రజలను పాపించుటకంటె మరలను, యంత్రములను తిప్పట బాగుగ తెలియుటచే వారేదేకములో నైనను ప్రజలను పాలించవలెనంటే ఆ ప్రజలను ముందుగా యంత్రములను చేయవలెననుట, హిందూజాతి మను పాలించవలెననుట దేశీయులందరు ముందు వారియంత్రములుగా మారవలయును. ఈసంగతి జయలునుగాని మరయే ఇంగ్లీషువారి అభీనునుగాని పరిశీలించుచిన గోచరమగును. జైలునుగురించి చెప్పవలె రాజధానిమందు గల వెంట్రులో జయ్యను జిల్లాజయ్యను తాలూకా జయ్యను చాలాభాగము పేర్కొని రాజమండ్రిజైలును కొంతవరకు వర్ణించిరి. ఇందు నుమారు యెల్ల వ్యయము 1400 లేక 1500 మంది జైలదీ యందెడలెనయు యా జైలువిన్నగ్రామమువలె నుండుననియు అనేకవిచారముగ సంగతులను సంశోధించుగు సంగతులను గురించి చెప్పి సభరాత్రి టలకు ముగించిరి.

చెరుకువాడ నరసింహము మంతులుగారు ముట్టా కృష్ణరావు మంతులుగారు కాంగ్రెస్ ప్రచారమును జరుపుకొని మెట్ల, పామర మొదలగు గ్రామములకు వెడలిరి.

పల్లకిమిడి వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఫిబ్రవరి 18:— 17 తేదీ సాయంకాలము 3 గంటలకు

కర్ణముపిఠిరుములో నుత్కలభావాయందు మహాశవి యని పేరొందిన గోపాలకృష్ణుని ప్రభువాన్ని కోల్పోవసభ జరిగినది. ఈ మహాశవి జన్మస్థలమిది. ఇచ్చటనే నుమా రయవదితర్సములకిం దట కాలధర్మ మొందెను. కులమున శిష్టకర్ణము. ఈతనిసంతతి వారసగా మనుమ లిపట్టణమునందున నే యున్నారు. భక్తియు తమను భావగర్భితములను నగు గీతములను “కృష్ణలీల” లనుపేర నీయహాశవి రచించెను ఆచార్యగీతములు ఉత్కలభావాయందు కల్ల వ్యాపించి కూలివాడు మొదలు జమిందారును తగ ప్రజలందరి చేను పాదబహుమిచ్చి. శ్రీయుత మధుసూదనుమాపాత్రా లి. ఎ. (సుస్కృతపాఠశాలయందు ప్రధానోపాధ్యాయుడు) గారి యధ్యక్షతన జరిగిన వాటిసభలో శ్రీయుత అప్పన్న హిండిగారివలన ఓడభావలో నొకవ్యాసము చదువబడినది. అం దాయన మహాశవిజీవము నిపుడుగా తెలియజేసెను. శ్రీయుత సింహాద్రిపట్నాయకులు గాంగ్లభావలో గోపాల కృష్ణుని పాండిత్యమును గొనియాడుచు రేపిందుడు, మిల్లన, మేన్మసేయరు మొదలుగాగల మహాశవుల గ్రంథములనుండి కొన్ని భాగములకు సమానముగ గీతములను “కృష్ణలీల” నుండి దీని చర్చించుచు యుక్తియుక్తముగా నుపన్యసించిరి. మిల్లన శ్రీచేపూరు సింహాచలముపంతులుగా రాంధ్రభావలో నుపన్యసించుచు నీశవిపుంగవుని కీర్తన ప్రసముల వక్కాణించి ఇట్టివార్షికోత్సవముల కరుదుగా జేయుచుండవలయు ననియు ఇంత కాలమువరకు నీమహాశవిని జన్మస్థలమును నీయూర నీయూర్నము జరుగుచుట కడకోచనీయ మనియు నుదయి. శ్రీయుత చక్రపాణిపట్నాయకులు గారు కృష్ణలీలలోని కొన్ని గీతముల పాడి సభ్యుల హాసంధవరదిరి. పిమ్మట సభాధ్యక్షులు గోపాల కృష్ణుని భావములను, భక్తిని బ్రశంసించుచు క్షుణ్ణత లభావలో నుపన్యసించిరి.

సాయంకాలము 5 గంటకు శ్రీ పల్లకిమిడిసంస్థానముదివా నుగారి గౌరవార్థము పురమునగల ఓడ్రులందరునుగలసి ఒరియా బాలికాపాఠశాలలో నొకసభ గావించిరి. తాలూకాలోని వైద్యరయులు లందరును సభకు వచ్చిరి. సభాసంతోషము ఫలవారములు పంచివెట్టబడినది.

రాత్రి 9 గంటకు శ్రీశ్రీపద్మనాభనాటకశాలలో శ్రీకాకుళంనుండి వచ్చిన ఎమెయారు నాటకసంఘమువారు బర్లిం శ్రీరామసాచిగారి సారంధర నాటకమును గడు రసవంతముగా ప్రదర్శించిరి.

నరసాపురం

(స్వకీయ విలేఖరినుండి)

మైలకోన్నకపాఠశాల దావా

ఫిబ్రవరి 17:—ఈదావాలో వైసచెప్పబడిన పాఠశాలకు తగిన స్కీమును తయారుచేయుటకు దివానుబహదూరు మోక్ష రామచంద్రరావుగారిని ఉభయక్షేత్రాల్లో కోరికమీద కోర్టు వారు యేర్పరిచిన సంగతి ఇదివరలోనే పత్రికలకు తెలియజేసి యిరి. రామచంద్రరావుగారు మొన్న లక్ష్మీవారంకోపాన గ్రామ మునవచ్చి ఉభయక్షేత్రాల్లో వారి స్వీదర్శనము వారిస్నేహితులనున్న మైలకోన్నకపాఠశాలలో హాజరుమని నోటిసుచేసిరి. ఆనోటిసు ప్రకారం అందరు అచ్చటజేరగా పాఠశాలకు ఎట్టి స్కీము ఉండిన బాగుండునని నలుగురిని వారడిగిరి. అప్పుడు తామిదివరకు కోర్టులో దాఖలుజేసిన స్కీమునుగూర్చి వారులు చెప్పిరి. ఆజేసిన పురజనులలో ఎవరు సంవత్సరమునకు 10 రూపాయలచొప్పున చందానుగాని లేక ఏక మొత్తం 10 రూపాయలు ఒకేసారిగాని ఇచ్చెదరో వారందరు సామాన్యభక్తిగ్రంధ యేర్పరుపబడవలయు ననియు అట్టి సామాన్యభవమిది వారే మేనేజింగుకమిటీ నొకదానిని కొన్ని సంవత్సరముల కొకసారి యెన్నుకొనుచుండవలయుననియు ఆయిఉన్నది అయితే రామ చంద్రరావుగారికి ఇది నచ్చలేదు. ప్రత్యేకము ఒక్కసామాన్య సభమీదనే మేనేజింగు కమిటీని ఎన్నుకొనుట పెట్టబడదని వారి అభిప్రాయమై యున్నది. కొన్ని సంవత్సరములు చందానిచ్చి తరువాత ఇవ్యక్తపోయిన సామాన్యసభ అంతరించుననియు తిరిగి అప్పుడుండు మేనేజింగుకమిటీ ఇవ్యక్తపోతే నిత్యజీవియైయుండుననియు వారు చెప్పిరి. అందుకల్ల వారు ఒకస్కీమును తమంతులతోమే ఉపపాదించి దానిలో ఏమైన నుండినయెడల అలాగిం చించి చెప్పడని అక్కడకు వచ్చివారితో జెప్పిరి. వారుపాదించిన ప్రకారము యీ క్రిందివిధముగా మేనేజింగు కమిటీని యేర్పరచద వువును. (1) మాతాలూకాబోర్డువారు వారిమీద టింగులో వారినుండి ఒక మొదలకు ఎన్నుకొనుట (2) మాయూనియను బోర్డువారువారు అట్లనే ఒక మొదలకు ఎన్నుకొనుట (3) మాగలుకల్లరు బోర్డువారు ఒకరు (పాఠశాలకు భవనము నొసంగిన ఆత్మాగీవారివారియలూకరు (4) ఉపాధ్యక్షులు

పెదకల్లేపల్లి వార్తలు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ఫిబ్రవరి 18:— కృష్ణాతీరమునందు దక్షిణకాశి నానోప్పాడు వెదకల్లేపల్లియందు (కదిలిపురము) వేంచేసియున్న శ్రీ దుర్గా నాగేశ్వరస్వామివారికి యీ సంవత్సరముఖ బంగర భోమవారమున శివరాత్రిమహోత్సవము బహు జయప్రదముగా నెరవేర్చబడినదిని వ్రాయుట కంతయు సంతసించుచున్నాడను. ఏతస్యమహోత్సవముం దిలకించుట కేరెంచిన నానాదేశ జనంబుల సంఖ్య పదివేలకంటె నెక్కువగా నుండెను. ఎలయెడల పృథవి యూనినట్లు వ్యాపించిన బుద్ధవోడను జనులతోడను నిండి నిడి కృత్తలై గ్రామ మొకరిలిని కదలుచున్న పట్టణము వలె గన్పట్టెను.

మామూలుప్రకారముగ ధ్వజారోహణాదికార్యములు యథాకాలియముగ నిర్వహించబడిన తరువాత శివరాత్రివాడు సాయంత్రము ఆరుగంటలకు జగజ్యోతి వెలిగింపబడినది. ఆదిన మన శ్రీస్వామివారి ధర్మకర్తలగు శ్రీ చల్లపల్లి రాజాగారు ప కనించి సాయంసమయమున నున్నాతులై పీఠాంబరార్ధరణ సంశోభిత గాత్రులై పాదచారులై సబంధుపరివారముగ నియమిత కాలమునకు దేవాలయముకు విచ్చేసి విభక్తులారాధనలను స్వశుముగ నిర్వహించి జగజ్యోతి వెలిగించిరి. గవర్న మెంటువారి అధికారులతోడను యెన్నేలు వ్రుద్వోగములతోడను మహాజనులతోడను దేవాలయ ప్రాకారాంతర్యాగ మంతయు నిండి యుండెను.

తదనంతరము నాటిరాత్రి శ్రీస్వామివారికి కల్యాణోత్సవము జరుపబడినది. అందులకు శ్రీరాజాగారు బంధు మిత్రముగ నేరెంచి యుత్సవమును జక్కగ నెరవేర్చిరి.

మరునాటిసాయంత్రము రథోత్సవము జరిగెను. రథము వివిధవిధితాంబర పతాకాభిరూపితై కదిలికలతోడను, చూతకి సలయతోరణములతోడను నోప్పాడు మామూలకు వేడ్క గొల్పుచుండెను. సాయంకాల మారుగంటలైన తరువాత శ్రీ స్వామివారు రథారూఢులై తిరువీధులకు వేంచేయి శ్రీరాజాగారు పాదచారులై సబంధుపరివారముగ వెంట నేరెంచిరి. గవర్న మెంటువారి అధికారులుకూడ నేరెంచి ఎచ్చటను ఆలరలు మున్నగు నెట్టిలోపములు జరుగకుంప జేసిరి. వాయు దీపములయొక్కయు యిలాయాలయొక్కయు కాంతి మెండై నాటిరాత్రి పట్టణమువలె గన్పట్టి మతాబులు, చివ్వులున్న మొదలకు బాణ సంఘా కల్యాణక నయనేంధ్రియ సాఫల్య మొనర్చుచుండెను. ఈరీతిని యుత్సవము నిర్వహించి శ్రీ రాజాగారు రాత్రి ఘమారు 9 గంటలకు శ్రీస్వామివారిని దేవాలయమున బ్రవేశపెట్టిరి. రథోత్సవమునాడు హాలు శ్రీ రాజాగారు దేవాలయ ప్రాకారాంతర్యాగమున సమారధనము గావించిరి.

అమరవాడు అనగా అమావాస్యవాడు రాత్రి గజోత్సవము జరిగెను. ఏనుడై నైవేంభారీయందు శ్రీస్వామివారు బయలుదేరి, శ్రీ రాజాగారు వివిధాలంకారసంశోభిత గాత్రులై అంభారి పురోభాగమందాసీనులై శ్రీ స్వామివారికి సారధ్య మొనరించిరి. ఆరుద్వి సాత్వికరసంపన్నులై యత్కింత దృఢ నీయులై యుండి. శ్రీరాజాగారి జామాతగారు శ్రీ ఆచారాచారిరాజాగారు శ్రీ కుమారు రాజాగారును చెరయొక భద్ర గజంబులై స్వారి వెడలిరి. తిత్వా మత్సరసందర్భము లన్నియు తొలివారిరాత్రివలెనే గన్పట్టెను.

ఈ మధ్యకాలములో ఘమారు పదివన్నెండు సంవత్సరములనుండి అంభారిసేర చేరుచుచుండుట లేదు. వెనుక జరిగిన యుత్సవము లన్నింటికంటె యీ సంవత్సరము శివరాత్రి యుత్సవము అన్ని విషయములలోను యెక్కుడు దర్శనీయమై యుండెను.

యలలో నొకరు (6) మాస్టిడర్లనుండి యొకరు (7) ఒకక్రిస్టియనుగాని సహాభ్యుదయికుగాని యొకరు (8) పాతవిద్యార్థులలోరు 5 లిచ్చి పేరు రిజిస్టరీ చేయుచుకొన్ని వారినుండి ఒకరున్న తరువాత నెందరు సంవత్సరముల నూరురూపాయలు ఆదాయమువచ్చే భూమిని పాఠశాలకు వ్రాసియిచ్చెదరో వారందరును, పాఠశాలకు నడుపుటకు మేనేజింగు కమిటీగా యేర్పరుపబడుదురు. ఇట్లు యీమేనేజింగు కమిటీని మూడు సంవత్సరముల కొకసారి ఎన్నుకొనవలయునని రామచంద్రరావు గారు చెప్పిరి. వీరినుండి ఉద్యోగస్థులు అనగా అధ్యక్షుడు కార్యదర్శి మొదలైనవారు ఎన్నుకొనబడుదురు. ఆకరవిధానములో ఇంకొకటికూడా చెప్పబడియున్నది. 2 కేసారి రెండువేలరూపాయలు ఇచ్చినవారుకూడా మేనేజింగు కమిటీలోని వారే అని. ఈస్కీమునుగూర్చి చాలాచర్చ రెండురోజులు జరిగినది. పాతవిద్యార్థులలోనుండి ఒకరు చాలరనిన్ని రెండువేలరూపాయలు చాలా హెచ్చుమొత్తమిచ్చి తాలూకాబోర్డు యూనియను బోర్డునుండి ఇన్ డ్రెక్టరు ఎన్నిక కూడదనిన్ని చాలా ఆక్షేపించిరి. అంతట రామచంద్రరావుగారు తగ్గి వచ్చే నెలలో వచ్చి అలాగించెదమని చెప్పి వెళ్లిపోయిరి.

సింహాచలమూర్తి-20 డిశ్చీబరు రు 135-0-0

ఫిలిప్పైను దీవులందు వర్తమానసితి

రెవరెండు స్టాన్లీ జోన్సుగారు "సోమలం దివ్యార్చన" క్రింది కలా నిలువ వాయించుచున్నారు:-

మానవజాతి యభివృద్ధి నభిలషించువారికి చరిత్ర శరీరలన ముగిసిన ఫిలిప్పైను దీవులకంటె జుతూచాలము పుట్టించు యుదాహరణము మరెవ్వరికి లేదు. ఫిలిప్పైను దీవులను మెగలూను నాతడు 1521 మార్చి 16 తేదీన పాశ్చాత్య ప్రపంచమునకు మొదట జూచెను. స్పెనిషువారు ఆధీనము చేసికొన్న కాలమును ఫిలిప్పీనుల 5 లక్షలకు మించి యుండలేదు. ఇప్పుడు తోటి ఆ యిరుల లక్షలకు లగును. దీవుల సంఖ్య 7084. వీరిలో 462 దీవులు 1 చుమ్రెయి యొందు కొంచ మెక్కువ వైశాల్యము గలవి. మొత్తము వైశాల్యము 1,14,406 చుమ్రెయి. ఇంగ్లాండు, స్కాట్లాండు, వెల్సులను యెంత యుండునో నివి యంతయుండును. ఇవి మిగుల సారవంతమైనవి. 6 కోట్లమంది జనులను పోషించుచున్నవి.

జనులు ఇండియను, మంగోలాయిడ్ జాతుల మిశ్రమము మలెబాతివారుగా వేర్వేరుబడుచున్నారు. హిందూవిగ్రహములకొన్ని కనబడుటచే పూర్వ మిండియాతో సంబంధమున్నట్లు తోచును. టంగలూనుభాషలో భౌతలీయ సంబంధమును కనబరచు మాటలనేకములు గలవు. ఉదాహరణము: "గురు" కనుమాట (భౌతలీ దేవుని నర్థముతో) వారియందును గలదు. జనులలో 94,95,272 క్రైస్తవులు. 8,55,868 మంది క్రైస్తవులుగాని వారు గలరు. వీరిలో 2 లక్షల 50 వేలమంది "మోలో" జాతి వారు. వీరు మహమ్మదీయులు. మిగత క్రైస్తవరజాతులు 27 ను అనాగరితులుగా నున్నారు. మొన్నటివరకును వినోదార్థమై మనుష్యులకరముల నుజురుచుండెడి.

ఫిలిప్పైనులు మలెబాతివారిలో ప్రజగా వేర్పడుటలో మొదటివారు. మిగిలినవారే కట్టుబట్టులును లేక యుండిరి. లేదా మూకలగు మాత్రమే కట్టుబడియుండిరి. మలెబాతులలో నితరులు కష్టపడి పనిచేయు చినాడేకయులు. ఇండియనులవీరి పోటీకి నిలకబాలక రూపుమానుచున్ను. కాని ఫిలిప్పైను లిట్లు రూపుమానుదు రనుట యసంభవము. వారు రూపుమానుటకు టయేగాక ముందునకు వచ్చుచున్నారు. జపానును మినహాయించిన యింత త్వరితముగ అభివృద్ధి జెందుచున్న జను లింకన్వరును కానరాదు.

అమెరికాకు, యెట్టి ప్రయత్నమును జేయకయే ఫిలిప్పైను దీవులు లభించెను. స్పెనియార్డులనుండి మనిలను పట్టుకొన్న పుకు అమెరికా ఆపట్టణమును స్వాధీనమందుచుకొనుటకు మూలమే కలపెట్టెను. ఆ సమయముననే పట్టుకొనబడిన మూల పాప స్వాతంత్ర్య మియ్యబడినది. కాని ఫిలిప్పైనులు భూతత్వము గలవారిచే చుట్టబడియుండిరి. కావున వారిని విడుదలుకు వీలు లేకుండెను. నిజమైన జాతి ప్రజలనుగా వారిని జేయుటకు 40 జరుగవలసి యుండెను.

1898లో అమెరికనుల ఆక్రమణమునుండియు ఫిలిప్పైను లందు నాల్గువిధముల ప్రభుత్వము వర్ధిల్లెను. మొదటిది మిలిటరీ ప్రభుత్వము, 1898 అక్టోబరు 1900 ఫిబ్రవరివరకు నుండెను. వీర్ముట ఫిలిప్పైను కమిషను 7 యేడ్లకువైగా పాలించెను. అది పిమ్మట ఒక ఫిలిప్పైను కమిషను, ప్రజలచే నెన్నుకొనబడిన ఫిలిప్పీన్ ఎక్స్పెన్డిటివ్ కమిషను ప్రభుత్వము సాగించిరి. 1916లో జోన్సువిల్లు కనుసరించి స్వపరిపాలనము చేప్పదగు ప్రభుత్వము నెలకొల్పబడినది. కాననగర్లమధ్య ఫిలిప్పీనులో, ఈ కాననగర్లము చే నియోగింపబడిన అధికారులు మువ్వరు మాత్రము గలరు. గవర్నరు జనరలు, వైస్ గవర్నరు (ఈరిడే ఎన్యుకేవ్ కమిషనుకు కూడ), ఆడిటరు వీరు మాత్రమే యున్నారే. వైస్ గవర్నరు (వెసిడెంటు) చే నియోగింపబడును. గవర్నరుకు కాననగర్లపై వీటో అధికారము గలదు. కాని యిదియెన్నడును ఉపయోగింపబడలేదు.

ఫిలిప్పీనుల తత్వము స్వాతంత్ర్యమును పొందుట కర్హులాయన విషయమును విచారించి అమెరికా (వెసిడెంటు)కు తెలియజేయుటకై 1921 లో పున్న భార్య కమిషను వంపబడినది. పూర్తి విచారణ జరిపి కమిషనువారి కింది తీర్మానములను సలహాలను తెలియజేసిరి.

జనులు సౌఖ్యముగను నెక్కుదిగను మొత్తముమీద కలిపి గలిగియున్నారు. అమెరికను పాలనలభముల నెరిగియున్నారు.

క్రైస్తవ ఫిలిప్పీనులందు సామాన్యముగ నెల్లరును యున్నారే. వీర్ముట సంరక్షణ క్రింద స్వాతంత్ర్యమును కోరుతున్నారు.

మాను బడయుగోరుచున్నారు. క్రైస్తవతయును, అమెరికనులు అమెరికనుల అధికారమునకు తోబడియుండుటకే యుష్టజదుచున్నారు.

మరియుక దేశపు సంరక్షణకు లోబడిన స్వాతంత్ర్యము నిజమగు స్వాతంత్ర్యముగానని సామాన్యముగ ప్రజలు గుర్తించలేకున్నారు.

ప్రభుత్వమునకు వివాదకర మగు విషయములు పాలనమందందును గలవు.

ఉద్యోగులలో తగుమంది మంచి శిల్పసమర్థతగలవారు, నమృదగినవారు. ప్రభుత్వోద్యోగముల సామర్థ్యము తగ్గినది. తనభీ లేకుండుటలను తగు శిక్ష పొందని ఉద్యోగులకు అధికార మొసగబడుటవలన, సామర్థ్యము యిదివరలో కంటె తగ్గినది.

ఫిలిప్పీనుల గవర్నరు మెంటు ఉద్యోగములకు అర్హులుగా కనబడిరి. యవకులు ఆకలను పురకొల్పుచున్నారు. సివిల్ సర్వీసు చట్టములు మొత్తముమీద మోసములేక నే అనుసరింపబడును. కాని రాజకీయ కర్మచరణలు వచ్చి పాలనను దిశ్రోబెను.

ప్రభుత్వస్వామ్యమందు విశ్వాసము అంతగా లేకుండుట దానినిరతకు భంగకరముగా నుండును.

అర్థికముగా ప్రజలు కట్టుబాటులేక నున్నారు. స్వతంత్ర ప్రభుత్వమును సంరక్షించు స్వదేశీరక్షక బలము లేదు.

కాననగర్లందు నరియైన ప్రతినిధులు గలరు. కాననగర్లందు చర్యచక్రగజరుగుచున్నది.

కొన్ని కాలంలో అజయము వాటిల్లుట ఫిలిప్పీనుల అసమర్థతగాక అసభ్యము లేకుండుటకు అసభ్యములే లేకుండుటయు, తనభీ లేకుండుటయు నూచించును.

ఫిలిప్పీనుల అర్హత యెట్లున్నను యెనిమిదేండ్లునుకరిపాలన అనుభవ ముండినంతమాత్రమున అమెరికనులు ఫిలిప్పైనుదీవుల ప్రభుత్వముపై తనిఖీనిడిచివెట్టి ప్రైవేటును నావికాదళమును మరలించుట సమంజసముకాదు. భూమిసంపదను, వ్యాపారమునకుమాటములనుచూచి అనూయచేబలవంతమైనదేశమే యెనిమిదేవుల ప్రైవేటువచ్చును. ఫిలిప్పీనులకు నీరమైన ప్రభుత్వము సిద్ధించునంతవరకును మనము ఫిలిప్పైను దీవులను విడిచి మన సంబంధమును లేకవేయట వారిని మోసపుచ్చుట యగును. అమెరికనులకు దురదృష్టమగును. అభివృద్ధికి భంగము కలుగును.

ఫిలిప్పైను ప్రజలు తమచేతగల యధికారమును పూర్తిగ వదిలిపొంది ప్రయోగింప నేర్చునంతవరకును ప్రభుత్వవర్ధిల్లి నిలిచి యుండవలెనని మా సలహా.

అధికారములేక బాధ్యతమాత్రమే యుండు నీతిలో అమెరికా చిహ్నమునకుండ బాగవడవలెను.

మాచిచారణనుబట్టి విశ్వాద్యులు రాజకీయమందు పాల్గొనవారు సామాన్యముగా కృతఃకరము నిర్దేశించుచున్నట్లు తెలిసినది. కాననగర్లపై లనదగువారి కింది విషయముల మాకు తెలియజేసిరి.

ఫిలిప్పైనులు నిజముగ వికచక్రము గలవారుకారు. భిన్న భాషలు మాట్లాడువారికి ఒకరిపై నొకరికి అసూయగలదు. మొగోట్ల సర్వర స్వతంత్రపాలనకు యుష్టజదును. ఫిలిప్పైనుల వ్యాపారము 100ల 86 వంతు చినాడేయురి చేతిలో నున్నది. 9 లంతు విరోపిజనుల చేతిలోను అమెరికనుల చేతిలోన గలదు. 60/0 మాత్రమే ఫిలిప్పైనుల చేతిలో నున్నది. చినాడేయులపై వెట్టి నిర్బంధములు వెట్టినను లాభములేకపోయెను. నాయకులుగా నున్న వారందరు మిత్రమజాతివారు. చినావారి కత్తులుగలవారు. స్పెనియను అమెరికాలపై తిరుగుబాటు నాయకుడు అగ్నిగల్గి, విప్లవకారులలో మేధావంతుడగు మేలిని, స్పానియార్డులచే ఆక్రమణగ కంపండిన రిబల్ అనవీరుడు, యిప్పుడు జాతీయవాదుల నాయకుడు. యితరులును విశ్వమజాతి ౭౭ కాని యితరదేశములందు కానరాని విశేష మింకొకటి గలదు. మిత్రమజాతివారు ఫిలిప్పైనులమని చెప్పుకొందురు. భాషలోను భాషములందును ఫిలిప్పైనులనే పోలియుండురు. ఇండియాలో నిట్లుగాదు.

వారు అనేక కాలంలో అభివృద్ధి లేకుండుటకూడ జూపిరి. ప్రభుత్వము వాస్తవములో చిహ్నముగా నిదానాతీయసంరక్షకుల వచ్చిన విషయమును గూడ తెలిసిరి. కాననగర్లమువారు నేను నలే బాంకి నొకదానిని స్థాపించి మిత్రులకును, బంధువులకును వారి ఆస్తినిమాడకనే వెద్ద వెద్దముజముల నిచ్చిరి. వారు దూరదృష్టి లేక పనిజేసిరియు మదకు ప్రతిమముగ గూడ నడచు కొనినదియు ఆడిటరు అభిప్రాయమును తెలిపిరి. 2 కోట్ల 20 లక్షల రివండుల డాలర్లు మొత్తము నచ్చును. బాంకు అధికరిగా నుండిన జనరల్ కెన్నెక్షనును జయిలులో నున్న పుడు జూచితిని.

ఫిలిప్పైనుల కనుమాలముగ ననేకవిషయములు చెప్పవచ్చును. దీనికి వర్తకముగా నెవరెంతజెప్పినను ఫిలిప్పైనులుకష్టమున కోర్చి పొటుపడువారు. దిగువరెగరులవారుమాత్రము

గడునుకనులేనివారు. మలభముగా భవాపహరణమునకు పాల్పడుచురు. ఫిలిప్పైనులు ఉండేక స్వభావులు. కాని యెవరితోటికినిరారు. ప్రభుత్వమున నమృదగినవారుగా కానరాదు. ధైర్యము వారిగుణము. సహజముగ వారు సిపాయిలు ఆపదలందు స్థైర్యముతో నిల్చిపోరాడువారు విద్యకాశిమవారు

విద్యాభ్యాసము నందువారు మిక్కిలి యభివృద్ధి గాంచిరి. 1898 లో పాఠశాలలో చదువుకొనెడి వారి సంఖ్య 4501, 1914 లో 4,89,070 1920 లో 9,25,328. జనసంఖ్యలో 10-౭ వంతు విద్య గలుచుచున్నారు. 1920 లో 68,69,454 డాలర్లు విద్యా వ్యాకమునకై ఖర్చాయెను. జీవనోపయోగములకు విద్యకూడ గల పుడుచుండెను. పారిశ్రామిక వ్యవసాయ కాలకు ప్రాముఖ్యత యొసంగబడి కర్మకావము నెలపడుచున్నది. ప్రతిపాఠశాల ప్రాంతమునను తోట యొకటియుండును. ఈ బంతులలో కాక్రొకర్తని కూరగాయలు మున్నగువి నాటుబడును. ఫిలిప్పైనులు అభివృద్ధిని కోరుదురు.

ఒకవిషయమందు వారు ప్రాచ్యదేశము ప్రాముఖ్యత గాంచిరి. సంఘమునందు శ్రీకృష్ణునితో సమానపదవి గలదు. గౌరవముతో జూడబడును. పురుషునికంటె తెలివగలది. వ్యాపారములో చాకచక్రము గలది. విశేషము, నిగమాను గలది శ్రీయుద్ధము యితరదేశము లంతగా నిచట యతసరము గాకుండుట శ్రీకృష్ణునిగలదిక స్థానమును నిరూపించును.

ఫిలిప్పైనులు జేవాపారిశుద్ధ్యులందు ప్రపంచములో నన్ని జాతులను మించినవారు. వారు ధరించువస్త్రము లందుకూడ వారు నిర్మలముగా నుందురు.

అమెరికనులకును ఫిలిప్పైనులకును వైరమున్నట్లుల సాక్షకనకదలేదు. అమెరికనుల అభిప్రాయములే కొన్ని మారివని. 6 యేడ్లక్రిందట యుజాతుల సంబంధము సాంఘికసమర్థమువై సహజముగ వాధారవయ్యెండెను. ఇప్పుడు సాంఘిక కర్మచరణములలో భిన్న భాషము వృద్ధియుగట కనిపించుచున్నది. ఫిలిప్పైను శ్రీయుల వివాహమాడువారు సఖ్యములో తక్కువగా జూడబడుచున్నారు.

మొత్తముమీద అన్ని విధములను వృద్ధిగాంచు జనులకు ఫిలిప్పైనులు ఒక చక్కని నిదర్శనము.

ఇందువై సంపాదకు లిట్లు వ్యాఖ్యను వ్రాయుచున్నారు. రెవరెండు జోన్సుగారు తమ వ్యాసములో దెల్పిన సంకతులకు వారి కృతజ్ఞులము. కొన్ని యేండ్లక్రిందట ఫిలిప్పైనులకు స్వతంత్ర మొసగబడునట్లే యుండెను. కాని అమెరికను కమిషను నివేదిక ఆలస్యమునకు కారణ మయ్యెను. కమిషను వారు మా పిన పేతువులు ఇండియాకు దొమియను పదవి నొకగంతుడుకు బ్రిటిషు వారిచ్చిన పేతువులను పోలినవి. కొన్ని విషయములలో మాఖ్యముగవిద్య, ఉద్యోగములందు ఫిలిప్పైనులలో అమెరికనులవిధానము ఇండియాలో బ్రిటిషువిధానముకంటె ముందున కేగినదనుట వాస్తవము. ఫిలిప్పైనులకు సత్వరముగ స్వాతంత్ర్యమొసగకుండుటకు కారణము. వారు స్వపరిపాలనమునకు తయారుగా నుండకుండుట. ఏదేశమును స్వపరిపాలనమునకు తయారుగా నుండియుండదు. ఫిలిప్పైను కమిషను యున్నై లెడ్ స్టేట్సు స్వపరిపాలనమునకు తయారుగా లేదని వాదము చేయవచ్చును. నిగ్రోలను కాలించుటకు, కుక్కక్లౌన్లము న్నుగువాని పని, యితరదేశములు తమ వ్యాపారమునకు ద్వారములు తెంచుచుంచవలెననియు, తాము మాత్రము యితరులను జొరనియమనియు ననుట ఏదేశమైనను స్వపరిపాలనమునకు తగియుండ లేదని వాదించుటకు పేతువులుగ నహాయపడ గలవు. అమెరికా ఫిలిప్పైనులను మోసపుచ్చినదను నభిప్రాయమును కమిషనువారిచ్చిన పేతువులు మాపజాలవు. మరియొక దేశసంరక్షణ కేంద్రస్వతంత్రతపాలనమునిజమైనస్వాతంత్ర్యముకాబాడనటు వాస్తవము. కాని యిది నిర్ణయింపవలసినది. ఫిలిప్పైనులు గాని అమెరికాకాదు. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముగందు ఆస్తినియూదక్షిణ ఆఫ్రికా, కెనడాదేశములవలెనే ఫిలిప్పైను లిట్టిస్వాతంత్ర్యముతో సంక్లిప్తమైయునెడల వద్దానికల నిరాకరింపదగును? బ్రిటియుం తన్ను తాసంరక్షించుకొనబాలదు. కాని బ్రిటియుం స్వాతంత్ర్యమునకు జర్మనీ భంగము కల్పించగా ఇంగ్లాండు జర్మనీతో యుద్ధమునకు దిగెను. ఫిలిప్పైనులు వేర్వేరుబలంత మగు రాజ్యముపాలనమును భయముతోచిన అమెరికా అధిపతులను ఇంగ్లాండు తెల్లయను సంరక్షించినట్లే సంరక్షింపవచ్చును. కావున యధార్థమగు సంకతి అమెరికా యెందులకో ఫిలిప్పైనులను స్వాధీనమందుచుకొన సంకుచున్నది.

శ్రీ : నా మ గా మ

అంతఃసముద్రము యజమానుల కాశ్రితము గూర్చిన వివ
క్షణములను రజత ఆలీకము సమకలు నుపపాదించితి. కాశ్రితముల వని
గానుండగ, క్రమావధము వలన పనిపోయినను, యిట్లు పోకిరి జనిత

ఫిజి, సింగపూ, మలేషియా, పశ్చిమ బెంగాల్, భారత్, కర్ణాటక, కేరళ, తమిళనాడు, ఆంధ్రప్రదేశ్, మహారాష్ట్ర, గుజరాత్, ఢిల్లీ, మద్రాస్, బెంగళూరు, కోల్కతా, ఛత్తీస్ గఢ్, జార్ఖండ్, ఉత్తరప్రదేశ్, ఉత్తరాఖండ్, హర్యానా, రాజస్థాన్, పంజాబ్, సిక్కిం, నేపాల్, బూటాన్, శ్రీలంక, మాల్దీవ్స్, యెమెన్, సౌదీ అరేబియా, కువైట్, ఓమన్, ఇరాన్, ఇరాక్, సిరియా, లెబనాన్, ఐజిల్, పాలస్తీన్, యు.ఎస్.ఎ., కెనడా, మెక్సికో, కరీబియన్, సెంట్రల్ అమెరికన్, నార్త్ అమెరికన్, సౌత్ అమెరికన్, ఆఫ్రికన్, ఆసియన్, యూరప్, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిల్లాండ్, యు.కె., స్విట్జర్లాండ్, స్పెయిన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, ఇటలీ, గ్రీస్, టర్కీ, రష్యా, చైనా, జపాన్, సౌత్ కొరియా, నార్త్ కొరియా, తైవాన్, హాంగ్ కంగ్, మకావో, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిల్లాండ్, యు.కె., స్విట్జర్లాండ్, స్పెయిన్, ఫ్రాన్స్, జర్మనీ, ఇటలీ, గ్రీస్, టర్కీ, రష్యా, చైనా, జపాన్, సౌత్ కొరియా, నార్త్ కొరియా, తైవాన్, హాంగ్ కంగ్, మకావో.

ముల్తాక్, ఫీబరరి 20:— ముల్తాను పురపాలక సంఘ
ముహరిచే సొంగబడిన చిన్నాన పురమునకు బడులు జెప్పిన
వరదాత మానేయాలని లాలా హరికివైలాలుగారు పుకడేజ్
అతడు భవనమును బహింకంపటచిరి:—

(602)

ఇండియను బ్యాంకు

సాంవత్సరిక సమావేశము

నివేదిక మంగీకరింపబడుట

గా వేపా రామేశ్వముగారు రధ్యక్షత వహించుట
ఇండియను బ్యాంకు భాగస్వాముల సాంవత్సరిక సమావేశము ఈనెల 17వ తేదీ సాయంత్రము 4.30 గంటలకు వడరాతు హాల్లోనున్న ఇండియను బ్యాంకు భవనములందు జరిగెను.

గా. వేపా రామేశ్వముగారు డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు సర్ ముత్తయ్యచెట్టి విద్యాసాగర్ పాండ్య గార్లు మొదలగువారు చాలామంది హాజరైరి. కొంతమంది భాగస్వాముల తరఫున ప్రతినిధులు గూడ హాజరైరి.

సర్ ముత్తయ్యచెట్టిగారు గా. న్యాయమూర్తులగు వేపా రామేశ్వముగారు అధ్యక్షత వహించవలెనని యుపపాదించెను. రామేశ్వముగారు రధ్యక్షత వహించిరి. 1922 సం॥ డిసెంబరు 31వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము నివేదికను జరుపబడిన స్టేట్మెంట్లను చూచి అధ్యక్షులు ప్రశ్నింపగా సభవా రంగీకరించిరి.

అధ్యక్షులు

తరువాత నివేదికను గురించి అధ్యక్షు లిట్లునుడిచిరి. నన్నభ్యుత్థునిగ నెన్నకొని గౌరవించినందులకు సభవారికి కృతజ్ఞుడను మనము విచారించుచున్న వత్సరమునందు బ్యాంకు చాలా అభివృద్ధిచంద నను విషయమును మీరు నాలో కేకిభవించెదరని నమ్మెదను. మీకొసగబడిన ఆయవ్యయనివేదికయందు తుదిభాగమున అభివృద్ధి నివేదిక ముగా ననగ నును. మన బ్యాంకు పరుగున వత్సరములనుండి పనిజేయుచుండెనని అందులకు దెలియగలదు. ఈ కాలమున మన బ్యాంకుక్రమముగ అభివృద్ధి నొందుచు క్రమపరచు మూలధనము సభిక్ మొనర్చుచుండెను. 1907 సం॥ నందు బ్యాంకు నందు 10 లక్షల రూపాయలు లకు కొంత తక్కువగుండెను. తరువాతి వత్సరమున నీమొత్తము 10 లక్షలను మించెను 1910 వత్సరమున 80 లక్షలయ్యెను తరువాత నారు వత్సరములకు 40 లక్ష లయ్యెను. 1917 లో నీ మొత్తము 50 లక్షలదాటెను. 1920 సం॥ నది దొక్కమారుగ 70 లక్షలవరకు పెచ్చెను. 1921 వత్సరమున కొటి రూపాయలు దాటెను. ఈ వత్సరమున ఈ మొత్తము స్వల్పముగ తగ్గిన మిగిలిన విషయము లన్నిటియందును అభివృద్ధి భాగము నేయుండెను. లాభములు, డివిడెంట్లు గ వత్సరముకంటె పెచ్చెను ఇందుకు మన కార్యదర్శియై డ్రైక్టర్లు అభినందినీయులు బ్యాంకు కొరకు వారొన్ని సేవకు పుష్కలము దెలుపవలెను.

వివిధ ప్రాంతములందు కాఖుల సేర్పాటుపరచెనని చాలామంది ప్రజలు గోరుచుండిరి. ఈ విషయమున మన అభివృద్ధి కొందలేదు. ఈ సగమునగాక, ప్రస్తుతము ఇతర ప్రజలములందు రెండుకాఖులు మాత్రమే గలవని దలచెదను. కాకినాడయందలివర కొక కాఖుయందెడిది కాని అక్కడ వ్యాపార మంతయు తానాకరముగ లేక పోవుటచే మూనివేయవలసివచ్చెను. కాని ఇప్పుడా ప్రాంతవాసులు ఒక కాఖు సేర్పాటుపరచినదని చాలా యధికముగ గోరుచుండిరి. ఇదివరకున్న కాఖులను లాభములేక పోవుటచే మూనివేయవలసి కొందరు భుచ్చుటలకు ప్రయత్నము సాగింది. ఈకాఖు ఎందుకు మూనివేయవలసివచ్చెనో నాకు దెలియదు. తరువాత అధ్యక్షు డి క్రింది తీర్మానము నుపపాదించెను. "1922 సం॥ డిసెంబరు 31 వ తేదీతో ఆంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సర లెక్కలను, డ్రైక్టర్ నివేదికయు, ఆడిటర్లచే వశోధింపబడి సభవారిచే నంగీకరింపబడెను"

డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవయ్యగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు నిట్లు నడిపెను: పంచి పెట్టుటకు నిశ్చయింపబడిన మొత్తము ఉత్సాహకరముగ నుండెనని అధ్యక్షులు దెలిపిరి. ఈవత్సరము మన బ్యాంకువారు 209800 రూపాయలు లాభమును పంచిపెట్టుటకు నిశ్చయించిరి బ్యాంకు జీవిత చరిత్రయందు ఇంత యధిక మొత్తము లాభము సంపాదించుట కిదియే మొదటిసారి. దీనినిబట్టి బ్యాంకు బాగుగ పనిచేయుచున్నదని భాగస్వాములు సంకృప్తిపడెదనని నమ్మెదను.

మొమారాండము బ్యాంకు నిబంధనను గురించి అధ్యక్షుడు గొంతనుడిచెను. బ్యాంకు మొమారాండము నిబంధనలను కొన్నిటిని కార్యదర్శి దయారు జేసెను. చాలా ప్రయోజనముతో ప్రపంచమునందలితర బ్యాంకుల క్యవహరములను నిబంధనలను గమనించి మంచివానిని కార్యదర్శిగారు తయారు జేసిరి. ఈచిత్తు సూచనలను గురించి ఆలోచించుటకుగాను డ్రైక్టర్లు ఒక యువసంఘమును నియమించిరి. ఈ యువసంఘము వారు కొంతవరకు చర్చించి మరెయి క యువ సంఘమును నియమించిరి. ఈసంఘమువారు 25 దినములు చర్చించిరి తరువాత మొదటి యువసంఘమువారును లీలు ఆడ్రెస్జను గలనీ వానిని చర్చించుచుండిరి. కొలది దినములలో నీ చిత్తునిబంధనలు భాగస్వాముల ఎదుటకు వచ్చును. ప్రస్తుత నిబంధనలందు మూర్ఖు గావించుటకు గలకారణములు కూడ తెలప నెంచిరి.

1923 మార్చినెల 18 వ తేదీ ఆదివారము

గాంధీమహాత్ముని శిక్షాదిన వార్షికోత్సవ మహాపుణ్యకాలము

దేశభక్త కొండా వేంకటపుయ్యగారు కృష్ణజన్మస్థానమునుండి విచ్చేయు హర్షదినము

ఆంధ్రులకు నూతనసంవత్సరాది

శాంతిసేన - తిలకునిధి - ఖద్దరు - అప్పొక్కత

స్టేట్ కాన్సిల్ సమావేశము

20 వ తేది చర్చ

కార్యకులను నష్టపరిహారపు బిల్లు

స్టేట్ కాన్సిల్ 20 వ తేదిని తిరిగి సమావేశమయ్యెను. సర్ క్యాంబల్ కోడున్, కెప్టెన్ సానున్ గార్లు గ్యాలరీలోనుండి. బీరాబు జెయిల్లో చాలినంతమంది ప్రైవేటు లేకపోవుట చేతను, మధ్యరాష్ట్రములజెయిల్లు నిండిపోయి యుండుచేతను, ఆంధ్రప్రదేశ్నులనుండివచ్చు ప్రైవేటులకు తావు కల్పింపవలసి యందుటచేతను మధ్యరాష్ట్రముల నుండి బీరాబు జెయిల్లు మాల్కుల కళాశాలములు కలిగించుటకై 1900 సంవత్సరపు ప్రైవేటు చట్టము 29 వ క్లెజ్ నును సవరించుటకై బిల్లును క్రికెట్ గారు ప్రవేశపెట్టిరి. బిల్లు అంగీకరింపబడెను. అసెంబ్లీవారు నాకాదేశమున తగ్గించినవిషయమును గూర్చి కావించిన తీర్మానము నేనాధికారే నుపపాదించబడి అంగీకరింపబడెను.

చాడ్విక్ గారు కార్యకుల నష్టపరిహారపు బిల్లు ఆర్థిక సంబంధములగు చిట్టలు తొలగించి బీదలకు మేలు కలిగించుననియు, వ్యాజ్యములందుగూర్చి మెరుగుపడునట్లు సర్దువలెననియు కార్యకులకు నష్టపరిహారము నొసగుచు యజమానులకు విశేషనష్టము కలుగకుండునట్లు చేయవలెనని ప్రతికిరి. పెత్తా గారు బిల్లును ప్రవేశపెట్టినందులకు ప్రభుత్వమువారిని దాని నామోదించినందులకు యజమానులను అభినందించిరి. కమిషనర్లు న్యాయశాస్త్ర ప్రణిధులు సంపదగుననియు ఇన్ స్పెక్టర్లు ఏజన్సీల తగినరేట్ల ప్రకారము నష్టపరిహారమును నిర్ణయింపవలెననియు ప్రతికిరి. రజాఅలీ రామచరణదాసుగార్లు సామూహి దాస్, సర్ ఆర్తర్ ఫ్రూమ్ బిల్లు నామోదించిరి. ఇప్పుగారు బిల్లులో లోపములున్నను వానిని కాలక్రమేణ సవరింతుమనియు ప్రతికిరి. అనంతరము బిల్లు క్షాబలవారీగా విచారించబడెను.

వైద్య కరీత్ గావించుకొనవలసిన కార్యకుడు యజమానుని యనుమతిలేకుండ స్థానమునువీడి చనుచో సతదు తిరిగి వచ్చి వైద్య కరీత్ గావించుకొను వరకు నతనికి నష్టపరిహారము కూడ నాపవలెను చాడ్విక్ గారి కవరణ అంగీకరింపబడెను. వైద్యకరీత్ గావించుకొనకుండ నేగిన కార్యకునికి నష్టపరిహార మియ్యదగదను పెత్తాగారి సవరణకు ప్రాతికూల్యము పెచ్చుగ నుండుచే న్యాయది యుపసంహరించుకొనబడెను. వైద్యకరీత్ గావించుకొనకుండ నేగిన కార్యకుడు కరీత్కు ప్రార్థనము చేసినచోయిన తిరుటుంబుచును కరీత్కి రాదగిన నష్టపరిహారము నొసగవలెనను చాడ్విక్ గారి సవరణకు కొంతప్రతికూలత చూపింపబడినను తుదకి యంగీకరింపబడెను. అనంతరము చాడ్విక్ గారిచే గావించబడిన 6 సవరణలంగీకరింపబడెను. అందులో నష్టపరిహార మొనగటకై కావించబడిన రిజిస్టర్లు అగిమెంటుదిధిగా చెల్లదగునను సవరణ యొకటి అంగీకరింపబడెను. సవరణలన్నియు ముగిసినవి. ఇక సవరణ గావించబడిన బిల్లుసంగీకరించుట కింకొకదిన మేర్పాటు కావలసివచ్చెను పెత్తాగారు అసెంబ్లీ కార్యనిర్వహణ క్రమము రాజకూ రసంరక్షణకాసనములకు సంబంధించిన తీర్మానము నుపపాదించురు.

కారముగ మెలగిరి. అందుచేత నే భాగస్వాములకు పంచిలాభములుపంచిపెట్టవలెయ్యెను. బ్యాంకు కార్యదర్శిని, యుద్వోగులకును డ్రైక్టర్ల తరఫున కృత్రిమతాపదనముల నర్పించుచుంటిని. తరువాత ప్రతిపాదనకు వై సెనరైనచర్చ జరిపెదరాముని అధ్యక్షుడు ప్రశ్నింపగా సభయందు దెవ్వరనులేవలేదు. అనంతరము తీర్మానము వోటునకు వెట్టుగా శక్తిగ్రీకముగా నంగీకరింపబడినది. తరువాత, క. చిదంబరనాథ మొదలియారు, ఎ. ఎం. మురుగప్ప చెట్టియారు గార్లు తిరిగి డ్రైక్టర్లుగ నెన్నుకొనబడిరి. ఎం. కె. డండేకర్ టి. సి. రంగనాథరావుగార్లు తిరిగి ఆడిటర్లుగ నెన్నుకొనబడిరి. తరువాత బ్యాంకులాభముల నూటికి 10 1/2 చొప్పున లాభముల పంచి పెట్ట వలెననియు 1 1/2 చొప్పున నొసగవలెననియును రిజిస్ట్రేషనునకు 45000 రూపాయలు జేర్చవలెననియును కంటింజెంటు ఫండునకు 10000 జేర్చవలెననియును బ్యాంకుభక్షణముల కచ్చుకు 5000 వెచ్చింప వలెననియును బ్యాంకు యుద్వోగుల కొక్క నెలదీతముల నుచితముగ నొసగవలెననియును 17057 నిలువయుంచవలెననియును తీర్మానింపబడెను. అధ్యక్షునికి కందనములతో సభముగి సెను.

మనబ్యాంకు ప్రస్తుతనిబంధనలు 1906 లో రచించబడెను. బ్యాంకు నిబంధనల వాడునికముగనుండుట అపునరము. అంతయిగాక, మంచి బ్యాంకుల మొమారాండమునందు గల నిబంధనలలో కొన్నిటిని మనబ్యాంకు నిబంధనలందు జేర్చుట యుచితమని దోచెను. ఇండియను కంపెనీ అప్రసం డిటివల మార్పు లాసర్వబడెను. వాని ననుసరించి ఈ బ్యాంకు నిబంధనలందు గూడ మార్పు లాసర్వబడి వచ్చెను. రెండుమూడు మాసములలోనే భాగస్వాములయెదుట కీ చిత్తు నిబంధనలు జేబడవచ్చును.

ఇతర ప్రదేశములందు ఉపకాఖుల సేర్పాటుచుటను గురించి కృత్రికలయందుగూడ కొంతవ్యాఖ్యానము జరుగుచుండెను. కాకినాడయందలివరకు మ:కొక కాఖుయందెనను విషయము మీకు దెలిసియుండును. కాని చిట్టలవల్లన, అభివృద్ధిగాన్నించక పోవుటచేతను దానిని మూనివేయవలసివచ్చెను. ఈ కాఖును ఎనిమిది వత్సరముల కాలమునడిపితిమి. ఇందుగడించిన యనుభవములను, ఇకమీద కాఖులను నెలకొల్పటకుందు రెండువిషయముల దృష్టియందుంచు కొనవలెనని దెలియవచ్చెను. మనము తెచ్చు కాఖుయందు చాలాపాజ్జిటులను, ఇన్స్ట్రుమెంటులు జేయుటకును అవకాశము లుండవలెను. మన మొగగు ఋణములను వాయిదాకు సరిగ రాబట్టు కొనుటకు వీలుండవలెను. ఒకరివద్దనే ధనముచాలాకాలము జేడియుండనీయరాదు. బాకీదార్లవద్ద చాలాకాలము జేబుచుండుట, బ్యాంకు అభివృద్ధికి భంగము. ఎచ్చటనైన కాఖును స్థాపించుటకు ముందు డ్రైక్టర్లు ఈరెండు విషయములందును జాగ్రత్తయ్యుకొనవలెను. రాష్ట్రమునందు వివిధప్రాంతములందు ప కాఖులను నెలకొల్పి యెడి యను బ్యాంకును సర్వజనోదయోగముగ నొనర్చుకార్యమందు డ్రైక్టర్ల కన్నిటికంటె సభిక్ సంతోషము నొసగును. కాని వ్యాపారాభివృద్ధి విషయముల మాత్రము మధురజాలరు. కొచ్చినందు స్థాపింపబడిన కాఖు జయప్రథముగ సాగుచుండెను. ఈబ్యాంకు కాఖులను స్థాపించుటకులన లాభమువచ్చు ప్రదేశములందు వెల్లుకాఖులను స్థాపించుటకు డ్రైక్టర్లు నిర్ణయము నుశ్చారు.

బ్యాంకింగు కాఖుయందు భారతీయ యువకులకు తగిన ప్రోత్సాహమును, కనకమును ఒకగుడుటలేదని కృత్రికలందు ఆందోళనము గాన్నించుచుండెను. ఈ విషయమును కొంత నుదువలసియున్నది. బ్యాంకు క్యవహరములను, అవ్వదీక్ష్యము మనమే స్వయముగ పరీక్షించుట యుచితము. ఈ విషయమున తమ స్థితితులను భాగస్వాములు దెలిసికొనవలెను. బ్యాంకింగు క్యవహరములలో తరీఫీయదు నొసగుట కొరకు ఆసింజీసులను దీనుకొను కద్దతిని 1908 సం॥ ననే మనము ప్రారంభించితిమి. కాని ఈ విషయమున మనము జరుపదలచుట పోలింది. అప్రెంటిసులను రెండువిధములుగ విభాగించితిమి. (1) సీనియరు అప్రెంటిసులు (2) జూనియరు అప్రెంటిసులు. పట్టభద్రులైనవారు మాత్రమే సీనియరు అప్రెంటిసులుగ దీనుకొన బడుదురు. అప్రెంటిసులలో నుచితమనిదోచినవారికి ఉపకార వేతనమును గూడ నొసంగితిమి. ప్రథమమున మన బ్యాంకువారు 29 అప్రెంటిసుల దీనుకొనిరి. ఇందు 6 గురు మాత్రమే సీనియరు అప్రెంటిసులు. ఈ ఆర్డరులో 4 మాత్రమే తమవిద్యను తుదివరకు సాగించిరి. జూనియరు అప్రెంటిసులలో 8 గురు మాత్రమే తమవిద్యను సంపూర్ణిగ జరిపించిరి. ఇంకను ఏడుగురు విద్యాభ్యసన కాలమందే మనబ్యాంకు యుద్వోగులములలోనికి దీనుకొనబడిరి. మొత్తము 28 మంది అప్రెంటిసులలోను 7 గురుమాత్రమే తమవిద్యను పూర్తిజేసిరి ఇందులకు దెలియవగును. 6 గురు జూనియరు అప్రెంటిసులు బ్యాంకునందే యుద్వోగము లాసగబడిరి. మిగిలిన 15 గురును తమవిద్యముగియుకప్పుర్యమే మానుకొనిరి. బాంబాయినుండినెట్లెలుఇండియా బ్యాంకువారుగూడ నీవద్దతినే యవలంబించిరి. కాని వారియనుభవముగూడ నీరీతిగనే యుండెను. అందుచే నీకమీద అప్రెంటిసులను దీనుకొనరాదని వారు నిర్ణయించుకొనిరి. అప్రెంటిసులలో చాలామంది, బ్యాంకింగునే తమవృత్తిగ నవలంబింపవలెనను నుద్దేశముతో గాకయుద్వోగులముల సంపాదించుకొను నుద్దేశముతో జేరుదురు. ఉద్వోగులముల దొరకనవెట్టనే శత్రుణులును కదలివెళ్ళిపోయెదరు. దీని యధార్థమిది ఇచ్చట చదువుకొన వారందరికిని బ్యాంకువారే పనులనిప్పించెదరని పూచీనొసగజాలము. ఈవిషయమున బ్యాంకువారిలోపమేమియు లేదని మీరు నమ్మరచ్చును.

బ్యాంకునందెద్వోగులు చాలా సంకృప్తికముగనగుకృత్యసమారముగను తమ పనుల నిర్వహించుచు, డ్రైక్టర్లతో సహా

సామ్రాజ్య శాసనసభ

జాతిభేదముల బిల్లు ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడుట

21 వ తేదీ నాటి చర్య

21 తేదీ సమావేశములో అధికార భగవంతులు జాతిభేదముల బిల్లుపై కడపటిచర్య జరిగెను. ముద్రాను విరూపియను పాఠుల ప్రతినిధి యగు శార్వనుగారిపానున ప్రోత్సాహ సభ్యుడయిన సర్ గార్డన్ ప్రభుత్వము ప్రతిష్ఠాత్మకము. అనంతరము టాన్ కేస్ సభ గారు ఎస్సెంట్లీయను గావించిన తీర్మానములపై ప్రభుత్వమువారు తీసికొన్న చర్యను యాభై ప్రతిపక్షము సభలో సమీక్షించి, దీనినిబట్టి రాజ్యాంగము, తిరే రాజ్యాంగము, నోకరెవరికాకాల నుంచుటకు సాంక్షికుని నిచ్చి యున్నాడు. ఈ కారణములతోనే సమీక్షించును. జేకాంతమునంద బడి భారతీయ సేనలకు కర్మము హోమగర్వము మొలుపాఠె యెల్లెతురు. ఏదెను, వెర్రి యాభాతమునందలి సేనలకు గుర్తియము కొంతభాగము సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారును మిక్కిలికొంతభాగ ము ఇండియా ప్రభుత్వమువారును భరింతురు ఈ భయవైశ్య ముల బలము, సోమల ప్రభుత్వములు ఉత్తర ప్రభుత్వములను విచారించుట. భారతీయులనుబట్టి అంగ్లో-ఇండియనులనుగూడ నిమిశ్చుట ఆలోచించబడుచున్నది. ప్రభుత్వోద్యోగములు భార తీయ మును గావించుటనుగూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వము లన్నియు నింకను ఆభిప్రాయముల నిచ్చియుండలేదు. త్వరలోనే ప్రభుత్వము వారివిషయమును విచారించుట, భారతీయులు సాంక్షికులకాభి ఉద్యోగములందు పనిచేయుట క వ కా క మి చ్చు నట్లు హిందూదేశములో సాంక్షికులవిద్య కర్మాలు వివరణములు కూడ తెలుపబడినవి. హిందూదేశమునందే భారతీయులు బావిష్ట రుహోదాను సంపాదించి ఒకేస్థానా నేర్చుటకు అనుకూలమును గల్పించుటనుగూర్చి స్థానిక ప్రభుత్వములును, హైకోర్టులును యిచ్చిన యభిప్రాయములు ఆలోచనలో నున్నవి.

ఎవరు కమిటీపేదీక వైసెస్సెంట్లీవారు గావించినతీర్మా నముల నమలులో పెట్టుటనుగూర్చి టాన్ కేస్ సభ రిప్పించిన స్టేటుమెంటు భారతీయ ప్రభుత్వము బ్రిటిషు సేన పోలిక నే సాధ నసామగ్రితో సమహర్షి కట్టుదిట్టముచేయుటకు అన్నివిధముల యత్నము చేయబడుచున్నది తెలుపుచున్నది. కాని భారత సేనల పూర్తిగా ఇండియా ప్రభుత్వము చేయుట డబ్బు యిబ్బందితెను యితరవిధములచేతను దుర్లభము. సప్తయ సర్వ జనరల్ న నియమించున విషయము రాజ్యాంగములకి తెలియ జేయబడినది. ఇండియాలో సేనాధిపతిని, సేనాయుధస్తావ్ ఉద్యో గులను నియమించుటను గూర్చిన వరతులు రాజ్యాంగములకి నామోదింపబడినవి. దీనిప్రకారము సేనాధిపతి జనరల్ స్టాఫ్ ముఖ్యోద్యోగి, రాజ్యాంగములకి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు, సమరాంగకార్యదర్శి యొక్కయు సలహా వైస పేర్కొనబడిన పిదప బ్రిటిషు మంత్రివర్గము నియోగించును. ఇం డియా అక్కిను మిలిటరీ కాఫుకార్యదర్శి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సలహా వైసను ఇంపీయల్ జనరల్ స్టాఫ్ ముఖ్యోద్యోగి సలహా వైసను రాజ్యాంగములకి నియోగించును. ఈయన ఎక్సీకిషియో గా ఇంపీయల్ జనరల్ స్టాఫ్ డిప్యూటీచీఫ్ హోదా కల్గియుండు ను. కాని ఇంపీయల్ జనరల్ స్టాఫ్ ముఖ్యోద్యోగి అజ్ఞులకు లోబడియుండదు. ఇంపీయల్ జనరల్ స్టాఫ్ ముఖ్యోద్యోగిలో సేనాధిపతికి త్తరప్రభుత్వములందరూపామగ్నమును ఇదివరకే స్టాఫ్ వారికలనిధిరాజ్యమునందలి వైసవిధానమును గానికర్మబాధ్య తనుగాని ఇండియా ప్రభుత్వమువారిపై బడకుండుటలు నియ మపేర్కొనబడినది. భారతీయపామల ఇండియాలో సార్వభౌ ముని సైనిక, నావిక, వైమానికదళములందలి తుంగులను, సేవక మిచ్చుట రాజ్యాంగములకి తెలియజేయబడియున్నది ఇండియాన్ ప్రింటింగ్ యలో వైసవిధానమునందలి ఉద్యోగులకు రెండవ లెక్కటి నెంట్లు, లెఫ్ట్ నెంట్లు, యొకను ఉన్నతపదవులు యిచ్చుట ఇండియా ప్రభుత్వము, ఇండియామంత్రి యాలాచనకింద నున్నది. బ్రిటిషు ఇండియాన్ సర్వీసులలోని ఉద్యోగులను ఒక వానినుండి మరొకవానికి మార్చుట గూడ ఇండియామంత్రి యాలా చన కింద నున్నది.

జాతి భేదముల బిల్లు

పిమ్మట జాతిభేదముల బిల్లు అంత్యచర్యకు తీసి కొనబడెను. అగ్నిహోత్రుగారి తొలు సవరణలు కావే మూలమునకే భంగము కలుగజేయునది కాక అంతగా చర్చించబడకయే నిరాకరింపబడినది.

అగ్నిహోత్రుగారి సవరణ: - పిమ్మట అగ్నిహోత్రుగారు మరొక సవరణ నుపహించిరి. డెబ్బల శిక్షపై అపీలు కవకాళ మిచ్చునట్లు క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడ్ సవరణచేయబడిన 418 వ సెక్షనును మార్చుట కీసవరణ.

రంగారావి, గౌరగార్లు అగ్నిహోత్రుగారి సవరణను బలపఱచిరి. కొరడా డెబ్బల విషయమై భారతీయులును విరోచియులును సమానముగా చూడబడ లేదనిరి. భారతీ యులకు డెబ్బలశిక్షపై అపీలు వాళ్ళు నిచ్చినయెడల యీ అస మాత్వము కొంతతగ్గును.

సర్ మాల్ కాం హెయిట్ టాన్ కేస్ సభలో గార్డన్ సవరణను ప్రతిఘటించిరి. సవరణ క్రిమినల్ డబ్బులను బాధించేయుటను గూర్చిన పెద్దవిషయమును ప్రేరేపించుచున్న తనియు ప్రభుత్వమువారి రాజీనామమును గూర్చి ప్రత్యేక విచారణ జరుపుదలయు హోమ మెంబరుగారు తెల్పిరి బిల్లులో 418 వ సెక్షను సవరణ చేసినంతమాత్రమున ఉపపాదనను కోరిక నెఱవేరు. 390 సెక్షనునూడ సవరణ చేయవలసియుండును. త మన్న డెబ్బలు కొట్టడము జరిగిపిదప అపీలు చేసికొనుట కవకాళ మిచ్చుటయగును. కావున సవరణ ఉద్దేశము నెఱవేరుటకు కోడులో యితర మార్పు లవసరమై యుండును.

సర్ హెన్రీ స్టాన్ యన్ గారు యీ అపీలులకు ప్రయో జనముండదు. ఏలనన శిక్షకుడు అపీలు ఫలితము తెలియునంత వేదియుండుటకు బదులు డెబ్బలు పడుటకే యిష్టపడునని చెప్పిరి.

ప్రభుత్వమువారు ప్రతిఘటించినను అగ్నిహోత్రుగారి సవ రణ ఆమోదింపబడినది. 48 వోట్లు అనుకూలముగను 34 వోట్లు ప్రతిపక్షముగను యిచ్చబడినవి. ఈవార్త అధికార సభ్యుల కావ్వాదము కల్గించెను. ఇది బిల్లుకు ప్రభుత్వసవరణ.

అగ్నిహోత్రుగారు మరొక సవరణ నుపహించిరి. ఇది మొదటివానికి సంబంధించినది. సభవారిచే సంగీరింపబడినది. కోడ్ 414 వ సెక్ష నుక్రిందనూడ డెబ్బలశిక్ష విషయమున అపీలును ప్రవేశపెట్టుట యీసవరణ.

సర్ కాంప్టెల్ రోస్ గారు చిన్న సవరణ నుపహందించిరి. ఇది యీ అంగీకరింపబడినది. జాతిభేదము లున్న కేసులకు ప్రత్యేక నియమము లేర్పడదు 33 వ అధ్యాయముక్రింద విచారణ చేయబడుటకు ముద్దాయి లేనపక్షమున సమర్థించుకొనుటకు సాత్వమును తెచ్చుటకు మేజిస్ట్రేటులు కృతధి నిచ్చునట్లు నియమించుట యీసవరణ యుద్దేశము. ప్రతిఘటించబడకయే యీసవరణ ఆమోదింపబడినది.

భాయ్ మాన్ సింగ్ గారు జాతిభేదము లున్న కేసుల జ్యూరీ విచారణలో జూర్రమేగాక అన్ని జ్యూరీ విచారణలోను యథా ర్థమునందు యథా వ్యాసునందును అపీలు కవకాళ మిచ్చు తని కమిటీవారిచిచ్చ కలహను పూర్తిగ నమలులోపెట్టుటని సవ రణ నుపహందించిరి.

హెయిట్ గారు

ప్రభుత్వమువారు జ్యూరీ విచారణలపై అపీలు కవకాళ మిచ్చు సిద్ధాంతము నామోదించిరి. కాని వేరొకరూపముగ మాత్ర మంగీకరించి రని చెప్పిరి. సిద్ధాంతము విషయమున సంత యముండిగాడు. ఈసిద్ధాంతమును పూర్తిగా నామోదించిన జేత ముపై నెక్కువ కృతము పడును.

భాయ్ మాన్ సింగ్ గారు సవరణ ప్రోసీజేయబడినది.

రంగారావి గారు మిత్రమవ్యాసుమార్లు నిం దా సోపనము చేసినపుడు అపీలు కవకాళ మిచ్చునూడదన సవరణ నుపహందించిరి. ముద్దాయి లేన యిష్టముకల్గిన విచారణకర్తలను గల్గియుండును గావున నిర్దోషిగా విడుదల తీర్పువైననే అపీలు కవకాళ మిచ్చునగునని వారువాదించిరి

చాలమంది సభ్యులు సవరణను ప్రతిఘటించిరి. చివరకు ప్రోసీజేయబడినది.

అగ్నిహోత్రుగారు

జోషియను సోల్దర్లు ప్రత్యేకముగ యాభై బిల్లులలోని క్షాణాను తీసివేయవలెనని ఉపహందించిరి. బిల్లు నెమ్మన కొద్ద యనూడ విరోచియు సోల్దర్లు క్రిమినల్ కోసులలో విచారణ చేయుటకు సమర్థత గలవానినిగా చేయుచున్నది.

కాని కొన్ని కేసులలో మిలిటరీ అధికారులు యీకేసు లను నెమ్మన కొద్దలనుండి హైకోర్టుకు బ్రాన్సుఫర్ చేయించ

నయ్యునని బిల్లులో నియమముగలదు. అగ్నిహోత్రుగారి రీనియను మును తొలగింపవలెననిరి.

ఈజ్యోర చరణగారు

అగ్నిహోత్రుగారి యభిప్రాయమును బలపఱచిరి. ప్రస్తుత ము సభార్థి నేట్లు కోర్టులనుండి కేసులను హైకోర్టు తనకు బ్రాన్సుఫర్ చేసికొనుట కధికారముగలదు. బిల్లులోనినియమమీ యధికారమును తొలగించును. ఉన్నతస్థాయిస్థానమునకే విచక్షణ యధికారమును తొలగించుట న్యాయమునకు కళంకము దెచ్చును.

హెయిట్ గారు

తక్షణమే యింగ్లాండుప్రభుత్వ మినియము మిష్ట్రు బడుటకు ఆతరత జెందియుండి రి విశదపఱచిరి. అజ్యోకేటు జనరల్ ద్వారా మిలిటరీ అధికారులు దరఖాస్తుచేసినయెడల హై కోర్టు కేసును బ్రాన్సుఫర్ చేయవలసినమాట వాస్తవము. కాని యది హైకోర్టుల గౌరవమును తగ్గించునని తలపకాదు. ఎందఱల ననయిప్పుడు ఎక్స్ క్యుటివుఅధికారులు సివిలుఅధికారులను లక్ష్య ముచేయక కేసు కోర్టువారు అచే విచారణ జరుగవలెనని ఆజ్ఞాపింప వచ్చును. ఈ నియమము నిమిశ్చుటకు హోమ మెం బరుగారు హేతువులను చెల్పిరి. బ్రిటిషు సోల్ద ర్లు యిష్టపూర్వకముగ ఇండియాకు రాతేను. ఈకేసునకు నియమించబడిరి. ఇంగ్లాండులో నేవిధముగా విచారణ జరుగునో అట్టిచర్యనే యీజేతుండును సోల్దర్ కోరుదురు. ఈబిల్లును ఇం గ్లాండులో నున్నట్టిచర్య నిమ్మటయే లేదు. ఇంగ్లాండులో 6 ని లలశిక్ష విధింపబడు సేరములకు సోల్దర్ జ్యూరీచే విచారింప జడుదురు. పెద్ద సేరములకు హైకోర్టు విచారింపను. హిందూదేశ ములో జాతిభేదముల విషయము లేనికేసులలో సోల్దర్లు హై కోర్టులేనే రెండొండవలకును శిక్ష విధింపవచ్చును. పెద్ద సేర ములకు నెమ్మనకొర్టు విచారణ చేయవచ్చును. సోల్దర్ కసం తృప్తి కలుగకుండుటకే యీప్రత్యేకనియమ మేర్పరపబడినదని హెయిట్ గారు చెప్పిరి. ఇం గ్లాండు ప్రభుత్వ ము కోరిన యీమినహా యంపు శ్యా య ము గా ను న్న దని చెప్పిరి. సమర్థతగల మిలిటరీ అధికారులు సైన్యమునందు ముఖ్య సేనాధిపతి, నలుగురు సేనాధిపతులు, వైమానికదళమందు ఎయిర్ వైస్ మార్షల్లు నావికదళమందు ముఖ్య నేనల్ కమాండరు మా త్రమే యని చెప్పిరి.

చౌదరి గారు

హోమ మెంబరుగారు తెల్పినదానినిబట్టి ఈనియమ మును అధిక్షేతణతో సంగీకరించవలసి చచ్చినదని చెప్పిరి. విరోచి యను సోల్దర్లు ఎట్టిమరంతముల వైసను గావించిరి. వారిని నివిలి యనులకంటే సధికముగ జూచుటకు హేతువులేదు.

ముఖ్య సేనాధిపతి కొన్ని అసాధారణకేసులలోనే మిలిట రీఅధికార, లీవల్వేక అధికారమును ప్రయోగించు రని సమాధా నపఱచిరి.

అగ్నిహోత్రుగారి సవరణ ప్రోసీజేయబడినది.

గౌరు గారు

కేసు బ్రాన్సుఫర్ల విషయమై హైకోర్టులకు నిర్బంధమే ర్చునటుటకు బదులు వాని విచక్షణకు వదలివేయవలెనని సవరణ నుపహందించిరి. గౌరుగారి ననేఖలు బలపఱచిరి. సవరణ దోడిపాదయెను

పిమ్మట ఫలహారమునకై సభ నిలిపివేయబడినది.

ఫలహారాంతరము సభ మరల సమావేశమయ్యెను. అనే క సవరణ లుపహందింపబడినవి. కాని ప్రభుత్వమువారు వానికెల్ల నెదిరించినందున అవి కెగ్గలేదు. పిమ్మట డాక్టరు గౌరుగారు ఆమెరికా వారికిని బ్రిటిషువారు గానివారికీగూడ ప్రత్యేక స్థావ ర్యములు నిర్మించినందులకు తమయనమ్మతిని తెలుపుచువాషింగ్ టనునందుగూడ మొన్ననే ఆచటనివాసులు సజువుయందైన యొకభారతీయుడు ఆమెరికనులకు సమానమైనసత్కృతుల నిచ్చి యుండలేదనమను అందున ఆమెరికా వారికి చార్మములు కల్పించుట అవ్యాసుననియు వాదించిరి.

పిమ్మట క్లాసుజేనక క్లాసుపై చర్చముగిసినపిదప హెయిట్ గారు కభ్యులను ఆభిసందించు చునిట్లు ప్రసంగించిరి. కొరడాడెబ్బలశిక్ష విధింపబడినవారు అపీలు చేయవచ్చునను నొకసవరణ ఆమోదింపబడినది. అపీలు చేసికొనుటకులన డెబ్బల శిక్ష ఆతరతించుటకై చాలకాలము వేదియుండవలసినయ్యును బిల్లుచాల సమంజసముగనున్నది. భారతీయులకు అయిరోపీయు లకు సాదరసన్మానభావమువదిలినదని విదితమగుచున్నది. భార తదేశము స్వతంత్రపాలనమును కోరుటకు, అయిరోపీయులుగూడ నింత యుదారవిధానమునకు సమ్మతించినను ననికూడ బభ

కాంగ్రెసు క్రొత్త పక్షము

అలహాబాదులో సభలు ప్రారంభమగుట

శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు మున్నగువారు బయలుదేరుట

అలహాబాదు మున్సిసిపాలిటీవారు దాసుగారికి సన్మానపత్రము నెసంగుట

రాష్ట్రీయ ఖిలాఫతు సంఘ సభ

చెన్నపురి మూరువీధిలో ఈనెల 24-25 తేదీలలో మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభమగును

అలహాబాదులో నాయకుల సమావేశము

20 వ తేదీని ప్రారంభమగుట

జేతబంధుదాసుగారి అధ్యక్షత

మండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు

చాల శ్రద్ధబూనుట

ఈ నెల 20 వ తేదీని అలహాబాదులో నాయకుల సమావేశము జేతబంధు చిత్తరంజన దాసుగారి అధ్యక్షత క్రింద ప్రారంభమైనది. పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు చాల శ్రద్ధబూనిరి. మండితమాలి లాల్ సెహ్రా, అసీ, (బీరారు) గోక్షే(మహాటా క్షత్రిసంపాదకుడు) పూకన (అసాను), రంగసామయ్యంగారు, సత్యమూర్తి గార్లుగూడ సుపన్యాసులునొనరిరి. సభలో జరిగినవిషయములు వెల్లడింపబడగూడదనిరి. జనవారలాల్ సెహ్రా, పూకన, సత్యమూర్తి మదానుటాండను, మాలావా ఆబ్దుల్లా అబదుగార్లు ప్రేక్షకులుగా సభలో నుండిరి.

ఇంకొకవార్త

20 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలు మొదలు రాత్రి 8 గంటలవరకు దాసు మతమువాససభ పండిత సెహ్రాగారి మండితము జరిగింది. దాసు, పండిత సెహ్రా, పండితమాల వ్యా, కృష్ణకాంత మాలవ్యా, కపిలజేతమాలవ్యా, దేవరత్న కర్క, రంగయ్యర, నిహిలచంద్ర వైపు, జవహరహనుడు, కృష్ణ బల్లసాహె, చంద్రబల్లసాహె, సెనుగుప్ర, పూకన, గోక్షే, అసీ, రంగసామయ్యంగారు సత్యమూర్తి గార్లు మున్నగువారు వెళ్ళుచుండి పురములను స్త్రీలునుగూడ సభకు వచ్చిరి. మొత్తము నూరుమంది యున్నారు. మొదట క్రొత్త పక్షమువారు తమవిధానమును నియమములను చర్చించి స్థిరపరచెదరు. పిమ్మట సమాధానమునుగూర్చి చర్చించెదరు. ఇపుడు క్రొత్తపక్షము నిబంధనలను గూర్చియు చర్చ జరుగుచున్నది. సమాధానము తుదిసభలో క్రొత్తపక్షమువారు నిర్ణయింపబడబోవు రీతిని కొన్ని నెలలవరకును తమ ప్రచారమును నిలిపెదరు. 22 వ తేదీతో ఈ పని ముగియవచ్చును.

మున్సిసిపలు సంఘమువారు దాసుగారికి సన్మాన పత్రము నెసంగుట

21 వ తేదీనాయంకాలము అలహాబాదులో మున్సిసిపలు కార్యాలయవరమున జరిగిన సభలో మున్సిసిపలు బోర్డువారు జేతబంధుదాసుగారికి సన్మానపత్రమును సమర్పించిరి. సన్మానపత్రము ఖద్దరుపై వ్రాయబడినది. దానిని కృష్ణకాంత మాలవ్యాగారు చదివెరి. "దాసుగారికి గల సద్భావములనే యిప్పుడు మున్సిసిపలు సంఘమువారుగూడ కలిగియున్నార. స్వాతంత్ర్య మహాత్మాగారిని దీనిసంఘమువారుగూడ శ్రీమంచన లేకుండ పని చేయ గంపిండు" అనిదానియందు వ్రాయబడినది. దానిపై 12 నిమిషముల వంటకములు అందినవి. "ఇది నాకొన్నబడిన వ్యక్తిగారి వనితను భావించను. నేనేమహాద్భవమునకు ప్రతినిధిగా నుండినో అట్టి భారతజాతి మహాజనుల సభ నే. ఈనగరమునందలి వోటరులు కొన్నిసమయములు గొంపించిరి నేనుభావించెదను కాంగ్రెసు పట్ల దేశీయులకు గల భక్తి గౌరవములది నిదర్శనమగునని నేనిములకంగీకరించితి"ని దాసుగారు నుడివెరి. క్రొత్తపక్షమువారిసభలోరెక్క వచ్చిన ప్రముఖులందరు నిరభిరుచువచ్చిరి

అలహాబాదుయాత్ర

కాంగ్రెసు నాయకుల ప్రయాణము భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ 26 వ తేదీని స్థాయిసంఘ సభ 27 వ తేదీని అలహాబాదులో జరుగును.

21 వ తేదీ రాత్రి శ్రీమాన్ సి. రాజగోపాలాచారిగారు నేలనుండి బయలుదేరి చెన్నపురికి వచ్చి శ్రీయంత్ర ప్రకాశంగా రిని కలసికొందురు. 22 వ తేదీరాత్రి వారిద్దరును చెన్నపురినుండి బయలుదేరి బొంబాయికి వెళ్లెదరు. భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభలు బొంబాయిలో పీరిని కలసికొందురు. శ్రీయంత్రులు కల్లభాయి సతే, మహామాలి, జేతపాండి, ప్రకాశం, రాజగోపాలాచారి గార్లు 24 వ తేదీ రాత్రి బొంబాయినుండి జబ్బులుపురు మొయి అలో బయలుదేరి 26 వ తేదీ ఉదయమునకు అలహాబాదు చేరెదరు. వార్ధాలోనున్న నేటుజమునాలాలు బజాజుగారు గూడ భూసామలగొద్ద వారిని కలసికొందురు. డాక్టరు వరదరాజులు నామిడుగారు గూడ అలహాబాదుకు వెళ్లెదరు.

అలహాబాదులో బహిరంగసభ

నేడు 22 వ తేదీ సాయంకాలము జరుగును అలహాబాదులో నేడు సాయంకాలము బహిరంగసభ జరుగును. ఆసభలో చాలమంది నాయకులు యవ్వనించెదరు. 26 వ తేదీని భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘసభలో చర్చించుటకు సమాధాన విషయములు సిద్ధపరుచున్నారు.

బెంగుళూరు కంటోను మెంటు

మేజ స్ట్రేటు ఉత్తరువు రెండు నెలలవరకును సభలు జరుపగూడదు ఈనెల 21వ తేదీ మొదలు రెండు నెలలవరకును బెంగుళూరు కంటోను మెంటు సరిహద్దులో పరిసరము జరుపరాదు. సభలలోనువ్వనింప గూడదు. ప్రజలసభలకు వెళ్లగూడదని ప్రజలకును మహామాలి (భారత కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు సంఘముల సభ్యుడు ముతవాకరు, దివాకరు (కర్నాటకము) భీరరావు రాజా, పీరాఫు వను (మైసూరు) గార్లుకును బెంగుళూరు కంటోను మెంటు మేజ స్ట్రేటు నోటీసు పంపెను.

నెల్లూరుజిల్లా హిందీ ప్రచారసమితి

నెల్లూరుజిల్లా హిందీసమితి కార్యనిర్వాహకవర్గము యీ నెల 13 తేదీ నెల్లూరులోనూడెరి. క్రొత్తనిబంధనల గావించి, జిల్లాతెలివను తనిఖీచేయుటకు ఆడిటరును పంపించిరి. అఖిల భారత కాంగ్రెసు నిర్వాహకవర్గము దానిచే కొంత సమయము 5000- ల మరకముల నెల్లూరుజిల్లా హిందీ సమావేశము గావర 800- లు యిచ్చుటకు వ్రామాను హిందీ గ్రామ్యము మాను కొరుటకు తీర్మానించిరి. అఖిలభారత హిందీ ప్రచారకర్షకుల శ్రీయుత 'కొత్తాలో' బి. వి. గారు శుక్రవారము 28 తేదీ నెల్లూరుకివచ్చెయున్నారు. హిందీభాషాభిమానులందరు వారికి స్వాగతంబొసంగి, ఆదినము సాయుక్తములగు హిందీయహా సభకు జిల్లావాసులందరు విచ్చేనుప్రార్థింతురు.

నెల్లూరుజిల్లా హిందీసమితి, కార్యదర్శి.

మైన కారణముగ పరిణమించును (కరతాశభ్యులు) ఇప్పటినుండి భారతీయులు అయిపోయియును పరస్పరసహాయము జేసికొనుచు, మెలంగదరని తెల్లమైనది. పరస్పర విరోధమును పెచ్చు పెంచుటకై చాల ప్రయత్నపడుచుండిరి. ఈవిలు కానమైన తరువాత ఆప్రయాసన్నియు కర్మములయొక్కనియు తెలియజేసెద. అట్టినిరుపయోగమగునట్లెకములవలన భారతజాత్యుభివృద్ధి అగజాలదు (కరతాశభ్యులు)

శేషగిరి ఆయ్యుగారు

చాలనిష్ఠంధముననే ఈపత్రికమువారు యిదివలన కనుకూలపడిరి. వలసరాజ్యములందీటి వసతులే భారతీయులకు నొసంగునని తలంచెదను

జమ్నాదాస్ గారు

రెండు తెగలవారికిని గలవైషమ్యములు అడగుచున్నవని తలచున్నది.

శ్రీరంగాచారిగారు

ఈ విల్లులన భారతీయులకు చాలాభయము కలుగుచున్నది. విరోధము నేరములను భారతీయ న్యాయాధికారులు నిచారించగూడదను నిష్ఠంధము తీసివేయబడినది. ప్రతితిర్మానమునట్లును అపిలుజేయుట కందరికి హక్కు ఇయ్యబడినది. మిశ్రమజాతీయ వాడుకలేక కష్టంలో నాశనమగుదురు. తమ విభేదముల నిర్మూలించుకొనుటకై భారతీయులకు అయిపోయెలు సహాయపడవలెను.

గిన్వాల్ గారు

మంత్రిగారు తమ సలహాల నమలులో తెట్టియే తీరవలయునని నిర్బంధించుటవలన తనకై సర్వస్వము నుపయోగపఱచిరి. అట్లేమనముగూడ మనకై క్రిందతీయు వలసినపుడు పయోగపఱచవలయును. ప్రజలకు విరోధముగజోయి మంత్రిగారు విదేశాంగ మంత్రిగారితో సంబంధించి వారితో రాజీతుదుర్బుకొనిరి. భారతజాతీయులతో నిట్లేసంధిజేసికొనిన వాగుండెడిది.

గిన్వాల్ గారు తమ యువ న్యాయము ముగించిన తరువాత అనేకమంది మాటలాడెదలచిరిగాని అధ్యక్షులు నివారించి విల్లు ఓటునకు తెట్టగా ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడిన.

22-వ తేదీ సమావేశము

సెంట్రల్ ధనకోశమునకు రాష్ట్రముల నిత్యవలసిన కప్పుములైన చర్మ పురల తీసికొనబడిన. కార్యక్రమమునం దిరతిర్మానములు, కెన్యాలో భారతీయులస్థితి, పీలుగారిప్రకటన, ఇండియాలో బారిష్టరువర్గము నిర్బంధము, మిలిటరీ ఉద్యోగములను భారతీయుల కిచ్చుట మున్నగు సంకేతములకు సంబంధించివి. లాలా హరివన్ లాలు, ఫజ్లహుస్సేనుగార్లు పంజాబుయంత్రులు ప్రేక్షకులుగా విచ్చేసిరి.

భోపాలులో మద్యపాన నిషేధచట్టము

భోపాల్ 21 ఫిబ్రవరి:—ఇటీవల భోపాలులోగల మహారాజుగారు తమ రాష్ట్రములో ప్రవేశపెట్టిన నింపురణములలో సంపూర్ణ మద్యపాన నిషేధముగలదు. కల్లు కంట్లాట్టలకై రాష్ట్రమునంతటా 4-5 లక్షల రూపాయల రాబడివచ్చుచుండెను. ప్రజల యభివృద్ధికై యీరాబడి త్యజంపబడినది.

మహారాజగారిచ్చిన విందునందర్భమున

వైస్రాయిగారి యువన్యాసము

భూపాలసంస్థానము

వైస్రాయిగారి క్యాంపు.

డిల్లీ, ఫిబ్రవరి 20:—భూపాలమహారాజుగారు రాజప్రతినిధిగారి గౌరవార్థమై యొసంగివించు సందర్భమున ప్రసంగించుచున్నట్లెల్లెరి—తాము నేడు మాకుజేసిన సన్మానమునకై తమయెడ నెంతయో కృతజ్ఞులము. మహారాజుగారు చాలాప్రయాసపడి యేపాటిలోపములేక విందు గావించి మమ్మునామోదనముగల్గుల జేసిరి. ఈ దేశము నుండి లక్ష్మింనుటకు నేను ఇంతవఱకుంజే రావలసినవాడిను. గాని ఆవసరమును కొన్ని కారణములవలన రాజులనెత్తిని అప్పుడు రాకున్నందున నామోద మిచ్చుడినుపడింది. ఈ కారణములచేభూపాలదేశమున మేము మహావలము. మీప్రాయస్థి పురాతన నుంవర ఉర్ధ్వప్రాంత్యముల జూపిన ధైర్యధైర్యమును, మీప్రారాధన పట్టణముల రంజకములకు రంగములను మేమునడవవలము. ఈ సంఘానాధీశ్వరుడు, ముఖ్యముగా కుద్ధాంత యభివృద్ధియు మాకుజూపిన మర్యాదకై మే మెంతయో కృతజ్ఞులము. తొలుతనుండి వారి విశ్వాసపాత్రక గుర్తించదగినది.

ఆంధ్ర పత్రిక

1923 సం. ఫిబ్రవరి 22-వ తేది

గురువారము

వర్ణ వృత్తి:

శాసనసభ్యుల లొంగుబాటు

క్రిమినల్ విచారణలో గనుపించేది వర్ణవృత్తి నూర్చి జరిగిన అట్టహాస మంతయు తుదకు నిష్ఫల మయ్యెను. విచారణసంఘమువారు కొన్ని మార్పులను సూచించినను, వర్ణవృత్తి నటులనే నిలిపి యుంచిరి. ప్రభుత్వమువారు తయారుజేసిన చట్టములో, విచారణసంఘమువారు రంగీకరించిన ముఖ్యమగు మార్పులనుగూడ పొందుపరచక బోయిరి. ఇంత ముఖ్య విషయమునూర్చి విచారించుటకు ముందు, బిల్లును కొంతకాలము క్రిందటనే ప్రచురించు యుండవలసినది. ప్రజాభిప్రాయమును గైకొనియుండవలసినది. అందుకు మార్పు, బిల్లును ప్రతికలలోనయినను ప్రచురించుట కవకాశము గలుగక ముందే, సామాజ్య శాసనసభలో దీనిని ప్రవేశపెట్టిరి. శాసనసభలో నయినను, దీనినిగూర్చి చర్చించుటకు లెగిన యవకాశము నెసగక బోయిరి. సాధారణముగ ముఖ్య చట్టములనున్నట్టి సెలెక్టుకమిటీవారి పరిశీలనమునకు బంపుటయు, సెలెక్టుకమిటీ రిపోర్టును మరల శాసనసభలో చర్చించుటయు ఆచారమైయుండెను. ఆయా చట్టములపై తమ తమ తలచుకొని యుండెను. కాలము గడచుచో హైదరాబాద్, యూరిపియను సంఘములకు జరిగిన రాజకీయ భంగము గలుగునని, ప్రభుత్వ సభ్యుడు చెలిపెను. ఈ రాజకీయ భంగము జరిగినో, శాసనసభ్యులకు దీనితో నెట్టి సంబంధము గలదో, తెలియదు. విచారణసంఘసభ్యులమధ్య రాజకీయ భంగమునచో, శాసనసభకు దీనితో నేమి సంబంధముండను? అధికారుల చర్యలను, వారిచేసిన సమాధానములను విచిత్రముగ నుండును. తుదకు పర్యవసానమునందు మాత్రము మార్పు గలుగలేదు. శాసనసభ్యుల వైఖరి మరింత విచిత్రముగ నున్నది. సెలెక్టుకమిటీకి ఈ బిల్లును బంపనక్కర లేదని ప్రభుత్వసభ్యుడు చెలుగనే వీరు మెత్తచెడిరి. ఈ మాత్రము చట్టమయినను దొరికిన చాలు ననియు, ఇదియైన అసలే యాశ యుండదనియు, వీరు భావించుచుండురు. ఇందుకు వీరిని నిందించి లాభములేదు. శాసనసభల వాతావరణమే యిట్టిది. ఎట్టి దృఢత్వమును నయినను మెత్తబరుకు గల గుణ మింకానకు గలదు. అధికారుల తీయని మాటలకు, సభ్యుల పొంగుచుండురు. బాధ్యత గల వాడవలె తమ ప్రవర్తించుచున్నట్లు సంపూర్ణ జడచుచుండురు.

యూరిపియను బ్రిటిష్ పౌరులకు గల హక్కులను అధినివేశ రాజ్యముల వారి కిచ్చుట యశ్రమ మున దలచి, విచారణసంఘమువారు అట్టిహక్కును దొంగిలించగోరిరి. ఇందు విచిత్రమేదియు లేదు. అధినివేశ రాజ్యములవారు భారతీయులను సామాన్యమానప్రకారము నయినను పరిగణింపక, వారిని పలు బాధలకు లొనుగొనుచుండుట, అట్టి వారికి హిందూ దేశమున ప్రజలన్నను నెక్కుడు సౌకర్యముల నెసగవలయుననుటకన్న ఆత్మగౌరవ భంగ కరమగు సూచన వేరొకటుండబోదు. కాని, ప్రభు

త్వము వారి సూచనను నిరాకరించి, తమ బిల్లులో, అధినివేశ రాజ్యముల వారినిగూడ యూరిపియను బ్రిటిష్ పౌరులలో చేర్చిరి. ఇటులచేసినగాని, ఇండియా మంత్రియగు పీలుప్రభువుగారు చట్టమును తామంగీకరింపమని రట. పీలుప్రభువుగారి ఉద్దేశము నేమని కొనియాడవచ్చును? హిందూ దేశముపై ఇండియా మంత్రికేంత యభిమానముగలదో, జాపుటకీ యొక్క నిదర్శనమే సరిపోవును! పీలుప్రభువుగారి హుక్కుమునకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు లొంగిపోయిరి. సెలెక్టుకమిటీకి చట్టమును పంపుచో, ఈ ఏర్పాటు ఎక్కడ తొలగిపోవునో యని అధికారులు భయపడుట వింతగాదు. ఈ చట్టముగూర్చి ప్రజాభిప్రాయము వెలువడలేదని హెయిలీగారు చెలిపిరి. కాని సావకాశములేనిదే, ప్రజాభిప్రాయములకు వెలువడను? ఇండియా మంత్రికి తాము లొంగిపోయియు, పైగ మంత్రిగారి చర్యను హెయిలీగారు సమర్థించిరి. హెయిలీగారిని పొగడుటకు, సర సర్వాధికారిగారు గలరు గద. సర్వాధికారిగారి కీ చట్టమును గాంచిన చట్టరానిసంకేతము గలిగెను. అధికస్వాతంత్ర్యము, సైన్యమున భారతీయోద్యోగుల నియామకము, నేరవిచారణయందు జాతివిభేదముల నిర్మూలనము, ఇట్టి యనుకూల సందర్భములన్నియు ఒక్కొక్కటి చేకూరుచుండుటచే శాసనసభకు విజయవరంపరలు గలుగుచున్నవని సర్వాధికారిగారు నడిపిరి. సర్వాధికారిగారు సూచించిన మార్పులన్నియు నామమాత్రములనియు, ప్యవసానమునందు విశేష భేదము లేదనియు, వీరు గుర్తింపరయిరి.

కాని, మితవాదప్రముఖుని దృష్టిపథ మింత కన్నను విశాలవీధిని సంచించునని యూహింప వీలులేదు. ప్రస్తుతచట్టమును సెలెక్టుకమిటీకి బంప గూడదనియు, అటులబంపుచో నలువది సంవత్సరములనుండియు చెలరేగుచున్న వివాదము త్వరితో నంతరించెడి యవకాశము దప్పిపోవుననియు, వీరు చెలిపిరి. కాని, ప్రస్తుతచట్టము వలన, అట్టివివాద మంతరించునా? ఏచట్టమయినను వర్ణవృత్తిను గుర్తించు సంకేత వరకు, ఈ వివాద మంతరింపదు. తురుష్కులకును, మిత్ర మండలివాదికినిగూడ, వర్ణవృత్తిగూర్చి వివాదము తటస్థించెను. నేరవిచారణలో యూరిపియనుల కెక్కుడు సౌకర్యముల నెసగవలయునని మిత్రమండలి గోరెను. తురుష్కు లివిషయమై విశేషమగు కట్టుదలనుజూపిరి. ఇట్టివృత్తి కొనసాగుచో, తమ రాజ్యాధికారమునకు భంగముచెల్లునని, వారు భావించిరి. సామాజ్య శాసనసభ్యులు బిల్లునందలి లోపములను గ్రహించినను, రాజకీయత తామీ చట్టము నంగీకరింపక తీరదని, ఒకరితరువాత నెకరుచెప్ప దొడంగిరి. అధినివేశ రాజ్యములవారి యెడ తాము ఔదార్యముతో ప్రవర్తించవలయునని, రంగాచార్యులుగారు పలుకుట, వింతగ నుండక మానదు. ఏమియుచేతగానపుడు, ఔదార్యముజూపుటెట్లు? డాక్టరు గవర్నగారు చెలిపినట్లు చట్టము నందలి ఏర్పాటుల నంగీకరించుటకు నిస్సహాయతయే మూలకారణము. అధినివేశ రాజ్యవాసులవిషయమై బ్రిటిష్ ప్రభుత్వనిర్ణయము నంగీకరించుచో, హిందూ దేశము విషయమై ఇంగ్లండులో ననుకూలాభిప్రాయము ప్రబలునని హెయిలీగారు రాశిపెట్టుట వారి సర్వునుమాత్రము సూచించును. వీరిపలుకులు వృత్త తాడనముచే దంతభగ్గుముకలిగినదను సామెతను జ్ఞాపకముజేయును. తాత్కాలికావసరము కొరకు, అధికారు లెట్టి చమత్కారపు హేతువుల నయినను చెలుపగలుగుదురు. ఇంగ్లండులోను, అధినివేశ రాజ్యములలోను బిల్లునందలి ఏర్పాటులవలన అనుకూల వాతావరణము ప్రబలునడల, అది ఇదివరకె

ప్రబలమలసియుండెను. కాలనీలప్రజల నిదివరకు బ్రిటిష్ పౌరులుగ క్రిమినల్ చట్ట మంగీకరించుచునే యున్నది.

ఇంతకాలమునుండియు, ఇంగ్లండు ప్రజలు గాని, కాలనీలవారుగాని, భారతీయుల హక్కుల గూర్చి ఎంతవరకు తోడ్పడిరి? భారతీయులపై కాలనీలప్రజల తేల విరోధమునుబూనిరి? కాలనీలప్రజల కీదేశమున ఎక్కుడు సౌకర్యముల నొసగినందులకు, తాచేమయిన ఇంతవరకు కృతజ్ఞతజూపిరా? లేనపుడు, కాలనీలప్రజల కీసౌకర్యమును దీసివైచినంత మాత్రమున ఎక్కుడు నష్టమేమి వాటిల్లునో చెలియదు. ఆత్మగౌరవము జూపగలవారినే, ఇతరులును గౌరవించుదురు. స్వల్పలాభములకొరకు ఆత్మగౌరవమును కోల్పోవువారిని ఇతరులు గౌరవించుట దుర్లభము. భారతీయులకన్న కాలనీలప్రజల కెక్కుడు హక్కులనిచ్చుట, ఏరాజకీయ సంబంధించినసంగతియో తెలియకున్నది. హెయిలీగారి లాలశలకు లొంగిపోయిన శాసనసభ్యులు రాజకీయ దీనిని సంబంధమేమియో చెలుపరయిరి. పీలుప్రభువుగారు ఉంగరములవేళ్లతో మొట్టుచుండ, లొంగిపోయి, ఇతర కారణములను చెలిపి సంతృప్తిజెందుటవలన నేమి లాభముండును? చట్టమునందు వర్ణవృత్తిను బెంచెడి ఏర్పాటు లెన్నియో గలవు. వీని నన్నిటిని శాసనసభవా రంగీకరించిరి. రెండవ, మూడవతరగతి మేజిస్ట్రేట్లు బ్రిటిష్ పౌరులను విచారించవీలులేదని, ప్రస్తుతచట్టము చెలుపుచున్నది. ఈ ఏర్పాటు నికను నిలిపియుంచుట, యసభ్యముగాదా? ఇందుకు హెయిలీగారు రొక విచిత్రకారణమును చెలిపిరి. ఈతరగతి మేజిస్ట్రేట్లులకు ఇంగ్లీషు భాష రాదట. శాసనసభ్యు లీవిషయము నెటుల విమర్శింపక విడిచిరో చెలియదు. ఈతరగతివారు మొదటితరగతి మేజిస్ట్రేట్లు లగుచున్నసంగతి హెయిలీగారికి చెలియదు గాబోలు. ఇంగ్లీషురాని మేజిస్ట్రేట్లు లీ రాజధానియందు గనుపింపరు. పీల్లో పలువురు వట్టభద్రులే! హెయిలీగారి వాద దౌర్బల్యమున కింతకన్నను నిదర్శన మక్కరలేదు. క్రిమినల్ ప్రొసీజరు కోడ్లలోని 30, 44 క్లెక్సుల క్రింద భారతీయులను ఏడుసంవత్సరములవరకు శిక్ష విధించుటకు మేజిస్ట్రేట్లు కధికారముగలదు. కాని, యూరిపియనులపై, రెండు సంవత్సరములకన్నను నెక్కుడుశిక్షను విధించుట కవకాశము లేదు.

బెత్తపుచెట్టల శిక్షను భారతీయులపై విధింపవచ్చునగాని, యూరిపియనులపై విధింపవీలులేదు. ఈ వ్యత్యాసమును తొలగింపరయిరి. ఈ శిక్షను విధించినపుడు అప్పీలు జేయవచ్చు నను సవరణను మాత్రము శాసనసభవా రంగీకరించిరి. యూరిపియనులను విచారించునపుడు జ్యూరీలో యూరిపియనులు సభ్యులుగ నుండవలయుననుట, వర్ణవృత్తికు మూలాధారముగ నుండెను. ఈ యాధారమును ప్రస్తుతచట్టము కదలించలేదు. జ్యూరీ నిర్ణయములపైని అప్పీలు జేయుటకుగూడ అవకాశము గలదు. యూరిపియను సైనికుల విచారణలో నెక్కుడు వ్యత్యాసము చూపబడెను. దాదాపుచట్టము నున్న దున్నటుల, శాసనసభవా రంగీకరించిరి. ఇందలి ఏర్పాటుల యసభ్యతను, ఇంతకు పూర్వము తేలవరచి యుంటిమి. శాసనసభలో జరిగెడి యార్భాటమంతయు నిస్సారమనియు, పర్యవసానమునందు మార్పుగలుగుట లేదనియు, అధికారులు తమ యిచ్చను నెఱవేర్చుకొనగలుగుచున్నారనియు, కరతలామలకమగును. వీనియందు ఎవరు చేరినను, లాభముకట్టియే, స్వపరిచాలనము చేజిక్కువరకు, ప్రతేచ్ఛ నెఱవేరుటకు వీలుగనిపింపదు. అంతవరకు వర్ణవృత్తి రూపు మాయుట, దుస్సరము.

జయలు బాధలు

మూర్తి సత్కారము నిర్బంధితులకు యర్ర వాడజయలులో కొరడాదెబ్బల గొట్టరను సంగతి విజమని, వార్తాధికారిగూడ ప్రకటించెను. ఇంత దారుణశిక్ష కవసరమేమిగలిగెను? జయలునయమ మ్ములను నిర్బంధితుల తీక్రమించుటయే కారణముట. మూర్తి సత్కారములు, కేవలము ధర్మక్షణ కొరకు త్యాగవ్రతము నవలంబించిరి. ఇట్టివారిపై దారుణశిక్షలను ప్రయోగించుటవలన అధికారుల ప్రతిష్ఠ యినుమడింప జాలదు. రాజమహేంద్ర వరము జయలునందు ఏడుగురుమిత్రభయిదీలు భోజన మును మానివైచినటులను, భోజనపు అసౌకర్యములే ఇందుకు కారణమనియు చెలియుచున్నది. రాజకీయ నిర్బంధితుల నీ గీతిని బాధలపెట్టుట నాగరిక లక్షణము గాజాలదు. ఈదేశమునందు ద పు మరియొక దేశ ము నం దు దేశ భ క్తు ల కీ రీతి బాధలు గనుపించవు. రాజకీయ నిర్బంధితులను సామాన్యనేరస్థులవలె జూచుట, ఇండియానందు కరిపాటియయినది. వరిపాలనావిధానపు స్వభావ మున కిది ప్రధాన నిదర్శనము. కాని, దేశముకొ రకు బాటుపడెడివా రిట్టి బాధల ననుభవించక తీరదు. దేశభక్తుల బాధానుభవమునందేయే స్వా తంత్ర్య ముద్భవించును. వారి త్యాగమున, వారి తపమును ఎన్నడును వృధ గానేరవు.

వోటు ఎవరికి?

కలకత్తా మ్యునిసిపలు బిల్లును గూర్చి బెంగాలు శాసనసభలో చర్చ జరుగుచున్నది. ఒక్క వోటరు నకు ఒక్కవోటు అనుసూత్రము వసికరాదనియు, ఆస్తినిబట్టి వోటరుకు ఆరువో ట్లుండవచ్చుననియు సవరణ ప్రతిపాదించబడెను. భూస్వాముల ప్రతినిధు లీ సవరణ నామోదించుచు, బీదలకును నేడుండి రేపు లేచిపోయెడి వారికిని మ్యునిసిపల్ వోటుండగూడ ద ని యు, వీ రి క న్న ను ధన వంతుల కెక్కుడు బాధ్యతలు గల వనియు, బలికిరట. ప్రపంచము ధనవంతులకొరకు మాత్రమే నిలిచియుండ లేదని, మరియొకసభ్యుడతే పించెను. తుదకీసవరణ నిరాకరింపబడెను. కేవలము ఆస్తిని ధనమున బట్టిమాత్రమే వోటరులసంఖ్యను నిర్ణయించుటచే, నియోజకగణము సంకుచిత మగు చున్నది. కాంగ్రెసు నియోజకగణపు విస్తీర్ణతకును శాసనసభా నియోజకగణపు సంకుచిత రూపమున కును, వ్యత్యాసమును కనుగొనవచ్చును. కాంగ్రెసు నియోజకగణమును నిరాకరించి, శాసనసభా నియోజకగణమునే ప్రమాణముగ గైకొనద మను వారు, రెంటిని గల మూలాధారసూత్రములను గుర్తించుట లేదు.

అమెరికా పౌరత్వపుహక్కు

భారతీయులను ఆర్యులుగ వరిగణించి, అమె రికా పౌరత్వపుహక్కును ప్రసాదించవచ్చునని ఇది వరకు నిర్ణయించిరి. ఇప్పుడు సుప్రీంకోర్టువారి నిర్ణ యముప్రకారము, భారతీయులు స్వాతంత్ర్యము ననుభవించెడి ఆర్యులుగాడు గాన, అతడు అమెరికా పౌరుడుగ నుండనర్హుడ గాడని నిరూపింపబడెను. భారతీయులు ఆర్యులుగ వరిగణించబడినను, స్వేచ్ఛ గల ఆర్యులనియు, స్వేచ్ఛలేని ఆర్యులనియు అమె రికా కోర్టువారు విభేదము జూపిరి. ఈ నిర్ణ యము గాంచి ఆశ్చర్యపడనక్కర లేదు. బ్రిటిషుసామ్రా జ్యమునందే భారతీయులకు పౌరస్వత్వములులేక యుండ, అమెరికాలో నుండకున్న నాశ్చర్యమేముం దును? ఎన్నిసుగుణములున్నను, పరాధీన భిక్షము గనుపించునంతవరకు అవి రాణింపవు. స్వేచ్ఛలేని

భారతీయుల సేదేశమునందును గౌరవింపరు. విదేశ ములలో ప్రచారము నలుపవలయునని బలికెడి ప్రమాఖులు, నిజస్థితిని వరికి వలయును. స్వాతంత్ర్య సిద్ధికై మాతృదేశమునందే కృషిసలుపుట యవ సరము. దీనిబలము ననుసరించియే, స్వాతంత్ర్యసిద్ధి గలుగును. స్వేచ్ఛలేని భారతీయుల మొరల నెవ రును ఆలకింపరనుట తథ్యము.

నిర్బంధ ప్రయోగము

నవజీవనకత్తికా నిర్వాహకులపై క్రిమినలు ప్రొసీజరు కోడ్డు 107 క్లెక్కును ప్రయోగింపబడెను. సంపాదకులగు క లేల్కారుగారిపై ఒకసంవత్సరము విడిఖయిదు శిక్ష విధించబడెను. జార్జి జోసెఫ్ గారు చెలిపినటుల, ప్రభుత్వదృష్టి ఇంకను మార్పుజెంద లేదు. అందుచే దేశభక్తు లింకనుఎక్కుడుత్యాగము ల సలుపుట యవసరమగుచున్నది. దీనివలననే ప్రజా శక్తివిస్తరించుననియు, ప్రభుత్వదృష్టిని మార్పు జెం దించుననియు, జోసెఫ్ గారు వలికిరి. అట్టి యవకాశ మును అధికారులు గలిగించు చున్నందులకు వారి నభినందింపవచ్చును. బెంగుళూరులో 144 క్లెక్కును క్రింద, కాంగ్రెసుప్రచార సభలు జరుగగూడదని మేజిస్ట్రేట్లుగా రుత్తరు విచ్చిరి. హిందూ మహాస్మా దీయ నాయకుల సభల నాపివైచిరి. స్వాతంత్ర్య నిరోధము లీరితిన బలమయిన కొలదియు ప్రజలలో స్వాతంత్ర్య సంపాదనేచ్ఛము బలమగుచుండును గాని, తగిలిపోవ జాలదు.

గొక్లేగారు: శాస్త్రీగారు

శ్రీనివాస శాస్త్రీగారు గోక్లే సాంవత్సరి కోర్టున సందర్శమున పూనానగరమున ముచ్చటించుచు, గోక్లేగారు చనిపోవునపుడు తమస్థానమున నెవరిని నియమింపవలసినదియునూచింప లేదనినడిచి రి. తమపేరును సూచించినసంగతి అసత్యమని శాస్త్రీ గారువలికిరి ఇందుకు కారణమేమైయుండునో యని శాస్త్రీగారు విశ్లేశించిరి. శాస్త్రీగారు పైకి మిత వాదివలె గనపించుచున్నను లోలోపల వారు అతి వాడులను భయము గోక్లే గారి కుండెడిదట. కాని ఇంతవరకును, శాస్త్రీగారు మితవాద వధము నుండి యణుమాత్రమును జారి పో లే ద ను ట తథ్యము. గోక్లేగారి భయమును శాస్త్రీగారు నిరా ధారము గావించిరనుట, తేట తెల్ల ము. కాని పరిస్థితుల ననుసరించి శాస్త్రీగారు మారకుండుట, గోక్లేగారికయినను ఇష్టముండునని తలంపజాలము.

అరబ్బులు : మాండేలులు

మెసపోటేమియా, పాలెస్టీనులలో మాండేలు వలన అరబ్బులకుగాని, ఇంగ్లండునకుగాని లాభము గలిగినటులదోచదు. మెసపోటేమియానుండి బ్రిటిషు వారు లేచిరావలయునని, ఆస్పిత్తుగారు పైత ము పార్ల మెంటుసభలో బలికిరి. పాలెస్టీనులో జరుగ బోయెడి ఎన్నికలను, అరబ్బుల కాంగ్రెసుసభవారు బహిష్కరింపనిశ్చయించిరి. నూతన పరిపాలనావిధా నముచూర్చి వారు తమ అసమృత్తిని చెలిపిరి. అర బ్బుల నీ రీతిని అసంతృప్తులజేసిన మాండేలులవలన నేమి ప్రయోజనముండును? వర్మెలిసుసంధికి సం బంధించిన ఏర్పాటు లెంతకృ తిమములో ఇందుపలన గనుగొనవచ్చును.

ఈజిప్టు

ఈజిప్టు స్థితివిషయముగనున్నది. దేశనాయకు లగు జగ్గల్ పాషాగారిని నిర్బంధమునుండి ఇంకను విడుదలేదు. వారిపక్షమునకు జెందినమంత్రులివుడు రాజీనామానియవలసినవచ్చెను. మితవాదియు, బ్రిటి షువారి కనుకూలుపనగు అక్లీ పాషాగారిని మంత్రిగ

జొప్పించుటకై ప్రయత్నము జరుగుచున్నందుల... ప్రజలు అయిష్టమును కనుబడిచిరి. పాలకుల నిర్బం ధములు ప్రబలమయినవి. ఎంత కాలము ఈజిప్టువ్యవ హార మీడితిని నలుగుచుండునో, తెలియదు.

వార్తాసంగ్రహము

డక్కా, ఫిబ్రవరి 21:— బెంగాలు కలర్నరుగారు సరివాతముగా కేటి మధ్యమము డక్కాకేరి.

దెల్లి, ఫిబ్రవరి 21:— నేటి దినము సామాజ్యకానకభలో జాతివిలేధముల టిల్లు యోగ్యక్షణముగ నామోదించబడెను.

రంగూను, ఫిబ్రవరి 21:— సి. ఎన్. వట్టువర్మ గారి స్థానమున మేయ మెక్ డాల్లాగారు బర్మాపోలిష ఇన్స్ పెక్టరు జరిరలుగా నియమింపబడిరి.

అలహాబాద్, ఫెబ్రవరి 20:— అక్బర్ కమిటీవారి సలహాల ననుసరించి మూడుస్టేటు కైల్స్ లెట్టును అనుకూలసల హాల నిచ్చుటకై మంత్రిలోచన సభము నిర్ణయింపబడునని కలంపబడుచున్నది.

కలకత్తా, ఫెబ్రవరి, 19:— లిట్టను ప్రధ్వి వ్యాధిగ్రస్త అయిన కారణమున లిట్టను దంతుల ప్రయాణ మాత్రబడి యుండెను. ఆమె కిప్పుడు నెమ్మదిగ నున్నది. అయినను లిట్టను ప్రభువు వెంబడి డక్కాకు పోజాలదు.

శాశ్వరము ఫిబ్రవరి 21:— గత కలంబు 20 వ తేదీ కను ఈపాళ్ళకుపదవికి రాజీనిచ్చి యుండిరి. వారేమరల సభ్యు లుగా నెన్నుకొనబడిరి. వారి యెన్నికలు ఆక్రమముగ నున్నవని ప్రధాను అనునదిడు కేసు తెచ్చెను. మార్చి 19 వ తేదీ కేసు విచారింపబడును.

పెనువరు ఫిబ్రవరి 20:— మొన్న 11 వ తేదీనాడు డోం ఇస్కాల్టాఖాను సోనాద్దుల సమీపమున రాగ్య అనుగ్రామ పాంత్యములందు ఒక హైదవుని దొపిడిగా ద్రు నిర్బంధించు కొని పోషించుండిరి. పోలిసువారిల దొంగలను పొరదొలి నిర్బం ధితుని విడిపించుకొనిరి.

జలంధరు, ఫిబ్రవరి 21:— సక్ యెద్దర్లు మాక్లాఫూకా గారు సరివారముగా జలంధరును తిరికింప వచ్చియుండిరి. పుర పాలక సంఘమువారును జిల్లాబోర్డువారును సన్మాన పత్రముల వారికి సమర్పింపగా నుచిరితని వారికి బదులిచ్చిరి. ఇచ్చట నైసిక సిలిముల నెల్ల తిరికించుచున్నారు.

రంగూను, ఫిబ్రవరి 21:— గత వాళ్ళోర్లు బట్టరు గారు తాము గర్భియ స్థానము నలంకించిన తరువాత కేటి సాయంత్రము విడు గావించిరి. నుమారు 2000 మంది అధులు వచ్చియుండిరి. కలర్నరుగారు అందరితోను సామాన్యముగ మాటలాడుచు మాచ్చటించు. చుండిరి. విందు మాచావైధవమున జరిగెను.

ధిల్లీ ఫిబ్రవరి 21:— స్వాతంత్ర్య ప్రాప్త్యర్శనమును 28 తేదీనాడు ఆప్టసభాన ప్రభుత్వమువారు మహావైభవమున జరుపనున్నారు. ఆప్టసభా రాయబారి ధిల్లీనుండి 24 వ తేదీ బయ లుజేరెదరు. అచట 10 దినము వారు నిలిచి మార్చిమాస మధ్య మున మఱ ధిల్లీకి వచ్చెదరు. జలాలాబాద్ నందే అమీరుగారు సరివారముగ నున్నారు.

అలహాబాద్, ఫిబ్రవరి 21:— లంచము తీసికొనినను నేరమున కిక్షింపబడిన సభ ఇన్స్ పెక్టరు సాహెబాల్ అనున డిడు అపీలుచేసికొని యుండెను. అయిటిలా త్రోసి వేయబడెను. అతడెవరికి చెలియక నే పరుగెత్తిపోయినాడు. ఎన్నెల్లాపీడియా కంపెనీ ప్రధానడై రెక్టరు వారాయనప్రసాద్ అను నతడుగూడ పరుగెత్తిపోయెనని తెలియుచున్నది.

కరంఠి ఫిబ్రవరి 20:— సివిలఅస్పత్రి కంపాదరు అసంహాను అనుతిడును నేరమును ఫిరూ అనునతడుకు కలసి 28 గ్రేయనులు కోక్కునును 58 గ్రేయనులు మారాపిడును నై నెన్ను లేనడే యుంచుకొనియున్న కారణమున సహాయపౌరవ్యాయా ధికారివారియ్యర విచారించెను. సాక్ష్యము లేనికారణమున అసం హానబడెను. భావ్యుకు 400 రూపాయల జాల్మాశాయను అదిజైర్లించబడు కాల కవనక్షను విధించబడెను.

స్థానిక వార్తలు

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము:—దక్షిణ హట్టన గారు చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయపు సాధారణ సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి.

గాంధీయూక్తి ప్రస్తుతములుకంపెనీ (రాజమండ్రి) కాలండరు:—ఈ కాలండరు కై గాంధీ శాహిత్యుని చిన్న చూర్తికలదు. రాజమండ్రి ఏజంటు ఎం. వి. నువ్వరావుగారు వుండిన కాలండరును కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. కాలండరు కై పోస్టుఖర్చులుగాక రెండు అణాలు. వై వారికి వాయవరెను.

మృదాను కార్పొరేషను:—మృదాను కార్పొరేషను నందు ప్రస్తుతము డాక్టరు స్వామిశాస్థులగారు సేనేటు సభ్యులని నియమింపబడ్డారు. ఏప్రిల్ 13 వ తేదీతో వీరిసభ్యత్వపు కాలవరి మితి అంతమొందును. మరల ఎన్నిక జరుగవలయును. ఇందులకు శామిశేషను శేషయ్య మార్చి నెల 6 వ తేదీలోగ వంపవలయు ననియు మార్చి నెల 20 వ తేదీన సేనేటు నావును నందు వోట్లు పుచ్చుకొనునని రిటర్నింగు ఆఫీసరు యూనివర్సిటీ రిజిస్ట్రారుగారు ప్రకటించుచున్నారు.

డాక్టరు ముత్తుగారు:—డాక్టరు ముత్తుగారు “క్షయవ్యాధి నివారణము” స్థావర సందర్భమున, మదనశర్మ శైలకూరు, మామూరు, మైసూరు నందలి ప్రజలముందు ప్రవృత్తిలను మొనర్చెను. తరువాత సముద్రతీరమునందొక ఆశ్రమమును నిర్మింపవలెనని మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి నివేదిక సంపెను. క్షయనివారక సంఘ సమావేశమునకు హాజరుటటు గాను ముత్తుగారు లభ్యుతు జనిరి. అచ్చటినుండి సేపాయిసకు జని మార్చి మాసాంతమున మదరాసునకు తిరుదురు.

చెన్నపురి శాసనసభ:—నూతనమున అధ్యక్షులు జన రణంగ నియమింపబడిన సి. మాధవను నాయకు గారు చెన్నపురి శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. ఆర్. జి. గ్రీవు గారు తమ శాసనసభ్యత్వమున కిచ్చిన రాజీనామాను గవర్నరు గారు అంగీకరించిరి. దక్షిణకనరా మహమ్మద్ ఖు ప్రతిభు లకు అబ్దుల్ కాసిం షేరిసాహెబు గారు తమ శాసన సభ్యత్వమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి. మరల మార్చి నెల 27 వ తేదీ లోగ ఎన్నికలు జరుగవలయునని గవర్నరుగారు తీర్మానమును ప్రకటించు చున్నారు.

పరిశ్రమల చట్టము నిబంధనలుచేయు ఉప సంఘము:—తెలంగాణ ప్రభుత్వసహాయముచే వివరములై ఇటీవల తయారు చేయబడిన చట్టముననుసరించి నిబంధనల తయారుచేయు వివరములై ప్రభుత్వమువారికి తోడ్పడుటకు ఈ క్రింద పేర్కొనబడిన వారు ఒక ఉపసంఘముగా ఏర్పరపబడిరి. ఎ. జి. జి. కాంబెలుగారు (అధ్యక్షులు) ఇ. యస్. ధారానుగారు (కార్యదర్శి) ఎ. యం. మాడ్డాగారు, బి. తనికాచలంశెట్టి, సి.వి. వెంకటరమణయ్యగారు, సి. నరేకమొదలి, మహమ్మదు షేక్ సామసాహెబు, ఇమనుశేషయ్య, సి. ఇ. వుడ్డ, సర్. పి. రాజగోపాలశెట్టిగారు (సభ్యులు) మొదటితరగతి అఫీసర్లపాం శుట్రానిలింగు అలవన్సు వీరి కివ్వబడును. పరిశ్రమశాఖ డైరెక్టరు గ్రంటోలింగు ఆఫీసరుగ నుండెదరు. కార్యదర్శియ్యయితేదీల నుందు ఈ సంఘసభ్యులు పోర్టునెంటు బాడ్జియందలి కమిటీ రూపములో సమావేశమయ్యెదరు.

చెన్నపురి కార్పొరేషను నోటీసు

మాప్పదిసంవత్సరముల యనంతరము సంవత్సరము 18 న 7/- ల వంతున డ్రీవి అటునెలల కొకసారిగా నియమింపబడిన చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు రు. 5,00,000 = ఋణావలంబుల సేవలనుచేసివారు. ఈ ఋణము వివరములై పూర్తిపర్థులు, వివరములు తెలియజేయువారు రెండువారములలో వ్రాసిన దంభాస్తుపాతముతో అన్ని వివరములు తెలుపబడును. ఎంకెసామ్యుకు టెండరులను సంవత్సరములలో సహా టెండరులను 1923 సంవత్సరమున మార్చి నెల 14 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు కమిషనరుగారికి పంపుకోవలెను. (608) వంజూరు చేయబడిన మొత్తమును పూర్తిగా 1923 సంవత్సరము మార్చి నెల 24 వ తేదీలోగా చెల్లించవలెను. చెన్నపురి కార్పొరేషను } ఎమ్. బజ్జెలుల్లా, 16-2-23 } కమిషనరు.

వాయామవార్తలు

మృదాను యునైటెడ్ క్లబ్ టెన్నిస్ పంచెములు నిన్నటిదినము సాయంత్రము శారాయణమూర్తిగారు బాలగోపాలనుగారితో సింగిల్సు ఆడిరి. నిజముగ నిన్నటి ఆట అర్జున బ్రహ్మచారుల ద్వంద్వయుద్ధమును బోలియుండెను. శారాయణ మూర్తిగారు చాలపేరుమోగినవారు. చాలకండములలో గెలిచినవారు. బాలగోపాలనుగారు పిన్నవయస్కులు. ఇప్పుడప్పుడే ముందుకు వచ్చుచున్నవారు. పేరుకుట శారాయణ మూర్తిగారు తప్పుక గలుగుతు రని నమ్ముచుండిరి. అదిగాక క్రిందటి సంవత్సరము శారాయణమూర్తిగారు బాలగోపాలు నోడించియుండిరి. కాని చివరకు బాలగోపాలు ఓడి విజయమంది కథలను సత్యాత్మకపరచుట గావించెను. మొత్తపు టేకలకలె దూరికొనిపోవుచు డివైజింగోయు శారాయణమూర్తిగారి కందుకుతూజేరములు మొక్కవోడొచ్చెను. వారి అర్థచంద్ర (హాఫ్ మూన్) పూర్ణచంద్ర (ఫుల్ మూన్) ప్రయోగములు నిన్ననంతగా కన్నులపరిచువుగ కన్పడవచ్చెను. బాలగోపాలుడు మానుమచి ద చి న కో డెత్తా మ క లె యావచ్చుక్తి నవతొగింది ‘య కో వా మృ త్యు ర్వా’ అన్నట్లు ఆడి టెన్నిస్ ఆటకాండ్రకు కోవడి యనదను శారాయణమూర్తి నోడించెను. శారాయణమూర్తి మొదటి నెట్టు నవలిగ గెలిచెను. బాలగోపాలున కొక్కగేను మూత్రమే వచ్చెను. శారాయణమూర్తి విజృంభించక అతివాగదూతతో నాడకొచ్చెను. శారాయణమూర్తి హద్దగరకు రకుండ సరి వచ్చు గీతవద్దనుండి ఆడుచున్న యవకాశముగై కొని బాలగోపాలుడు కలకద్దకు వచ్చి విజృంభించి యాడకొచ్చెను. కొంత సేపటివరకు ఇరువురును సమాన ఉట్టిలుగ పోరాడిరి. స్కార్లు చెరి నాలుగు గేములుగ నుండెను. ఇంక నాలుగిం చి నమేలు కాదని బాలగోపాలుడు విజృంభించి మరుసగ రెండుగేముల లాగి నెట్టు కా జేసెను. మూడవనెట్టులో శారాయణమూర్తి నిరుత్సాహుడై యాడకొచ్చెను. బాలగోపాలుడు మరుసగ నాడి ప్రత్యర్థికి రెండు గేములుమూత్రమే యిచ్చి నెట్టును కాజేసి విజయము లభింపెను.

ఇక డబుల్సు ఆట తమాషాగా నుండెను. మార్కండేయుల ఆకాశబాణములు, వేంకటరామానుజులు క్రికెటుడెబ్బలు, నభికుల కేళలు కొంతకర కాటకు తమాషాగా పంపింపజేసెను. మార్కండేయులు మొదటి నెట్టును గెలిచెను. కాని రంగప్రసాద్ కప్పపడి రెండవనెట్టు గెలిచిపోనెను. ఇంతలో చీకటిపడుటచే మరునాటి కాట నిలిపివేయబడెను.

నిన్నటిపంచెముల ఫలితము ఫలితము:— బాలగోపాలుడు శారాయణమూర్తి నోడించెను. స్కార్లువివరము 1-6, 6-4, 6-2.

మార్కండేయ వేంకటరామానుజులు, రామరావు రంగ ప్రసాదులతో నాడిరి. 6-4, 5-7, ఆట ముగియలేదు.

నేటి ఆటలు డబుల్సు సెమిఫైనల్స్ మార్కండేయ వేంకటరామానుజులు, రామరావు రంగప్రసాదులతో నాడెదరు. వీరితో గుంటూరు జి.వి. బాల గోపాల సీతారామలతో వైస ల్పొడెదరు.

రేపు బాలగోపాల రంగప్రసాదులు సింగిల్స్ వైస ల్పొడెదరు. గవర్నరుదంపతులు విచ్చేయుదురు. ఆట ముగిసినపిమ్మట విల్లింగ్ డెక్ ప్రభృతి భవనుకుటులను గెల్పొందినవారికొసగును.

చెన్నపురి సిటి సివిల్ కోర్టులో

ఓ. పి. నెం 51/1922 నాది: కంగ్రెసు అమ్మార్ V. ప్రతివాదులు: (1) బంగారమ్మార్ (2) పార్థసారథి నాయుడు (3) వాసి: నానాయుడు (మొదలు) చెన్నపురి సిటి సివిల్ కోర్టుగారిచే 3-2-1923 తేదీన వారి చేయబడిన ఉత్తర్వును గురించి మొదటి ప్రతివాది అయిన బంగారమ్మార్ అసలపై వాదిక సమభాగము తాకట్టువివరములలో యిక్కలసిన క్యు 1707-0-0 లను రాబట్టుకొనుటకై ఈదావా వాదికే టేబిడివదలియు 1923 సం. ఫిబ్రవరి నెల 28 వ తేదీ పోషవారము విచారణజరుగుననియు యింకములముగా తెలియ జేయబడినది. మొదటి ప్రతివాది యిదివరలో మచిలీపట్నములో “రెడ్డి శాయుడు”పాము” అందు ఉండినట్లు తెలిసినది. మద్రాసు } సుబ్రహ్మణ్యముగి రాజగోపాల్. 22-2-1923 } నాది: క్రిష్ణు.

చెన్నరాజధాని కిలాఫత్

సంఘమువారి సభ

24-25 తేదీలలో మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు జరుగును

సలము మూడువీధి 13 నెంబరు గృహము

చెన్నపురిలో మూడువీధి (180 వ నెంబరు గృహము) నున్న కిలాఫత్ కార్యాలయమునందు ఆలీజనాబు సి. ఆబ్దుల్ హాకింసాహెబుగారి అధ్యక్షతన క్రింద ఈ నెల 24 వ తేదీ కనివారమునాడును 25 వ తేదీ ఆదివారమునాడును మధ్యాహ్నము 2 గంటలముదల రాష్ట్రీయ కిలాఫత్ సంఘసభ జరుగును. గయలో కిలాఫత్ మహాసభ వా రామోదించిన తీర్మానముల ననుసరించి ట్టుటనుగూర్చి ఆలోచింపబడును గాన చెన్న రాష్ట్రీయ సం ద్వి గ్రామతాలూకా మండలకాంగ్రెసు సంఘములవారున్న ప్రతినిధులను ఎన్నుకొని చెన్నపురికి పంపగోరెదము ఈసభ చాలముఖ్యమైనదిగాక ఆశ్రద్ధచేయక ప్రతినిధులనుముఖ్యముగా పంపవలెను. ప్రతినిధులలో బసలు, కోరువారికి బసలువిర్పాటు చేయబడును గాని భోజనమువివరమున ప్రతినిధులేయేర్పాటు చేసికొనవలెను. మ.సింగార నెలచెట్టి, మహమద్ అబ్దుల్ లక్ష్మీధర్మాకీ కార్యకర్తలు.

14-వ శైవమహాజనసభ

20-వ తేదీని ప్రారంభమగుట (ఒ.వి.లేఖరినంది)

పి.తేను 20:—అధ్యక్షులగ (బ్రహ్మశ్రీ. ఇజ్జత్ ఆసారు కందుకూరి బాల నూర్యప్రసాదరావుగారు) చేపడి విమోచి దారుగారు శేడుదయము దయచేసిరి. తెనాలి పురవాసులును ఇతర జేతములనుండి వచ్చినవైపులును, శైవసభ శాస్త్రానిందిన (బ్రహ్మశ్రీ. ముడిగొండ బ్రహ్మయ్య, కొండయ్య గార్లు మంగళ వాద్యములతో నెదురేగి, అభ్యుత్థులు ఇతర మండితులను పువ్వు మూలంకృతులంజేసి, రామలింగేశ్వరపేటలో, తమభవనప్రాంతముందు చిరిచిచిరముగా సిద్ధముచేయబడిన, సభామందిరమునకు వోడ్కొని వెళ్లిరి. అంతట పూర్వాచారప్రకారము, మహాశాలచే కథ్యులుగ కోరబడి జమిందారుగా రగ్రాసనాధికత్యమును వహించిరి. అప్పుడు అవ్యవసంఘపక్షమున, (బ్రహ్మశ్రీ రాజశైవ్య కండిత కాశీనాథుని- రాజలింగశాస్త్రిగారు, వ్యూహ మధురశైలితో గొన్ని పద్యములను వ్రాసి చదివిరి. మఱియు స్వాగతమునుగూర్చి వ్యయమధుర శైలితో విద్యాన్ ములుగు గంధమాళికశాస్త్రిగారు వ్రాసిచదివిరి. స్వాగత మిచ్చినపిమ్మట అధ్యక్షులు శైవమహాసభా పరిస్థితులను గూర్చియు, శైవమత గ్రంథములనుగూర్చియు, శైవమత గ్రంథసంపాదనకై తాము కల్పింపకొనినగూర్చియు, శైవసభాభివృద్ధికర నూచు మార్గముల గూర్చియు వ్యయమధురశైలితో, వ్యాసమును వ్రాసిచదివిరి. అంతట ప్రాద్దేశికమయిన సభ నిర్విచేయబడి తిరిగి, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రారంభింపబడునని యధ్యక్షులు నెలవిచ్చిరి.

శ్రీ దుగ్గిరాల

కృష్ణమూర్తిగారి విడుదల

ఏలూరులో స్వాగతము బానిసు యిచ్చుటకు నిరాకరించి ఒక సంవత్సరము కఠిన తీక్షణ స.తోష పూర్వకముగ పొందిన శ్రీ. ముత్యం దుగ్గిరాల కృష్ణమూర్తిగారు యీనెల 26 వ తేదీని రాజమండ్రి సెంట్రలు జయమునండి విడుదల చేయబడ్డారు. వారికి స్వాగత మొసగుటకు ప్రయత్నములు జరుపచున్నది ఏలూరునుండి యొకరు వ్రాసిరి.

అమెరికను యాత్రికులు

బొంబయి 22 ఫిబ్రవరి:—400 అమెరికను యాత్రికులు “సమేరియా” యను ఓడపై ఆదివారమునాడు బొంబయి శేరు దురు, బొంబయి నగరమును జూచిన పిదప కొంకణి స్పెషలు రైలుబండిలో ముఖ్యధ్యక్షులములను చూచుచు ఇండియా ఉంతయ (పర్యాటకముచేసి కలకత్తా శేరి “సమేరియా” నెక్కి రంగూను కేగుదురు.

నానాజాతి సమితి - రూర ఆక్రమణ

లిబరలు వత్తము వారి సవరణ వీగిపోవుట

జర్మనులనిరోధము దిగనాడుచున్నదా?

రూర ప్రాంతముల వ్యాపారమంతయు స్తంభించుట

రూర ఆక్రమణ విషయమే నానాజాతి సమితి వారు జోక్యము కలుగజేసికొనవలెనని లిబరలు పత్తమువారు ప్రవేశపెట్టిన సవరణ వీగిపోయినది. 306 గురు ప్రతికూలముగను 196 గురు అనుకూలముగను ఓటుల నిచ్చిరి. ఈసంగతి తెలిసి పరాసులు అందరును బ్రహ్మానందభరితు లైరి.

పరాసులు అచంచలముగ జర్మనులకు ఆర్థిక ఒత్తిడిని కలుగజేయుటచే జర్మనులు తాళలేక తమ నిరోధమును జారవిడుచుచున్నట్లున్నదని ఆక్రమణ ప్రదేశములోనున్న పత్రికావిలేఖరులు తెలుపుచున్నారు. తంతితిగలు తెగగొట్టుబడుటచేతను రాకపోకలకు అభ్యంతరములను కలుగజేయుచుండుట చేతను ఆక్రమణ ప్రదేశములో పనిపాట లన్నియు ఆగిపోయినవి.

రూర ఆక్రమణ

నానాజాతి సమితివారి ప్రమేయము

తైమ్సు పత్రికాభిప్రాయము

ప్రాంతు యుద్ధేక్ష మేమో ఇప్పటికిగూడ మనకు తెలియదు. రూరలో ఇంకను నష్టపరిహారమును రాజుట్టుటకై పరాసులు అధికారిత్వా ప్రయత్నించుచునే యున్నారు. జర్మనీ ఈవిషయమై తోడ్పడుటకు ఆసక్తి కలుగినది. కాని గూడ్రిక్ సముగ జర్మను ప్రభుత్వమువారు నిరోధమును జూపుచున్నారు. ఇతరులు ఎవరైనా సహాయ మొనర్చిన రహస్యతో జర్మనులు నిరోధమును జూపుచున్నారు. నష్టపరిహార విషయములో జర్మనీ తప్పని ప్రపంచములో అందరును అనుకొనుచున్నారు. ఇటీవల రూర ఆక్రమణచే ఈజిప్టు ప్రాయ మేమియు మారలేదు. జర్మనులు చేయవలసికొన్న పరిస్థితులు చులకన బడుటల జేయగలరు. బ్రిటిషు విధానమును పరాసులోగాని జర్మనీలోగాని ఎడతను ఆలోచించవలెను. తాము పరిహారముల నిచ్చుదమని అభయముల నొసగుచు జర్మనులు సదుద్దేశ్యముతో నెన్నడును తెలియజేయుటకుండుటయే గొప్పకష్టం. కామన్వెల్త్ వారు రూర సమస్యను గూర్చి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమునే కృత్రిమించిరి. అని తైమ్సు పత్రిక తెలుపుచున్నది.

పరాసులు రూర ఆక్రమణ విషయమై వ్యక్తులుగాని, జేతములుగాని, జాతీయమితివారుగాని జోక్యము కలుగజేసికొన్న సహించి ఉద్రుక్తంబులారు. ఎంతమాత్రము అది వాటికి కట్టదు. ఎన్నెక్కడును జర్మనులు లొంగితిరవరని వృధాసంకల్పముతో నున్నారు.

రూర ఆక్రమణ

ఇంతవరకు 2800 చదరపు కిలోమీటరులను పరాసులు, బెల్జియనులు ఆక్రమించుకొనిరి. 14500 కోట కొలిమిలలో 14200 కొలిమిలను వశపరచుకొనిరి. ఇది ప్రతిదినము 8000 టన్నుల బొగ్గును తయారు జేయును. రూరలో పనిపాటలకు అడ్డును కలుగజేయుటచే 288 ఉద్యోగులు తిరిమివేయబడిరి. రైసులందునుండి 55 గురు తెదలగొట్టబడిరి. వీరికంటె తక్కువ హోదాగల ఉద్యోగులను వీరిస్థానే ప్రవేశపెట్టబడిరి. ప్రస్తుతము ప్రతిరోజు 7 రైలుబండ్లు పోవుచున్నవి. పూర్వము 1200 బండ్లు పోవుచుండెడివి. కాని కొంచెము ఆభివృద్ధిరముగనే యున్నది. ఇంతవరకు ప్రాంతు, బెల్జియనులకు 1028 బ్రహ్మలబొగ్గు చేరినది.

జర్మను నిరోధము దిగనాడుచున్నదా?

దస్తూర్పులో 1800 మంది పనిలేని కార్మికులు ఏమనగా నైన ప్రవేశించి పనిచేసిన మని తెలియ జేయుటకాక పరాసులు బెల్జియనులకు చిక్కులకు తాళలేక జర్మనులు తమ నిరోధమును జారవిడుచుచున్నారేమో యనిపించుచున్నది. అచటనుట సమ్మె లాన్నను మొత్తమువీడ ఈ విధముగ కార్మి

కులు పీరిపోవుటచే బెల్జియనుల చాల భయముగ నున్నది. కట్టుచెడిపోకుండ సమ్మె పాగునటుల జేయుటకు మరకొందరు జర్మను రాయబారులను పంపిరి.

విసప్పటికిని బొగ్గును గొంపోవుపడవల రైసులూ, హెర్ని కాల్యలోను మునిగిపోవుచునే యున్నయి. తీనిచే ఆనేక వారములవరకు నీటిమీద బొగ్గు పోకుండ ఆగిపోయినది.

బూకడగర ప్రెంచి యుద్ధోగి కమ్యూనిస్టుల తన గుట్ట పు కొరడాతో గొట్ట, కమ్యూనిస్టుల తనకరమున నన్న గుత్తితో ఒక్కపెట్టుబెట్ట ప్రెంచి యుద్ధోగి వెంటనే చనిపోయెను. కమ్యూనిస్టులు ప్రెంచి ఉద్యోగి గుట్టలు నెక్కి పారిపోయెను. ఆ ఉపిలో మనిషి నొకరిని - నీవిలియక - బట్టుకొనుటకు ప్రెంచి నైకుడు ప్రయత్నించ ఆతడు నైకుని - కార్మి - చంపెను.

ప్రకటనము

పరాసులు ద్రోహులను బట్టుకొనుటకు వీలులేనిపో ఆఫ్ఘానికాళియాలనే బంధించి అట్టి నేరములు జరుగుతేక్షేమ లపై నగదురూపక మగు జరిమానాను విధించెదమని పరాసులు ప్రకటించిరి.

ఎన్నెక్కడును మంతయు కళాని హీనమై యున్నది దురాణములు హరిటలు, నాటకకాలలు, వీరీమాలు అన్నియు మూడుబడినవి. పురవీధులన్నియు నిర్లసమైయున్నవి. ప్రతి భవనమును నైకులతో కిలకిలలాడుచున్నది. ఎవటకాచినను తిగలే చుట్టుకొనియున్నది. ఆక్రమణ ప్రదేశములో జర్మను గుంకముల ఉద్యోగు లందరైన బర్లరపు చేయబడిరి. వారిస్థానే పరాసులు సూమించబడిరి.

జర్మనులు మిత్రమండలికి లేఖ సంపుట

ఆక్రమణ ప్రదేశములనుండి జర్మను అధికారులను వెదల గొట్టుట ఆస్థాయములయొ అతిదౌర్లస్యముగ, పశుప్రాయు లై వీరిని తిరిమివేయుట కూడదనియు ఆక్షేపించుచు జర్మనులు పరాసు బెల్జియను, బ్రిటిషువారులకు తెలియజేసిరి.

తమ ఉక్కు ఇనుపసరుకులను ఇతర ప్రదేశములకు ఎగుమతి జేయవచ్చు తమకు నష్టమని తెలిసియు ఎగుమతి లైసెన్సులను తీయుటకు అంగీకరించలేరి. అసలు లొంగిన మొదటికే మోసము వచ్చునని గ్రహించినవారై ఎంతమాత్రము తమపట్టును విడక లొంగకూడదని నిశ్చయించుకొనిరి.

మార్గదేశ దండనాధికారిని తిరిమివేయుటచే అక్కడ అందరును సమ్మెగట్టిరి.

పరాసులు మెయిన్ లో పోస్తు డైరెక్టరును అరెస్టు జేయుటచే పోస్తులపరివాం ద్రందరు తేచిపోయిరి. అందుచే ఉత్తరముల బట్టాడా అడ్డిపోయెను. మెయిన్ లో బ్యాంకు లన్నియు కట్టివేయబడినవి. దీనికి కారణము బ్యాంకు మేనేజరు నొకరిని అరెస్టుజేసి పరాసుల నాజ్జు నల్లంఘించెనని 25 రోజులు తీసి విధించుటయే. గెల్ నెక్ కర్మ్య బ్యాంకు డైరెక్టరును అరెస్టుచేయుటచే బ్యాంకు అంతయు సమ్మెగట్టిరి.

నిన్నటి రోజున 19 లేదీని, ప్రాంతుకు ఒక్క బండి తోడనే బొగ్గుపోయినది గాని నీటిమీద పడవలతో బొగ్గును రవాణా జేయుచున్నారు.

బ్రిటిషువారినుండి పరాసులు వశపరచుకొన్న దూర్ల రెక్ గ్రవిక్ బ్రిటిషువారుల పనివాయిదా సమ్మెగట్టిరి. ప్రెంచి నైకాళి కారల పరిశీలనమున బొగ్గును గొంపోవుటకు నిరాకరించిరి.

జర్మను మార్క్కు ధర హెచ్చుట

జర్మను ప్రభుత్వమునకు కంటకముగ నున్నది. తీసికొన్నంత తరము యుద్ధసమయములో ఆహారపదార్థముల నెంత మితిమీరగా వాడినో అటులే ఇప్పుడుగూడ వాడవలెనని నిజంధనము ప్రవేశపెట్టుటయే. కొద్దె, పాలు మున్నగువి లై సెన్సు తీసికొనియుండవు.

ధంలు హెచ్చిపోవుచున్నవి. రైళ్లు తగ్గించ బడినవి. మెయిలుబండ్లు గరిగా పోవుటలేదు. ప్రెంచి బెల్జియను సారాయి

ఆహారపదార్థములు జర్మనీకి రానుండదని. మార్క్కుమరల తగ్గుచున్నది. 110000 మరల దిగినది. విదేశపుమారకములో నూటికి 5 వడ్డీతో 8 పిండ్లలో తీర్చివేయుటకు ప్రభుత్వమువారు చేయ నున్న జేతములును మునుపటి బ్యాంకులకు పుచ్చుకొనిరి. అప్పును తీర్చివేయునపుడు మారకము ఎటులందునో ఆధారము. న తీర్చి వేయదమగును.

750 గుట్టులకు క్రిగల విమాన మొకటి ప్రయాణికుల నిమిత్తము తయారగుచున్నది.

దుసల్వూల్ ప్రధానదండనాధికారిని అరెస్టుజేసి వెదల గొట్టుటచే కొన్ని దురాణములు మూసివేయబడినవి. ప్రధానతంతి కార్యాలయము గూడ మూడుబడినది. దీనికి కారణము ఇది యొకరితో భావించుటయే. ఈలోపు నరికి వేసిన తంతిలను బాగుచేయుటకు వ్యవధి దొరుకు ననుకారణము రెండవది.

ప్రెంచి బెల్జియను నైకాళి కారలవశముతో నున్న అన్ని నైకులకును గాలి, నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి లేకుండ జేయవలెనని జర్మను ఇనుపదాళల మంత్రి ఉత్తరపుతేసెను.

బొగ్గుగనివారినమ్మె ముగియుటకు కారణము తమవేత నమును హెచ్చువేయబడిన పిదప కమ్యూనిస్టులు జెప్పిన సంగతులను విసకపోవుటయే.

పరాసులు రైలుబండ్లు దీగని భగ్గుచుటచే చాల కష్టపడుచున్నారు. రైలు వట్టాలు మేటబడుచున్నవి. బండ్లు పోవుటకు వీలులేదు.

దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్య పంతులు గారు

మార్చి నెల 17 వ లేదీని విడుదలచేయబడుదురు

గుంటూరు జిల్లావాసుల కొకవిజ్ఞాపన
ఆంధ్రోద్యమ స్థాపనాచార్యుండును, ఆంధ్ర మహాజన సభా మూలాధారండును, ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘాధ్యక్షుండును, స్వరాజ్య దీక్షాపరితంతుండును, నాయక శిఖామణియు, మహాత్మాగాంధీ ప్రీతివిస్మయండును, ఆంధ్రముషియునగు దేశభక్త కొండా వేంకటప్పయ్యగారు యీ బహుళ అమావాస్య (మార్చి 12 వ లేదీ) నాడు కడలూరు తపోవనంబున క్రత సమాప్తిజేసి ఆంధ్రాధి మోసం బొరయ దర్శన మిప్పించ బయలుదేరుదురు. సంవత్సరాదిశాడుగాని తరువాత విదియ తదియలకుగాని ఆయన గుంటూరు జేరుదురు. గయా జేరియ మహాసభవారు నిర్ణయించిన ప్రకారము ఆంధ్రజేతంబు నను గుంటూరుజిల్లాలో ప్రత్యేకముగాను సమమార్పులనిన భవభవనమువారును పూర్తిజేసి వారి ఆగమన శుభసమయమున భారతమాతకు సమర్పించవలసియున్నది. ఆరుదినమున ఆంధ్రరాష్ట్ర సంఘమువారు గుంటూరులో సమావేశము జరిపి సన్మాన పత్రము నర్పించెదరు. గుంటూరుజిల్లాసంఘము వారిక సన్మాన పత్రమునొసంగుదురు. జిల్లాసంఘము తీర్మానించినటుల క్రత్తిగా మనులవారును, వ్యక్తులను తమభక్తి, కేవలకీలది కానుకలనిచ్చి మార్కపురాజసంపా ప్రాశ్నికులు, రైలుబండిచుచ్చుకోవలగూడ ఆసమాప్తగ్రామస్థులు వారిని దర్శించి సవర్ణ లాసకించి కృతార్థులగుట భావ్యము. తగిన ఏర్పాటుల నాలసింపక వెంటనే స అపగోరుచున్నాము. సరియైన లేదీయును, ప్రయాణమొనరించు రైలుబండియొక్క జేతయును, తరువాత ప్రచురించెదము.

చిత్తగింపకలెను
1. పున్నవ లక్ష్మీనారాయణ,
గుంటూరుజిల్లా సంఘాధ్యక్షుడు.
2. మద్ది రాధాకృష్ణయ్య,
కార్యదర్శి.
గుంటూరుజిల్లాసంఘము } 3. సూర్యనారాయణ,
కార్యదర్శి.
అ.వి.వి.వి. 23
రవీన్, వెంకటనరసింహారావు
కోకాధికారి.
గి. జి. సీతారామశాస్త్రి,

తామర తైలము

తామర, తీతి, గజ్జిక మందిది దబ్బి 1-కి 10-10 మార్కము. అమ్మతాంజనము డిపో, మదరాసు-బొంబాయి

Rajahmundry } L. PURNAIYA
19-2-23 } Pleader for Petitioner.

బొంబాయి శాసనసభ

19 వ తేదీ చర్య

నేటిదినము బొంబాయి శాసనసభలో యంత్రపరిశీలనలు ఆరంభమయ్యెను. బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టులకు నిధులు కేటాయించు సర్వామోదముగ జరిగెను. పోర్టు ట్రస్టు సంఘమున యంద్రభారతి యులుండవలయునని విచారణ సంఘ నివేదికలో లాభివాతావరణ జేగాడును. శాస్త్రీయగతదాడుగాదును అట్లు సంఖ్యాత్మక యభిప్రాయమున (వాసిరి, జయభేత్తు గారు కార్మికులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలెనని మూచించిరి. సమావేశ మంతటితో ఆపబడెను.

సభ నేటికాగినది.

ప్రశ్నోత్తరములు

సింధునందు గత సంవత్సరము నీటిపారుదలకు 7750 00 రూపాయలు కలవు చెయ్యవలెనని యొక ప్రశ్నకు బదులు చెప్పి నట్లు జేసెడు గారు తెలిపిరి.

తరువాత ౪౪ బ్రిటిషారహీతులైన గారు యంత్రపరిభోగభిల్లు ప్రజాకలెట్యుండగా గొర్నరుగారు సమీచారము ముగా వచ్చి యిట్లు జననించిరి.

గొర్నరుగారి యుపన్యాసము

గత నాలుగు సంవత్సరములనుండి అన్ని శాఖలందును మన ముచాల అభివృద్ధి పొందుచున్నాము. నాణ్యతయైనను ప్రభుత్వముల బిల్లుల విజయములకు 1920 సంవత్సరము నుండి వ్యయము తగ్గించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాము. అందులకు కలిఫలముగ 100 లక్షల రూపాయలు నిలువజూపగలిగితిమి. ఇన్ని సంవత్సరములకు 31/2 కోట్ల రూపాయలు నిలువ మనరాష్ట్రము పేరనున్నది. అన్ని రాష్ట్రములు భవమునకే యంతగ తొందరపడుచుండగా మనరాష్ట్రము కొంత భద్రమై స్థితియున్నదని యెవరికి తెలియదు.

సంస్కృత సంఘముల కవతల, సభల భగ్నములైన మనము చాలగ వాదులాడుచున్నాము. వారే కార్యమును జేయజాలకున్నారని, సభలలో మహాశాసనముగ బనిజేయుచు అభివృద్ధి పొందుచుంటిని తెలుప గంతోమనుచున్నది.

కడపటితమకు నేను జెప్పవలయుకటి. ఓటర్లకు విద్యాదానముజేసి, పరిశీలన నరయక కలగజేయవలయును. ఆరిక నక్కుడుగా నుండి, త్వరలో పని చాలించుకొని పోవుచుండిన రహీముతులగారు నాయాలోన సభాసభ్యులుగాను నాకుంతయో సహాయపడుచుండిరి. వారికి ముఖ్యముగా నేను నాయభిసందనముల నలుపవలెను.

బడ్జెటు

తరువాత బడ్జెటు ప్రజాకలెట్యును లాగెనుగా రిట్లు జననించిరి:—గత సంవత్సరము ధాన్యముల ధరలు తగ్గినందున వ్యాపారముకూడ తగ్గెను. ఈ సంవత్సరము వ్యాపారము సామాన్య స్థితికి వచ్చుటకు తోచుచున్నది. వ్యయముచు చాల భాగము తగ్గించుచు నూతనము గుత్తముజేసి ఆదాయము పెంచుచునని నందున ఆదాయవ్యయములు సరిజేయుబడినవి. వ్యయము తగ్గించు విషయమున ఆ గోమంది పనులనుండి త్రోసివేయబడవలసి వచ్చిన నీటిపారుదల పనులకు మంజూరుజేయబడిన 10 కోట్లలో 7 1/2 కోట్లను వ్యయపరచబడినది. 21/2 కోట్ల మాత్రము మిగిలినది. గుహాన ప్రాంతమున 18 కోట్ల వ్యయమగును. 6 సంవత్సరములకాక సంవత్సరమునకు 2 కోట్లు ప్రకారము వ్యయపరచవలయునని తీర్మానింపబడినది. ఇందులకు తగిన భన సహాయము జేసెదమని గూడ సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమువారు నాగూము జేసిరి.

20 వ తేదీనాటి చర్య

నేటిదిన సమావేశమున బొంబాయి పోర్టు ట్రస్టులకు ఆమోదించబడెను. బిల్లులను ప్రస్తుతభయందలి భారతీయులు ముగ్గురు సభ్యులుండవలెనని యేర్పడినది.

వీమట ప్రజాకలెట్యును ప్రభుత్వమువారు జేసిన వ్యయనిర్ణయమున పెద్దపెద్ద యాద్యోగులకు సప్తమేమియు కలగలేదనియు బీదవానికే చాలాసప్తము కలుగుచున్నదనియు భారతీయ వారి క్రామికాభివృద్ధి వేసిన వ్యయము చాలభాగము తగ్గినదియు తెలియపలచిరి.

మరియు సభ్యుడు గర్వినుల నెల్ల భారతీయములును చేయుంతవరకు వ్యయము తగ్గదనియు జెప్పెను.

బొంబాయి, ఫిబ్రవరి, 21:—లాండు ప్రశ్న మోక్షి యువతి రాష్ట్రాయనగారి సమేతముగా జేయవలెనని పోయెను. లాండు ప్రభుత్వగారు కార్మికులను కార్మికుల సమేతముగా నభ్యుపగమకు జయముజేరిరి.

ఇంకను సంస్కరణములా?

వీలున్న ప్రభుత్వము

ప్రస్తుత ప్రతిక యుత్సాహము

లండను “టైముస్” పత్రిక జనవరి 26-వ తేదీ సంచికము నుండి ప్రాసెను:

సంస్కరణలను వెంటనే యధిక మొగ్గువలెనని గోతు భారత శాసనసభవారు కోరినందుకొరకు వీలుప్రభుత్వ తగిన ప్రభుత్వమునుండును. ఇట్టి ప్రభుత్వము వచ్చునని భారతదేశ మునకిదివరకే తెలియనని మా బొంబాయి విలేజురీ తెలిపెను. ప్రభుత్వమువారి తలలో తిరిగి సంస్కరణములను గావించవలయును 1919 సం॥ సంస్కరణ చట్టములందలి విధానము ప్రకారము మాత్రమే కర్తవ్యమనియును వీలుప్రభుత్వ వద్ద నున్నదనియును వీలు ప్రభుత్వగారు తగిన ప్రభుత్వమునుండు మంచిసామర్థ్యమును మార్గమున గన్నరచి కార్యమును గన్నరచెను. ఇట్టి అను నెలలయ్యె నో “వేదో” (తీర్మాన మొగ్గు నచ్చటికి) చట్ట పరిపాలనా మార్గము నందు భారతదేశము చాల ముందు నుండవలెననియును 1929 సం॥ పూర్వమే తిరిగి పరిశీలించి సంస్కరణల గభివృద్ధిపరచవలయున్నదనియును, అసెంబ్లీ తీర్మానించుట కడు చోద్యముగ నున్నది. వీలు ప్రభుత్వగారు ఆమోదమును వాదనా జలముతో నీచిచేయును తీర్మానము నెదుర్కొనెను. ప్రస్తుత చట్టము క్రిందనే యభివృద్ధిపరచుట కింకను చాలావిలువలదని మొదట నిరూపించెను. కావానభవములే వోటర్ల కక్తిసామర్థ్యము లింకను పరిశీలించవలెదని తరువాత గన్నరచెను. శాసనసభలు గాక నూతనప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహక వర్గముల నిర్మాణము ఎంతవరకు జయముజేసినో ఇంకను పరిశీలించవలెనని మూడవ కారణమును జూపెను. దీనివలెయు నట్లుంచి రాదవత్సముల కాలము కష్టపడి తయారు చేసిన విధానమును సరిగ పరిశీలించి ఏమేమిలోపములుగలవో ఎట్టిమార్పులను సూచించి దెలిసికొనుటకు పూర్వము సంస్కరణ యంత్రీయును పడవేడి మార్పులకు వీలులేదనిగూడ తేటపరచెను.

సంస్కరణల చట్టమున కెంతయో శ్రమపడినకొంటిమి మొదట, భారత రాజ్యదర్శి, షెన్సువర్డు ప్రభుత్వగారు 1917-18 లో భారతదేశమునందు పర్యటన జేసినపుడు 1918-19 లో రెండు కమిటీలు భారతదేశమున పర్యటన జేసినవైనను, తరువాత తుది పరిష్కారమునకు వెలుపుటకు మూడవ కమిటీ నియమింపబడెను. తరువాత పార్లమెంటు గభల జాయింట్ కమిటీ నియమింపబడినది. 1919 డిసెంబరు 26-వ తేదీన రాజుగారు చట్టమున కనుమతి నొసగుటకు పూర్వము పార్లమెంటువారిచే నీచట్టము సంపూర్ణముగ చర్చింపబడెను. ఇట్టి పరిశ్రమచే తయారుజేయబడిన వికాలమును నీచట్టమును కొన్ని పర్యాయములకు పరిశీలన పూర్వమే వీనినితీరి మార్పులను విషయమును దలంపవలెననియు, అంతయగాక, భారతదేశమున బాధ్యతాయుత పరిపాలన కర్తవ్యమో అనర్హమో విచారించుటకు పదివత్సరములకు రాములు కమిషను నియమింపబడునని చట్టమునుండే నియమింపబడెను.

“టైముస్” అర్హతల నిర్ణయించుట

ఈ విషయములన్నియును ఆంగ్లేయులకు వివరింప నవసరములేదు. చట్టనిర్మాణ సంస్థలను గురించిన ఆనుభవము భారతీయులకులేదు. అందుచే వారికి వీలుగాగొనగట్టి ప్రభుత్వములవు సరము. నూతన భారత శాసన సభ్యులును, అసెంబ్లీవారును శాసన సభ్యులను వోటర్లకును గల చిట్క వ్యవహారములను గురించి అనుభవమును సంపాదించలేదు. వీనికి స్వయంసంపూర్ణతను, వాదనాకాళములను గన్నరచుట వైనను వివిధవిషయములందు అభ్యుపగమ సజ్జామును ప్రదర్శించుట వైనను శాసనసభయొక్క శక్తిసామర్థ్యముల భారతదేశమునందెల్ల సభ్యుల కరిగవలెనని చర్చించుచే నే శాసనసభ జయమును గాని అపజయమును గాని నిర్ణయించ వీలులేదు. వీరు ఎన్నిక చార్లకం పెట్టెను క బడరాదు. వారికంటె చాలముందుకును జనరాదు. ప్రజావీరము నందలి యభాగినీతిని వారు గమనింపవలెను. బాగ్దాదుల ప్రదర్శించుట చే లాభము లేదు. యావన భారతదేశము ప్రజాముతో నుటొంగు చున్నది. కార్యాచరణయందలి యభాగ విషయములను నరచి భావన పంచమున దేలియాడుచున్నది. కాని భారతనీతి కార్యాచరణయందు సంభవించు యభాగములవైననే అభారపడియున్నది. భారతీయులందు వ్యాపించుచున్న మోఢ్యములకు తమ కార్య భారము మంత యధికమగునని భారత శాసనసభ్యులు తెలిసికొన జాలకుండి వీరికావనభా చర్యనందను కార్యాచరణయందు పెట్టి జేయుట యభివృద్ధికి మార్గమునగుననియున్నది. భారతదేశమునకు నేన యునర్గులయే నూతన శాసనసభలవని.

“వీలు” పరిష్కారమును మార్పు వీలులేదు

ఈ పనియందు వీరంత యుత్సాహముతో పనిజేసినవంత భ్యోలో తమ కార్యము జయప్రకాశము గావలెనని యెడల, చాల శిక్షణమును అనుభవమును తమ దేశాభివృద్ధియనుగురించి వివిధవిషయములందు నిరంతర చర్చించుచు సంపాదించుట అవసరమని. తెలిసికొనగలగ. వీలుప్రభుత్వ తెలిపిన ప్రభుత్వము ఒక రాజకీయ పక్షము. వారు గావించిన తీర్పుని దలంపరాదు. వీనతమువారు రధికారముననున్నను ఈ పరిష్కారము చక్రవర్తి ప్రభుత్వమువారి నొసర్చిన పరిష్కారమునందు దీనిని మార్పుల కిక వీలు లేదనియు భారతీయ రాజనీతిజ్ఞులు తెలిసికొనుటకు వివేకము. ప్రభుత్వగారి ప్రభుత్వమును ఆందోళనాపకము తమ ఆయుధముగ నుపయోగించవలెనని విషయము నిజము. కాని మిగిలిన యభిప్రాయములు బలపడుచున్న వను నూతనము గలవు. సంస్కరణల చట్టమునగల గొప్పసామర్థ్యము విద్యాధికులు కనులు దెరిచి దెలిసికొనుచుండిరి. ఈ సంస్కరణల నుపయోగించి కొనినయెడల దేశమునకు నేరయనర్గులయే గాక అనుభవమును సంపాదించి రాబోవు పరిష్కారములను గలపొంది అర్హతనుగూడ సంపాదించవచ్చునని వారు తెలిసికొనుచుండిరి.

సంస్కరణముల నొసగుట గొప్ప బొంబాయిని కలంకు వారికిని కొందరు గలరు. తే నెలాయకు పలుకులు ననుమతంతి హృదయము గల నిరంతరభాగికార్యమునే సాగించవలెనని వీరి తలంపు. మతదేవుడు బాక్యంతి: కలమాములు వ్యవస్థాపకము గల దేశమున ప్రజా ప్రభుత్వమును స్థాపించెనెందుట గొప్ప రాజకీయ నేరమని వీరితలంపు. వీరివైఖరి మాకు అర్థమగుటలేదు. సంస్కరణలను తరువాత రాకపూర్వము నొసగలేదు. వీని నొకను కొంతకాలము నిలిపియుంచినయెడల, తె నెలాయకు మాటలకు తావుండెడిదిగాదు. ఇనప హృదయము మూతమే బయటపడెడిది. అట్లుగాని యెడల భారతదేశమును గోల్పోవలసియుండెడిది. ప్రజాప్రభుత్వ సంస్థాపనకు వచ్చెదము. ఈ సంస్థాపనకు భారతదేశమునకు త్వరలో అనుకరింప కలిగితే యని ఆశ్చర్యమగుచున్నది. ఈ విషయమున ప్రాచ్య పశ్చిమదేశములకు భేదమర్హమైనది. అనుభవమున ప్రాచ్యము స్వల్పముగ వెలుకలబడియున్నది. కొలది వందల వత్సరములకు పూర్వము, ఇంగ్లాండునందు ప్రజాప్రభుత్వమును గురించి ఎవరైన తలంపవలెనని కలిగిరా? కాని అంతమాత్రమున ఆంగ్లేయులు, సుఖాజముగ, ప్రజాప్రభుత్వమునకు తగినవారుగారిని ఎవరైన నుడవగలరా? భారతదేశమునందు “గ్రామ పంచాయతలు, కలకట్టలు” మొదలగు సంస్థాపనల గాంధీయెడల, భారతదేశము మొదటిండియు ప్రజాపరిపాలనమున కలకటియున్నదని తెలియగలదు. భారతదేశము ప్రజాప్రాతినిధ్య సంస్థాపనల నర్హతను వామతో నాహనించెను. ఇది బాగానే యున్నది. కాని భారతదేశము “మెట్రోపోలిటన్” కమిషనుగ నడుపును” అను వాక్యమును జ్ఞాపక ముంచుకొనవలెను.

“శ్రీశైల యాత్ర”

కర్నూలునుండలమున నందికొట్టుకూడ తాలూకా యొక్క కల్వేమోతరభాగమున మహాపుణ్యక్షేత్రములలో నొకటిగా జేయబడిన శ్రీశైలపర్వతము ఆనాదిగా నుండెడి తస్మందల వాగులకల్ల వస్త్ర దేవ్యులను శంతి యెల్లరకు విదితమైయున్నది. ఈక్షేత్రమునకు వినుకొండనుండియు మార్కాపురము నుండియు ఆత్మీయారు ప్రాంత్యమునుండియు వైదరావాడు కరగజానుండియు జేరుటకు మార్గములు గలవు. వీనిలో నెల్ల శాదనది ఆత్మీయారులకు మైసంగిగా వున్నది. ఈమహాపుణ్యమునకు యే వైపునుండిచ్చినను ముప్పదిమైళ్లకు లోపుగా మహాపుణ్యముతో గూడిన పర్వతములొప్పు గ్రామములు లేవు. ఇట్టిశైలములో విండువచ్చుటకు వీలులేనందున కలకూరువాస్తవ్యులు కొందరు యాత్రికులకు సుభద్రదేవునిగా నుండునటుల రాజరాట్లను వేయించుట కుద్దమించి అందుల ఆధ్వర్యమును దాము భరించుటకు కమ్మలించి పుణ్యమును గట్టుకొనెనున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఈవిషయము నురల శివరాత్రివచ్చునంతలో ముగింక బహుశము తోచుచున్నది. ఇట్టి నిర్ణయారణ్యక్షేత్రములలో నాలుగు మజిలీలందు ఆంధ్రప్రదేశము జేయబడుచున్నది. గ్రామములలో వలె యిచ్చుటకు భోజన కాలములందు కవిపుంపులు, పండితులును కదిరియలను అచ్చటికి జేయచు భగవత్కాలక్షేపముల జేయుచుండుటచేత పూర్వము మహాముఖము, శ్రీరాముడు మొదలగువారును ఆశ్రమములందు విందులు జేయవలెనని పాత్రములలో కనబడునవి ప్రత్యక్షానుభవములగుచుండును. అన్ని సభ్యములు గుంటూరువాస్తవ్యులగు శ్రీయంతి ప్రయాగచంద్రహాళికెల్లను రాజమండ్రి కాపురములగు శ్రీచాగంటి వీరవల్లి కార్జున అయ్యవారివల్లను జనపబడుచున్నవి. చింతలమునవోట నిరుపేదయగు బ్రహ్మశ్రీ సముద్రాల లక్ష్మయ్యగారు అన్ని సభ్యములు నెలకొల్పి జనల కావారమునగుచున్నారు. వారికి సభ్యులు తమకే క్రికాలికి చందాల పద్ధతిని సహాయముచేయుట ఆత్మాభ్యుదయముగానున్నది. ఈకర్మరహన యాత్రికులనుంట్లు బహుస్వల్పమైయుండున యెలాటియోది బాధలుతక బహుమెప్పుడిగా జరిగిపోయినది. ప్రభుత్వపువారి భోక్తాములందు పాత్ర్యులలోపము మోతము కానిందు నున్నది.—ఒక యాత్రికుడు.

14 వ తై వమహాజననభ

తెనాలిలో 20, 21, 22 తేదలను జరుగుట

సభాధ్యక్షులగు శ్రీ దేవిదీక్షిణి దారుగారి ఉపన్యాసము

అహో నమో భగవతే! సభానిర్వహణదీక్షాపరాయణులారా! మౌనీశ్వరా! శైవమహాజనులారా! విద్యార్థులారా! ఈయే దీతెనాలిపట్టణమునకు నన్ను రావించి, గారవించి యీ మహాసభయందు దున్నతాసన మొసంగితిమి.

నాకును, తమకును గూడ మాన్యులై విశేషముగ నే నున్న కుటుంబములకు భావించి వారి పాదములకడ గూర్చుండుచున్న నన్ను మిత్రునిగా జూచి యాదరణము నెరపుచున్న నిర్మలాంతరంగుడను, శైవుడగు బాలాదేవరెడ్డి, యయ్యా! భక్తులు మీకు కరణుజేతులతో నేదించి నేదించుచు, నిందించుచున్నాడు.

“రెండో”ని పట్టుకొనిపోయితిమి కాబట్టి యీ యజ్ఞ కడనీగాని నిందించునట్టి మహాభక్తుడను, గురులింగ జంగమార్చులను విని యోగించుటయే తాను యాచించి గడించిన ద్రవ్యమంతయు గాక రాగాపురమునకు స్వగృహమునైత మొకయర్థముదానమియి.

ఈ శైవసభ ప్రారంభ మాదిగ తొమ్మిది సంవత్సరము లుగానసాధింపబడినది, శైవసంఘమునందే సభా కార్యనిర్వహణ మొనర్చిన పూజ్యుడను, అగు, లోకమాన్య శ్రీకంఠరాధ్యులనా రవతార సమాప్తము గావించి శివైక్యమునడిపింప యీస్థానమాక్రమించినవారలలో నాయందే శైవమహాజనులకు ఒకసారియెగాక రెండోసారిగూడ ననుగ్రహము గల్గినదని మన పంచాక్షరీమహామంత్రిము సేరిట నేను గర్వపడుచున్నాను— నన్నిట్లు రెండోసారి యీపదవికర్తలగు నొనర్చుటచేసి శైవ సంఘమునకు నాయందుగల గట్టిసమృద్ధియు, అనురాగము లోకమునకు వెల్లడింపబడినది.

ఈవాసుదేవమునకుండునది మియందరిచేయుత యుండవలెను. మాదేవది మనయందైకమత్యము. మనలో నెవ్వరెవ్వరికైన దురదృష్టవశమున జంతుకలహములు గల్గినవో, వాని మనలో మనమే చక్కబరచుకొని మతాభిమానజ్యోమైన ప్రీతి పనే గల్గియుండవలయుగాని మనసంఘమువారిని మనమే వేరు గడింపరాదని యొకటి, మనసంఘమున కుపచరించినను ఉపచరించినవారి దైవము, మనవాక్రద్రవ్యము వృధాదుర్మయములకు పోల్చదగినరాదని రెండు. రి మనవారు చెడిపోవుచుండ మన మూరకుండ రాదని మూడు, మనలో నెవ్వరికైనను సంభవించిన యాపదలకు మనమంద రొకరిని సానుభూతితో వారలకు సాయపడవలెనని నాలుగు— ఈనాలుగు ధర్మసూత్రములను మనము ప్రధానములని యెంచి వర్తింతుమేని మన మచిరకాలము నగై ప్రపంచమందలి గొప్పజాతులలో నొకజాతిగ నెన్నుబడి, భవనంతులమై, విద్యాధికులమై, ఎక్కువపలుకుబడితో బ్రతుక గల్గుదు శివార్చనాథలితి మిది యనునట్లు వృద్ధిపండుము.

త స్థానము:— మిత్రులారా! తామీసభయందు నా కొసంగిస్తానమన ఒహు పరిగ్రహింపమని నే నెలవర్తి కథయందు నుడిచి యుండినటులనే తిరుగ నుడివెదను. శైవమహాజనుల రాకచే నిచటి భూమియు, వెళ్ళు కి. లింగముల సభిషేచించుట కుపయోగించుటచేసి యిచటి యాదకనులను, ఈసభ నలంకరించిన శైవ మహాజనులు భరించిన వెళ్ళులింగములపై ప్రకాశించి యుండి మిడియున్న మహాశేషముతో గూడుటచేసి యిచటి శేషమును, తింగానులకడ జల్లవీచి వారి పరిత్ర శరీరములం జాతును ఈ సభాపరిత్రాణమున సంపరించుచుండు నిచటి వాయువులను పంచాక్షరీ మహామంత్రోచ్చారణములకు దోడ శైవసంఘాభివృద్ధిగలుగుటకు పరిత్రోపర్యాసముల కావణముగలుగు నిచటి యాకాశము (సానకాశము) ను ఒహు పరిత్రమతిము లైనవి. ఇట్టి మహాపరిత్రాణమును కల్పించి యుండు శైవపంచాక్షరీ

దేవతారాధన మొనర్చు శైవమహాజనులకొప్పించి వారలకాతిభక్త మొనగు మహాకార్యమునకు బూనిన మన యాహ్వానసంఘము వారి నభినందించుచున్నాను. మనసంఘాభివృద్ధికి నేరయొనర్చు మహానియులలో వారు పరిగణింపబడుదురు. వీరినానుమతిచిర స్మరణీయులము. ఈ మహాసభయందు ద్రాగనమందుటచేసి నే భవ్యదను. మరియొకసారి నాకృష్ణ తావందనము లందుదురు గాక.

మహాశయాలార! గతసంవత్సరము ఎలవర్తిలో మనము సభయందు కలసికొనిన నాటకందీ మన శైవ మహాజనసభస్థితి గతులు ఎట్టివార్యులం దెందినో మనము ముందు యోచించవలయును. కార్యనిర్వహణసభ యొకసారి బెడవాడయెందుకున్నట్టియొగాని, అసభవాటికి నే యట్టియనారోగ్యవంతుడుగునంటినో పీడపయంతికెక్కడ యనారోగ్యవంతుడ నగుటంజేసి నావైద్యుల సలహా మేరకు ఉత్కళరాష్ట్రమునందలి భువనేశ్వరమాన నే వసించుచు కాలము గడపుచుంటి, నాసభకు రాజాకపోతిని. మరియు నాంగైవైద్యమును నేనొక మన యాయుర్వేద శైవ్యమునే మనభరతభూమియందు దభివృద్ధి కరచ సమకట్టినవాలలో నొకడ నగుటంజేసి యాయుర్వేద శైవ్యమునై నాభారపడి అనారోగ్యము కలిగినను, కలుగకపోయినను, నా కాయుర్వేదమే కరణ్యమని యుంటుంటే నాకారోగ్యము లభించుటకు ముందు గొంత యాలస్య మనయ్యెను.

పీడప నేజేతమున ప్రచారమారంభించి చేసిన ప్రయత్నము వార్తాపత్రికలవలన తామెరింగియే యుండురు. తర్వాత మన కార్యనిర్వహణసభ కూడనేలేదు. గాన నాకు వారి సలహాగాని సహాయముగాని లభింపదయ్యెను. వెళ్ళుతావులయందు శైవసంఘములు స్థాపించబడెగాని వాట్లు నీశైవమహాసభతో నేకీభవించజేసి మనసభను బలపరచుభాగ్య మింకను చేతురదయ్యెను.

మనసభకు కొంత మూలధనము సంపాదించి, భద్రపరచి దానివృద్ధితో మనసంఘాభివృద్ధికిరమలగు కార్యములను నడపుటకు మనకు చాలకాలమునుండి, తలంపులిగి తీర్మానములంజేయుచున్నాముగాని, మూలధనముగూర్చు పరియగు ప్రయత్నములు జరుప మీట కుదులేదు. నే నీ ప్రయత్నమునకుం బూనిన ఎంతవరకు చేకూరునో యని కడుదురమాలించితిని.

ఇట్టివిషయమున నేనొకసంగతి సభకు నీవేదించవలసి యున్నది. నేజేసిన ప్రచారములయందు వెళ్ళుతావుల శైవ మహాజనుల యభిప్రాయము తెలుండునో నేనొనుచుంటిని. జనసామాన్యమున నే గాక ప్రజానాయకులను, మనలోని ప్రముఖులగుడ సంగతించితిని. ప్రముఖులలో కొందరుతప్ప తక్కినవారను, జనసామాన్యమున వెళ్ళుండును, వైదారాబాద్, కళిందరాబాద్, వరంగల్లు మొదలగు పురములందలి ధనికులగు ఆర్యశైవ్యైక్యైక్యము, కట్టిమూలధనమునుండి వచ్చు ఆదాయము జురవివృత్తును, వేదశాస్త్రవిద్వలకును ఉపయోగ పరచవలయునీ గాని ఆ గ్లవిద్వ సభ్యునియ బాలరకు వ్యయ పరచిన ప్రయోజనము కల్గదని నాకు నూచించి. అందుకొందరిని శైవసభయగుట చురవివృత్తులన్ని సంఘముకు బలపరచుట విధాజుకమనియు, ఇదియే సభాముఖ్యోద్దేశముగ నుండవలెననియు పీడప ద్రవ్యముండినో నాంగ్ల విద్యాభ్యాసముగూర్చి సహాయము చేయవచ్చుననియు, దెల్పి యిదివరకు జరిగినరీతిని ఆంగ్లవిద్యాభ్యాసమునకే సహాయమునొనర్చుట ముఖ్యాచరణముగ నుండరాదని. మరికొందరు వజ్జిత్తుంగవులు మతవేద శాస్త్ర విద్వలకైననీ గాని తామాంగ్ల విద్యాభ్యాసమున కుపయోగించు పద్ధతిని మూలధన మియజాల మని. నే నెట్లంగిక రించుటకు ఈ మహాసభవారియొక్క యనుమతిగాని, అభివాకార్యనిర్వహణసభ వారిసలహాగాని పొందనికే నేనుస్వతంత్రించ పాడిగాదని మిన్నకుంటి తమయభిప్రాయమున కిచ్చిచుచున్నాను.

ఇంకను— నే జేసిన పర్యటనలందే మరి రెండు క్రొత్త చిట్కలం గాంచితిని. అం దొక్కటి సభ్యత్వమున కేటే సభ కొనగు మూల్యముగూర్చి, యీమూల్యము పామ్ముగా నున్నదనియు అందుచే నీయజాల వెళ్ళుండు సభయందు జేర జరచుచున్నారనియు చేరిన వారైనను బాకీలను సరిగా చెల్లించ లేవన్నారనియు నే ప్రకాశించితిని. ఇంకను కొందరు ధనికులకు తగుప్రోత్సాహములేక సభయందు జేరలేదనిగూడ నే ప్రకాశించితిని. ఏది యెట్లున్నను మనశైవులలో బెక్కండు బీదలగుటయు ఆ గ్లవిద్వత్వ మత, వేద, శాస్త్ర విద్వలు మనసంపైక మత్యమాన ముఖ్యములని నమ్మువారగుటయు నీ రిండును అను కూలమగురీతిని సకరింపబడినవో అభయము పదివేలవందా లిచ్చు సభ్యులైనను మనకు గల్గుదురని నాకు స్పష్టమైనది.

ఇంక రెండవకారణ మింతకన్నను ముఖ్యమైనది. అది మిరందరు కడుబాగ్గతగా నాలించితి తగుసహాయము నాకొసంగినంగాని మనకార్యనిర్వహణము నాకుగాని, నాకార్యనిర్వహణ సంఘసభ్యులకుగాని నాఖ్యముగా శైవసభా కార్యనిర్వహణదురంధరుండును, మహాసభానేనా దీక్షాపరాయణుడై బాధ్యతవహించదగిన జనమంతిత్వంపునకుగాని మున్నెందు కార్యముల నింతన్న బాగుచేయ వీలుండదు. ఇప్పటి నునగ్గితి మనబలము జనద్రవ్యాదాయము మనసంఘాపయోగ కార్య నిర్వహణము. ఇట్లే యుండిన నుండు నేమో, గాని యింత కన్న బాగుగా సాగించ వీలుండదు, తాము దూరాలొచనము నల్పి మనబాగును మనస్సునందిండుకొని తగుసలహా నొసంగ ప్రార్థించుచున్నాను.

వెళ్ళుగ్రామములవారు తామిచ్చుగన మొకటి స్వాధీన పరచి వారేవరచిన యేర్పాటులకు లోబడ నయివ్వముంజూపి యేతాలూకాయందు వనూలైన ప్రవృత్తులందు మూడ భాగము లాతాలూకాయందే వారల యనగరములమేర కుపయోగించవల యననియు, తక్కినది మహాసభా కార్యనిర్వహణక సంఘము వారికేమగుననియు నూచించి. దీనింసూర్చి యత్న సమయ మున మున్నుండు తమకింకను వికడపరచవలెనను.

క్రిందటి సభయందు మనమునొనిన మతప్రతికయు సం చారోపన్యాసములను వీర్వర్ణనలేదని తెల్ప విచారపడు చున్నాను. మొదటియంతమున కినివార్యములుగ చిట్కలు తట సించుట కారణము. రెండవయంతమునకు తగు ఉపన్యాసములు ప్రచారమునయేవారు కల్పితము. నేనును మరియొకరును మాత్రము కొంతప్రచారమునల్పి కొన్ని యుపన్యాసము లీయ గల్గితిమి. మాయాంధరి ప్రయాణపు వ్యయములను నే నే భరించి తిని. పని త్వక్తిగ జరుగలేదని నాయభిప్రాయము.

ముందు చేయదగినపని ఇకముందు మనమేమి చేయవలయునో యోచించుము మనమతగ్రంథములనుండి కొన్ని వ్యాసములను రచించి శైవులకు పంపుచుండుటంసూర్చి నేనుకట్టినభయందు కొంతచర్చించి యుంటిమి. పీడప ఒకప్రతికను ప్రకటించుటయు దిది యంత ర్భూతమగునని యూరకుంటిమి. ప్రతికడవుటగాని లేదా వేరేయి కరప్రకములుగ నైన కొన్ని వ్యాసములు ప్రకటించుటకు ముందుగా నేర్పాటుచేయవలయును.

మన కార్యనిర్వహణ సభ్యులు సంవత్సరమునందు నాలుగ సార్లయినను కూడి యాలొచించునట్లు వారికికర్తవ్యంగాయని కొరకలయును. సభ్యత్వముల్యమును వనూలచేయ మంచి యేర్పాటు చేయవలయును. ఒకప్రత్యేక శిశుాధికని నిర్ణయించి కార్యనిర్వహణసభయందు తగ్గించి యాయనకు ఒక ప్రత్యేక కార్యములందు ఎక్కువకర్తవ్య పహించి పనిచేయునట్లు వీలు కుదర్చునలెను.

ఇంక నీసభవారి కవసరమైన వెలుపదగిన యంతయు కతూహలపడుచున్న సంగతి యింకొకటి విన్నవించును. దాగ మన్నింతురుగాక. మనమతగ్రంథములలో ముఖ్యముగ కొకటికే నాంధ్రటికాతాత్పర్యములు వ్రాయించి ముద్రించి ప్రకటించిన మనవాల్లెలు చక్కచదువుకొని మతరహస్యము లెన్ను గగలని తలంచి ఆట్లొనర్చుటకు నాసంస్థాపద్రవ్యము నుపయోగింప కర్చించితిని. మరియు, ఈ కార్యమునకే శ్రీదేవిదీక్షా రాణీగారును వారిస్వంత ద్రవ్యమున, మూడువేలరూప్యములు నామయగనిచ్చిరి మనజేతమందలి కొందరుపడితుల పుస్తక భాండాగారములలోని కొన్నిగ్రంథములను రిప్పించికర్చు వ్రాయించుచున్నాను. ఇంకను నేను మైసూరుకేగి అచ్చటిసంస్థాన పుస్తకభాండాగారమున సిద్ధరేణాచార్యకృత మకు అనాట్ల వీరశైవసంగ్రహము, పొల్లూరికి సోమనాధార్యకృత మగు బసవరాజీయము లింగధారణపీఠికా, నీలకంఠ నాగనారాధ్యకృతమగు వీరమహేశ్వరాచార సంగ్రహము మదతూరీ దేశవిర్వచిత వీరశైవధర్మశిరోమణి— మొదలగు ముప్పదిమాడుగ్రంథముల నెంచి నల్ల వ్రాయించుకొన నాదేశాధిపతియొక్క యనుమతికడనీ కొందరు లేఖల నేర్పరచితిని— పని జరుగుచున్నది. అచిరకాలముననే పుస్తకములు వ్రాయబడి నాకునేరునరి నమ్మియున్నాను.

అన్నిటికన్న ప్రాముఖ్యమగునది చురయొకటి కలదు. ఈసభయందు మన శేఖావ్యయ ప్రమాణమో యనుచర్చ తీర్చానింపబడనున్నది. ఈసమస్య యీసభయందు తీర్చానింప బడు నేనైవేదభ తన విధాయకృత్యములలో నొకదానినినిర్వహించినదగును. ఈముఖ్యమగు తీర్మానమును యీసభవారు కల తలులేక సావధానచిత్తులై తీర్చానింప గలుగునటుల శివుడను ప్రకాశించునటుల ప్రార్థించుచు ఎట్టి పరిస్థితులయందు మనమింక నుండినో నాకీక్రింది తమకు విన్నవించి, ఇక కార్యక్రమ మున కభి ముఖులగుదురుగాక; యని తమమైన తమ మతాభి మానమును, తమ ధీకృతిని యుండేకంచి పురికొల్పుచు తమ మన స్సులను కాంతమున స్థిరపరచి సారధానమున నిలిపి, శ్రద్ధాంధుల గ్నపరచి శైవసభా కార్యక్రమము చక్కగా జరుగునట్లాశీర్వ దించువుని పరమశివుని నేడి పంచాక్షరీ మహామంత్రమునుస్మరించి తమ యనుజ్ఞను విశ్రాంతి గొనుచున్నాను.

రెడ్డి మహాజనసభ

కర్నూలుజిల్లా కోవెలకుంట్లలో

17-2-23 తేదీని నమావేశమగుట

(స్వక్రీయ విలేఖరినుండి)

సభాభ్యుదయమున గాఢసాహసము కట్టించి కోవెలరెడ్డి గారి ఉపన్యాసమునుండి ఈ క్రిందిభాగములు ముద్రితములు.

పూర్వపు యాన్నత్యము

శక్తిసామర్థ్యములు, బలపాతములు, వెల్లడించి, ఓరు గంట కాకతీయచక్రవర్తి, సామ్రాజ్యము స్థాపించి, మాడు వందల సంవత్సరములు అంధకారము నంతయు నేకమఖముగ తొలగించి, రెడ్డి వంశీయులపుడు కాకతీయరాజ్య పతాకమున, సాంధ్యదేశము నంతటను తామెయై, సామంత మండలాధిపులుగ, మంత్రి పుంకవులుగ, సేనానాయకులుగ, యుద్ధ భటులుగ నుండి, రాజభక్తి, రక్తధారలచే వెల్లడించి, భవ్యులైరి. కావలక మన క్రమక్రమముగ కాకతీయసామ్రాజ్య మస్తమించెను. పర కురాముడు తనదేశము, కత్తి, కోలుపోవగానే, అశక్తియంతయు శ్రీరాముల యావరించినటులు, కాకతీయ రాజన్యల, కత్తిసామ ర్థ్యములు, రెడ్డివంశమునకు జేరినెను.

అంతరంతర కాకతీయ రాజ్యమును కాపాడిన యారెడ్డి మహాజనులు స్వతంత్రరాజ్యములు స్థాపించిరి. వీరిలో జేసటి వేమారెడ్డి, అనపాతారెడ్డి, అలవేమారెడ్డి, కుమారగిరిరెడ్డి, అల్లూడరెడ్డి, అల్లూడ వేమారెడ్డి, వీరభద్రారెడ్డి, మొదలగు మన రెడ్డిరాజులు కొండవీడు, వినుకొండ, బెల్లముకొండ, అద్దంకి, భరణికోట, కొండపల్లి, కొల్లేరు, కొనుకొండ, రాజమహేంద్రవరము, మున్నగు దుర్గముల కధిపతులై, దేశమునంతను బ్రాకమముతో సాధించి, అసంఖ్యాకములగు, బిరుదానులతో, పరరాజభయంక రులు, సమరవిజయములు, ఆశ్చర్యకల్పభోజములై శ్రీరాధాది మహాకవులను, కమయాస్థానకవులుగా నియమించుకొని, వారలచే ననేకగద్యగ్రంథముల కృతినొందుటయే గాక తామును అనేక యగ్రగ్రంథముల రచించి అంధరాజ్యము ముఖ్యధిపతియై ఖిల్జులు నధ్యంశించు తమ యశశ్చంద్రికలు దశదిశలకు బర్వ 13, 14, 15, 16 శతాబ్దములలో, గుమారు మాడువందల సంవ త్సరములు పరిపాలించిరి.

వేమారెడ్డివంటి భాషాభిమానియు, వేమనవంటి వేదాంత కవియు, నాయకులగు నాగమ్మవంటి శూరకాంతయు, నింత వలకాంధ్రదేశమున మరల జనించినందుండలేదు. సంస్కృతమున మహాగ్రంథములకు వ్యాఖ్యానములు వ్రాసిన పెదకోమటి వేమారెడ్డిని, శైవగ్రంథములు తెలిగించిన మల్లారెడ్డిని, వేదాంతకవిత పెదవల్లివ వేమనయొగిని, ఆంధ్రదేశ మెన్నటికిని మలనకాలదు. వివిధ కావుల వార మగు మనమండల మారాజులయొక్కయు, ఆ వీరుల యొక్కయు, ఆ కవుల యొక్కయు, సంతతి వార మగుటచే, మన పూర్వుల స్థితిని తలం చింపి, మనలో ప్రతిస్వక్రీయ సంతతివార మగుటకు యత్నించుట ముఖ్యకర్తవ్యము.

కాని, మనపూర్వుల యాన్నత్యమును, బలములు స్మరిం పును అందువలన లాభమును పొందవగు యత్నములుచేయక, సోమరులమైతిమేని, లాభము లేనిపోవుటయేగాక నష్టవాయక ముగూడ నగును.

పతనము

దేశీయులందు బుద్ధిమాంద్యమున, పరస్పర మిత్రభావము జేడి, ఈర్ష్య, అనామతి, ప్రబలుటచే, మహమ్మదీయులు ఆంధ్రదేశమునకు, బలములు దాడిరాసాగిరి. స్వార్థపరత్వమున పలువురు, మహమ్మదీయ రాజ్యమును ఆంధ్రదేశమున నిలువ జెట్టిరి. మహమ్మదీయరాజ్యములు అభివృద్ధి నొందుకొని, జేడి యలకు దాగ్యులవారుయ్యెను. త్యాగశక్తి యంతరించి, భోగ శక్తి వెలచేగన. ఆశురభావమున మనరెడ్డివారి యాత్మకారము వెల్లడింప బ్రయత్నించి కృతార్థము కాకాలక మనయొంధ్రసోద రుల యలసకవలననే, పూర్వాన్నత్యముల గోలుపోయెను. అపు డరెడ్డిరాజ్యములు పరమాస్పదములయ్యెను. ఆంధ్రదేశమునంతను గాజుప్రతినిధులుగనన్న రెడ్డిసోదరు తెచ్చివారచటనే, కృతసా యన్నత్యోగము జేయుజేయుచు, బూర్వపు విశ్వకర్మము కొలు పోయిరి. అనాటి రెడ్డిరాజుల యైశ్వర్యమునకు సాక్షి నున్న, కు తర్తి, గద్వాల, మనగాలాదిగ్రంథానులే, నేటి రెడ్డికాళు నధి ప్తియుటకు స్ఫూర్తిదాతులు సాక్షులగుచున్నవి. ఈసంస్థానాధికుల

త్యాగమువలనను, విద్యాధికులగు నీరెడ్డిమహాజనుల యూహా సహాయమునను, మనము యీపూర్వాన్నత్యములో శతాంశమేని యొంది భవ్యులగుటకు యత్నించుటయే నేటి సమావేశమునకు ప్రధానోద్దేశమని వాతలంపు.

వార్తాపత్రిక

సంఘాభివృద్ధికి విద్య ముఖ్యమని తెలిపియుంటిని. సార కాలలలో పుస్తాధ్యయనచే గలుపబడునదియే, విద్యగాదు. వార్తాపత్రికల మూలమున గలపునద్య, శ్రేష్ఠము. సభావేదికలు జూడ, విద్యాభివృద్ధి కోకసాధన గాని, యది సభయందుండు వారికెకప్ప, యన్యుల కుపయోగింపబడే, వార్తాపత్రిక, ఈకొలు తను దీర్ఘకలదు. వార్తాపత్రికల యుపయోగము ను గురించియే కన్నడ దేశముననున్న మనసంఘమువారు ఒక్కరిగర్ ప్రతిక యను వార్తాపత్రికను స్థాపించి, అపూర్వమగు సాంఘిక సేవం జేయుచున్నాడు. ఈనవయుగమున ప్రతిజాతియు, స్వసంఘాన్న తికి వార్తాపత్రికలను స్థాపించి, స్వగౌరవమును ప్రకటించుకొను చున్నది.

ఆంధ్రదేశమునగల మన రెడ్డిమహాసంఘము తరపున నొక వార్తాపత్రికను, మనముగూడ ప్రచురించి సాహిత్య, వ్యాయామ, రాజకీయ, కృషి, వాణిజ్యములయందు మనసంఘము పూర్వము నను ప్రస్తుతమునను స్వదేశ పరదేశములయందు ఏయే ఘనకార్య ముల జేసినది, చేయుచున్నది ప్రకటించుచు సంఘచరితము జాతి చరిత్రము గూడా ప్రచురించుట ముఖ్యకర్తవ్యము. మతీయు నితరజాతులు స్వదేశ విదేశములయందు తమసంఘముల యభి వృద్ధి చేయేసాధనల నడలించించుచున్నది, ప్రకటించుచుండుట అత్యవశ్యకము.

మనలో విద్యాధికులు, కవులు, ఉద్యోగులు, భూస్వాము లు, జమీన్దార్లు, రాజులు, మహారాజులును, పెక్కుండుగలను. వత్తికాభారము నంతయు రెడ్డి సోదరులై నిర్వహింప గలరు. అందు రెడ్డి మహాజనులు వ్రాసిన ప్రాచీనగ్రంథములు చైతన్య ప్రచురింపవచ్చును. కాభి యములు వత్తికామూలమున నొకరికోకరు పరిచయు లగుటయు యంత్రాంశముల చర్చించుకొనుచు భిక్షాభిసాయముల వెల్ల డించిగాని సవరించు కొనుటయు తటస్థించును. కావున పత్రికా నిర్మాణమును గూర్చి మనము తీర్మానముచేసి దానిని కార్య

రూపముగ పరిణమింప జేయుటకు శ్రీచతురులగు కాభియుల నెల్లటను గోరవలయును. రెడ్డిపత్రికను మనసంఘము స్థాపింప యత్నించినది రెడ్డి సోదరుల తీర్మానము వాచరణలో జెట్టి లేని మనమండల మభివృద్ధి నొందువార కుగుదుము.

కాఖానమేల్లనము

రెడ్డి తెగలకును, వడ్డ తెగలకును, లెక్కలేదని యొకసా మెతగలదు. మొదట నీరెడ్డు ఏకకాళువారేగాని, వేదాంతరగాము లగుటచే, కాఖాభేదములు వీర్పడెను. ఏదేశమునందు వసించు వారికి, ఆదేశపురెడ్డును పేరు క్రమముగ సంక్రమించినటుల కన బడుచున్నది. ఆంధ్రదేశమున గల దుర్గములకు, రెడ్డు అధిపతులై నపుడే, ఈసామభేదములు ఏర్పడియుండెను. మరియు పూర్వ ములైప్పు, మోటార్లు మున్నగు కీర్తుగాములగు ప్రయాణము లు లేని కారణమున, దూరబంధుకర్తముల జేసికొన వీలుగలుగక, ఉదయమున బయలుదేరి సాయంత్రమునకు చేరగల, (తమనివాస మున వెలుకావినను, ఇరువదిమైళ్ల దూరమునకు మించని) ప్రయాణప్రదేశములను, నానులుగవిభజించి, ఏనాటిలో నిగ సింనువారు, అనాడు వారితోనే సంబంధబాంధవ్యముల జరుపు కొనుట అవశ్యక మాయెను. వివాహ, ఆచారవ్యవహార వేషభా సాదికములలో, నింనుక మార్పులున్నను, రెడ్డికాళు యంతయు, నొక్కటియే కాన అంతకాళులు సంబంధ బాంధవ్యములు జరుపుకొనునటుల జేసి రెడ్డికాళుయంతయు, నొక బంధుకుటుంబ ముగా జేయవలయును. అప్పుడు సంఘాభివృద్ధిగ్రంథము పాటు పడుటకు, ధనవంతుడు, ధనహీనుడు, సమభావముతో నుండు టయు తటస్థించును. అట్టి యరకాళము కొలక, మన మందర మును పాటుపడవలయును.

బొంబాయి ఫిబ్రవరి 20:— ఒకోడాస్థానపు ప్రజల కో షిల్లచేత చాలబాధ పడుచుండెన బొంబాయివాసుడు కాల్యా చంద్రుడనెనియు, అతని యనుచరులు చెకరగొట్టబడినయెటెలు పబడినది, పోలీసువారలు యాదొంగలంపురు పారదోలుటకు మందుగుండ్లుసామగ్రి విరివిగ యుపయోగించి కృతకృత్యులైరి.

కలకత్తా ఫిబ్రవరి 19:— మదనం అను పార్శ్వప్రవాసుని యు త్రుకు మాయల వివాహ మతిశ్రేభవమున నేటిసాయంత్రము గాతాస్థాన వనమునజరిగెను.

Advertisement for 'మా నమ్మకము, చొక్కపు వెండికి, సవరము బంగారుకు పూచీనిచ్చుట' (Our faith, silver for the cloth, gold for the embroidery). It features two ornate vessels, a chalice on the left and a large urn on the right. The text describes the quality of the silver and gold used in the embroidery, mentioning 'ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెనీ' (Ummadi Ramayya Setti, Gurusami Setti Company) and '25, వైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు' (25, Vainabazar Road, Madras).

మహామారి (ప్లేగు)నుండి ఎంతమాత్రముభయములేదు (1045.4) శ్రీ గద్వాల మహారాణి సాహేబుగారి మెప్పుచే బంగారు పతకమును బొందిన వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి (2)

Advertisement for 'వేగు ఔషధములు' (Veeru Aushadhamulu). It features a large, stylized illustration of a horse's head. The text describes the benefits of the medicine, mentioning 'వేగు' (Horse) and 'ఔషధములు' (Medicines). It also includes a list of ailments and their corresponding treatments, such as 'శతభౌతస్మృతము 1 అవున్నసీసా రు 0-14-0 లు' (Shatbhautasmita 1 avunna sisara ru 0-14-0 lu) and 'శతభౌతస్మృతము 1 అవున్నసీసా రు 0-14-0 లు' (Shatbhautasmita 1 avunna sisara ru 0-14-0 lu).

వేమన	వేమనగోపాల *	క	గన్నయక	వృషభి
సుమలి	కాళహస్తిలింగ *	క	దాశి	కృష్ణ
భాస్కర	రామలింగేశ *	క	నరసింహ	భద్రాద్రిరామ
సత్యనాథి	కవిచాంద్	ము	మానసబోధ	నానుమంత
సురాభాండే	గుణివాణి	ము	భజగోవింద	పంచవింశతి
కృంగార రత్న *		లు		

మైలాపూరు విక్రయాడిపో, మద్రాసు.

త్యరవడు!!

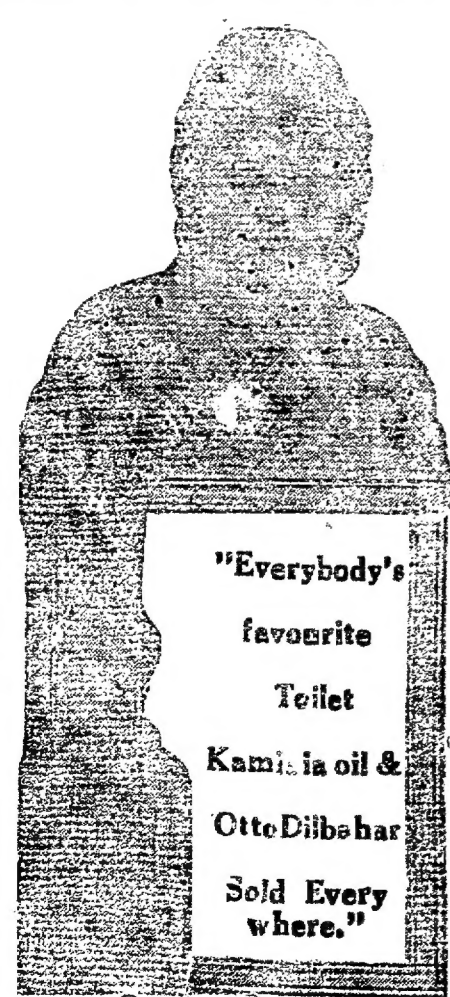
మించిపోవు!!

800 టిక్కెట్లు మాత్రమే ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ
2500 టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి రు 16,500 లకు మేడ లాటరీ
మొత్తము 3300 టిక్కెట్లు
టిక్కెట్లు రు 5 లు మాత్రమే.

అయ్యలారా!

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరు కేంద్రములోని ఈ లాటరీ మ్యూనిసిపల్ నెం 148 రు గల రెండవవేలమేడ అద్దాల
వీలవాల ఫిట్టింగు వహించుటకు మొట్టమొదటి తెలియజేసినది లాటరీ మాలముగా విక్రయించుచున్నాను. 2500
టిక్కెట్లు ఖర్చుపడినవి. 800 టిక్కెట్లు మాత్రమే కలవు. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తర్వాతదనివో దొరకవు.
2. టిక్కెట్లు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలికే తేదీయన్న ప్రదేశమున్న అంధ్రప్రదేశ్ లోను, స్వరాజ్య
ప్రదేశ్ లోను, ప్రస్తుతం గొప్పయిదోగ్రహణ, వెదమనుమ్యలయెదుట ఏలూరులోనే లాటరీ కల్పబడును.
3. ఈ టిక్కెట్ల కల్ల నమూనయే సామ్యుల యెబ్బ కమిషన్ వగయిరా ఖర్చులలోను మిగతాసామ్యు
లాటరీ వేయవరకు ఏలూరు నెం.టల్ కో అవరేటివు బ్యాంకింగ్ నుంచువడును.
4. ఈ మేడకు తీవ్రభావం వగయిరా లెక్క. లాటరీలో నెం.టల్ వార మెంటు తమస్వంతఖర్చులతో క్రమ
మైన దస్తావేజు వ్రాయించుకొని రిజిస్టర్ చేయించుకోవలెను.
5. టిక్కెట్లు కావలసినవారు తమపేరు, నివాసము స్పష్టముగచూపి టిక్కెట్లు 1-కి రు 5-0-0 నా
పేర ముద్రార్పించు చేసికొనుటకు వెంటనే టిక్కెట్లు తిరుగుటసాలో చేపట్టవడును. 10 టిక్కెట్లు ఒకసారి కొను
వారికి ఒకటి టిక్కెట్లు కమిషనుగా నివ్వబడును.
6. టిక్కెట్లు వి. పి. గా పంపబడవు. పోస్టుఖర్చులు వంతుకే జవాబు యివ్వబడును.
ముఖ్య గమనింపు: టిక్కెట్లు అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయమున మ. రా. రా. శ్రీ వెంకటమాడి కేవగిరిరావు
పంతులుగారిద్దరే దొంగును. మద్రాసు నివాసుల సౌకర్యార్థమై వారి కోరికపైన ఈ యెగ్గాలు చేయబడినది.
ఏలూరు మాటూరి సర్వేశం, మేహసామ్యు దారుడు.

1-1-1928

వెంటుకలే అందము.
రాలిపోకుండు, జాగ్రత్త!
వెంటుకలు దుశ్చైవతో కూడి రాకమునకే త్యరవడును.
అందమును మోడలు వెల్లెనయెదుట వెంటుకలు చూడబోవును.
అందవరకు రావలసివచ్చును.
నేడే
కామిసియా నూ నెను
వాడుట మొదలు పెట్టుడు.
ఇది కలెక్టరు చేయబడినది.
వెంటుకల కెట్టి లోగ మున్నును, కిలో మాంక్య మున్నును,
యెది కిక్కువచ్చును.
వెంటుకలు చిట్టలు గాని, గదలక గాని యుండెను.
హి వెంటుకలు వరకు యెన్నటి కెల్లదనమున గర్భి వట్టు
కలె నుండు మోడలు చూడును.
ఈ లోకాననే దీనిని కరిపించి చూడును.
వెంటుకలు యెట్లున్నది యగునో కనిపెట్టుడు.
కామిసియా రెలనూ కి నిన్ను సర్వోత్కృష్టమైన కేయును.
నా జుట్టి 1-కి ఒక చూసాయి. వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము.
అన్ని పోట్లలోనూ ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకారము
కలెయించబడుచున్నది.
ఇది వంటి అమ్మలూ వంతుకవచ్చును; నడకు అమ్మ
గొడవ ముఖమున కలెవచ్చును, లేక అల్లద రావలసినప్పుడు నాకవచ్చును నూచి దొరకును, లేకవచ్చు,
"టెటో దిల్ బహారు" కు వ్రాయుడు.
నా కి కలెవచ్చుననివేసి. అట్లున్న కలెవచ్చును నుండును.
1 టెటో బాట్టి 1-కి కలె కు 5-0-0
1 టెటో " " " 0-12-0
1 టెటో " " " 0-10-0
కలె ముక్కలు కలె రుమాంబుండు చట్టిన మిక్కిలి
మనోహరమైన వానమట్టుకలకలె వచ్చువరకును

ఆంగ్ల యిండియన్ డ్రగ్స్ అండు
కెమికలు కంపెనీ,
155 జమ్నామనీరు, బొంబాయి.
(125)

నూతన పట్టువస్త్రముల పావు

ఇప్పుడే తెరవబడినది
చైనా, జపాను, కాశీ, బెంగుళూరు, కంచి
మొదలగు స్థలములనుండి వలురకముల పట్టుబువ్వ
లను కొత్తగా తెప్పించియున్నాము.
ఇదిగాక పురుషులకు కోట్లకు కావలసిన
పట్టుగుడ్డలు, ట్రీకులు, స్త్రీలకు కావలసిన పట్టు
జువీలీలు సాదాలోను, గీతలలోను అనేక రకముల
లో గలవు.
మిక్కిలి సులభము క్రేష్టకరమైనది

సత్రామదాన్ కిషన్ చందు
మద్రాసు సిల్క్ ఎంపోరియం
31, 32, రత్నబజారు, మద్రాసు.

30 దినములువరకు
మిక్కిలి తగ్గితల! త్యరవేయండి!!
GENTS & LADIES ROLED GOLD RADIUM
BRACELET WATCHES.
3 సంవత్సరము గ్యారంటీగల
రోల్డ్ గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ వాచ్
కొత్తమోస్తరు అమెరికా U. S. A. నుంచే గడియారములు
ఈ గడియారం మాయొక్క-
సాంత అద్భుతమైన దృఢమైన లీకరు
సామానులతో తయారు చేయబడి
ప్రతి సంవత్సరము రేడియం అను
వరకు వెల్లుబడియున్నది. చీకటిలో దీనిము సహాయములేక గం
టలు మార్చుగిడది. బ్రేస్ లెట్ యను చేతిగొలుసు, చిన్నది
వెద్దదిచేయుట్లు స్ప్రింగ్ వెల్లుబడియున్నది. ప్రతి గడియారము
చక్కగా కరిగోధించి 3 సంవత్సరములు గ్యారంటీ ప్రకటనతో
కలపబడును. మియొక్క విలాసము తెలియునట్లు విశదముగా
వ్రాయవలెను. వి. పి. ఛార్జీ ప్రత్యేకము 1. రఫ్టును రోల్డ్
గోల్డ్ రేడియం బ్రేస్ లెట్ నుంచే గడియారము, డిటో
స్ప్రింగ్ గొలుసు కరి రూ. 8-8-0. 2. 4. మూల. డిటో. గొ
లుసు కరి రూ. 9-8-0. 3. 8 మూల డిటో గొలుసు కరి
రూ. 10-8-0.
సోత్ ఏజంటు-సారథి. అండు, కో.
తపాలుపెట్ట, నెంబరు 1202, జి. పి. బి. మద్రాసు.

మోసము గ్రహించవలెను
మేము చాలాకాలమునుండి కొలుఖండువాలు చీరలు,
తలగుడ్డలు వగయిరా బట్టలు తయారుచేయుచున్నాము. మా
బట్టలు ప్రతి గ్రామమున ప్రసిద్ధిచెందిన ప్రతిమార్కెట్టున అమ్మ
చున్నవి. యీ మధ్య కొంతమంది వర్తకులు నాబ్యము లేనట్లు
నంటిన్ని ఉతికిన చాడల జాడలు పడేటట్లునంటిన్ని కొలుబట్ట
లు తయారుచేయించి మాబట్టలే అని ప్రజలను మోసపుచ్చుచు
న్నారు. సకరుమోసము తెలుపుకొనుటకుగాను మా బట్టలు
ప్రతిఖండునాపై మాపేరువున్న బొమ్మకలెటి అంటించి యు
న్నాము మాయాద్రస్సు లేనట్లునంటి కొలుబట్టలు మాని కాదని
గ్రహించవలెను. మాపేరుతో వున్నట్లుని మాత్రమే మూనియారు
కొనవలెను. కోరినయెడల ధరలు తెలియపరచెదము. కొలుబట్ట
లు ఉతుకుకొనుటకు మేము సోపు తయారుచేసినాము. సా 1-కి
రు 0-12-0 ను పాపలమాత్రమే.
కెల్లి గాఫ్ అడ్డెస్సు, ముప్పన సోమరాజు, వీరరాజు
అమ్మగుడ్డు. పెద్దాపురము, గోదావరిజిల్లా

మాలవ్యా, నెహరూ పండితుల
ఉపన్యాసములు
112 పేజీలు ఖరీదు 0-6-0
చిరునామా:- శ. సుబ్బారావు, తణుకు, కృష్ణాజిల్లా.